

SIGURANȚA COPILOR PE INTERNET

2021

Cercetare privind
experiențele online ale
copiilor din Republica
Moldova și riscurile la
care se expun

LA
STRADA
Moldova

magenta

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Asociația Obștească Centrul Internațional „La Strada”

Grup de autori: Elena Botezatu, Cristina Vașchevici, Aurelia Bradețchi

Director executiv: Daniella Misail-Nichitin

Prezenta cercetare-studiu a fost realizată cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei în cadrul proiectului „Suport pentru autoritățile naționale în promovarea răspunsului politic la traficul de ființe umane, cu respectarea deplină a drepturilor omului și drepturilor persoanelor traficate”/„Supporting national authorities to advance policy response to trafficking in human beings with full respect to human rights and rights of trafficked persons”. Raportul reflectă exclusiv părerile autorilor, pe care și le asumă AO Centrul Internațional „La Strada”. Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei nu poartă nicio răspundere pentru utilizarea, sub orice formă, a informațiilor din cadrul prezentului raport.

La realizarea acestei cercetări autorii au beneficiat de suportul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Autorii exprimă mulțumiri tuturor direcțiilor de învățământ, instituțiilor de învățământ și cadrelor didactice care au distribuit chestionarul în rândul copiilor și au făcut posibilă colectarea datelor la distanță, în format online.

Pentru informații suplimentare privind prezenta publicație ne puteți contacta:

Centrul Internațional „La Strada”

MD-2012, CP 259, Chișinău,
Republica Moldova

Tel.: (+373) 22 23 49 06

Fax.: (+373) 22 23 49 07

E-mail: office@lastrada.md

www.lastrada.md

Magenta Consulting

Str. Alessandro Bernardazzi 38, et. 3-5
MD-2012, Chișinău, Republica Moldova

Tel: +373 22 854 384

E-mail: magenta@consulting.md

www.consulting.md

Cuprins

Introducere	4
Scopul și obiectivele studiului.....	5
Metodologia aplicată.....	5
Limitele și barierele cercetării.....	8
Capitolul I. Accesul copiilor la internet	9
1.1. Accesul copiilor la Internet.....	9
1.2. Locul accesării Internetului.....	10
1.3. Dispozitivele utilizate.....	10
Capitolul II. Practicile și abilitățile copiilor online	12
2.1. Interesele și activitățile copiilor pe Internet.....	12
2.2. Abilitățile de utilizare a tehnologiilor digitale.....	14
Capitolul III. Riscuri online	16
3.1. Comunicarea cu persoane necunoscute.....	16
3.2. Întâlnirile în offline cu persoane pe care nu le-au cunoscut pe Internet.....	17
3.3. Experiențe neplăcute în mediul online.....	19
3.4. Reacțiile de răspuns la experiențele neplăcute în mediul online.....	22
Capitolul IV. Experiențe ce sporesc riscul abuzului sexual online	25
4.1. Recepționarea fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual.....	25
4.2. Practici de expediere a fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual.....	27
4.3. Recepționarea unor mesaje sau solicitări cu caracter sexual.....	29
4.4. Constrângerea și extorcarea sexuală.....	30
4.5. Reacțiile de răspuns la solicitările sexuale nedorite în mediul online.....	32
4.6. Atitudini privind expedierea conținutului sexual într-o relație.....	33
Capitolul V. Vulnerabilități și factori de protecție a copiilor de riscurile online	35
5.1. Bunăstarea psiho-emoțională a copiilor.....	35
5.2. Nivelul de siguranță al copiilor acasă.....	36
5.3. Implicarea părinților pentru siguranța copiilor online.....	37
5.4. Implicarea școlii pentru siguranța copiilor online.....	39
5.5. Rolul semenilor pentru siguranța copiilor online.....	39
Concluzii și recomandări	41
Lista anexelor	47

Introducere

Cea mai recentă cercetare realizată în anul 2017 privind interesele, comportamentele și riscurile la care se expun copiii din Republica Moldova în mediul online¹ indică un nivel redus de informare despre siguranța online și prevalența considerabilă a riscurilor de hărțuire online, sexting, accesare de conținut sexual. Tendințele în mediul online însă se dezvoltă și se schimbă cu o viteză uimitoare. Aceste schimbări sunt determinate și de evoluția tehnologică, apariția unor noi aplicații și platforme de socializare, noi interese și practici de utilizare a tehnologiilor. Iar pentru a ține pasul cu aceste schimbări este necesară cercetarea cu regularitate a comportamentelor copiilor în mediul online, studiarea tipului de experiențe neplăcute ale copiilor, a factorilor ce amplifică riscurile și a factorilor de protecție a copiilor în mediul online.

Contextul pandemic a scos la iveală vulnerabilitatea sporită a copiilor în mediul virtual. Anul 2020 se remarcă printr-o creștere considerabilă a numărului de cazuri de abuz sexual online raportate și identificate la nivel național și global. Conform datelor furnizate de Centrul Național pentru Copiii Dispăruți și Exploatați din Statele Unite ale Americii (NCMEC), numărul materialelor ce reprezintă abuz sexual a copilului a crescut pe Facebook și Instagram cu 31% în anul 2020. Totodată, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Organelor de Drept (EUROPOL) a constatat o creștere a cazurilor de exploatare sexuală online a copiilor comparativ cu perioada precedentă, determinată de numărul sporit de accesări a materialelor cu abuz sexual a copiilor, de numărul raportărilor către organele de drept și alte instituții, precum și de volumul materialelor postate pe forumuri online specializate privind abuzul sexual online a copiilor².

În Republica Moldova, în anul 2020, pe portalul www.siguronline.md au fost înregistrate 55 sesizări despre prezumate cazuri de abuz sexual online, săvârșite față de un copil³. În aceeași perioadă,

ofițerii Direcției Investigații Infracțiuni Informatice au investigat 44 cauze penale din domeniul abuzului și exploatarei sexuale online a copiilor⁴. Aceste tendințe reclamă necesitatea studierii factorilor care contribuie la această vulnerabilitate sporită, pentru a putea preveni și interveni corespunzător.

Abuz sexual online în contextul prezentei cercetări reprezintă orice experiență a unui copil în mediul virtual care a fost determinat să se implice în activități sexuale pe Internet pe care nu le poate înțelege, pentru care nu-și poate exprima consimțământul ori pentru care nu-i pregătit. Situațiile de abuz sexual online de cele mai multe ori presupun comunicarea unui adult cu un copil despre relații sexuale, expunerea copilului la materiale cu caracter pornografic, determinarea copilului să creeze și să expedieze materiale foto și înregistrări video cu caracter sexual, dar și acțiuni de amenințare și șantaj cu scopul obținerii mai multor materiale. Prezenta cercetare și-a propus anume **să stabilească prevalența comportamentelor de risc ale copiilor care pot genera un nivel mai înalt de vulnerabilitate față de abuzul sexual online.**

Acest studiu a fost realizat în baza metodologiei Global Kids Online⁵, care furnizează suport mediului academic, guvernelor, societății civile și altor actori în domeniu pentru a realiza cercetări relevante și structurate privind oportunitățile, riscurile și factorii protectori în utilizarea Internetului de către copii. E pentru prima dată când o cercetare despre siguranța online în Republica Moldova va reflecta date reprezentative la nivel național despre copiii de 9-17 ani.

În contextul expirării în anul 2020 a mai multor documente de politici publice ce vizează siguranța online și protecția copilului, sperăm că rezultatele cercetării vor fi utile în procesul de elaborare a următoarelor politici publice în domeniu, iar datele și cifrele actualizate vor seta dimensiunile de intervenție la nivel strategic pentru următoarea perioadă.

1 [Siguranta_copiilor_pe_Internet_final.pdf](#) (lastrada.md)

2 Exploiting isolation: Offenders and Victims of Online Child Sexual Abuse during the COVID-19 Pandemic, Europol, 2020.

3 [SigurOnline Factsheet sem II 2020.pdf](#) (lastrada.md)

4 Conform datelor furnizate de Direcția Investigații Infracțiuni Informatice.

5 [About the project](#) | Global Kids Online

Scopul și obiectivele studiului

Scopul primar al studiului este identificarea comportamentelor riscante ale copiilor în mediul online care amplifică vulnerabilitatea față de abuzul sexual online.

Obiectivele cercetării au cuprins:

1. cercetarea experiențelor online ale adolescenților din Republica Moldova din perspectiva nivelului de acces, interese și practici de utilizare a tehnologiilor informaționale și de comunicație;
2. identificarea comportamentelor online ale copiilor care sporesc riscul abuzului sexual în mediul online;
3. determinarea riscurilor la care se expun copiii din Republica Moldova în mediul online și a factorilor de vulnerabilitate care favorizează expunerea copiilor la situații abuzive/neplăcute online;
4. analiza experiențelor negative la care s-au expus copiii în mediul online, atitudinea lor față de cele întâmplate, reacțiile și acțiunile pe care le-au întreprins;
5. formularea unor concluzii și recomandări specifice în baza principalelor constatări.

Metodologia aplicată

Pentru realizarea scopului și a obiectivelor de cercetare a fost aplicată o metodologie mixtă, ce presupune metode de cercetare cantitative și calitative. A fost de asemenea aplicat un chestionar, care cuprinde o scală de evaluare complexă ce a combinat scalele nominale, ordinale, scalele cu intervale. Chestionarul a fost distribuit în instituțiile de învățământ din 32 de raioane, 2 municipii și UTA Găgăuzia.

Cercetarea cantitativă

În scopul colectării datelor cantitative a fost realizat un sondaj online cu autocompletare. Eșantionul a cuprins un număr de 3.829 de copii, dintre care 1.535 copii cu vârsta cuprinsă între 9-11 ani, 1.597 copii cu vârsta cuprinsă între 12-14 ani, 698 copii cu vârsta cuprinsă între 15-17 ani. Eșantionul de cercetare este unul stratificat multistadial, fiind reprezentativ pentru copiii cu vârsta de 9-17 ani din Republica Moldova. În scopul asigurării unui eșantion proporțional numărului populației din punct de vedere geografic, datele au fost ponderate. Marja de eroare este de $\pm 1,6\%$ pentru un nivel de încredere de 95%.

Tabelul 1. Eșantionul colectat în cadrul sondajului

Grupa	Raioane	N (număr de respondenți)
1	Briceni, Dondușeni, Edineț, Ocnița	241
2	Drochia, Florești, Soroca	278
3	Bălți, Fălești, Glodeni, Râșcani, Sângerei	488
4	Orhei, Rezina, Șoldănești, Telenești	319
5	Mun. Chișinău	936
6	Anenii Noi, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Strășeni	432
7	Călărași, Nisporeni, Ungheni	289
8	Basarabeasca, Cimișlia, Hâncești, Leova	262
9	Căușeni, Stefan Voda	177
10	UTA Găgăuzia	168
11	Cahul, Cantemir, Taraclia	240
	Total	3829

Structura chestionarului

Chestionarul cuprinde mai multe module privind următoarele dimensiuni:

- ▶ identitatea copilului (profilul socioeconomic, aspecte socio-demografice, mediul familial etc.);
- ▶ accesul copilului la Internet (frecvența utilizării Internetului, locurile de accesare, dispozitivele utilizate);
- ▶ activitățile în mediul online (interesele copilului și frecvența realizării acestor activități);
- ▶ abilitățile copilului în mediul online;
- ▶ bunăstarea copilului;
- ▶ comunicarea în mediul online, exploatarea și abuzul sexual online (transmiterea de fotografii sau înregistrări video cu caracter sexual, recepționarea unor mesaje cu caracter sexual, practicile și atitudinile copiilor privind aceste experiențe);
- ▶ rolul și implicarea părinților pentru siguranța copilului online;
- ▶ rolul și implicarea profesorilor pentru siguranța copilului online;
- ▶ rolul și implicarea semenilor pentru siguranța copilului online.

Chestionarul cuprinde o scală de evaluare complexă, care a combinat scalele nominale, ordinale, scalele cu intervale. Pe lângă scopul informativ, chestionarul a urmărit să scoată în evidență frecvența unor acțiuni/experiențe, gravitatea, nivelul de implicare și suport, evaluarea unor atitudini și opinii.

Colectarea datelor

Datele au fost colectate online, prin metoda autocompletării. În procesul de colectare reprezentanții companiei sociologice au abordat direct conducătorii instituțiilor de învățământ în scopul diseminării link-ului pentru elevi.

În procesul de colectare a datelor angajații din departamentul de colectare și procesare date au monitorizat constant completarea chestionarelor și au ținut legătura cu conducătorii instituțiilor de învățământ în scopul semnalării cazurilor când vreo regiune geografică înregistra un număr mai mic de chestionare completate decât cel planificat.

Introducerea și validarea datelor

Faptul că procesul de colectare a fost efectuat online a permis monitorizarea și verificarea

introducerii datelor imediat după ce fiecare chestionar era completat de către respondent. În procesul de validare a datelor colectate s-a ținut cont de următoarele criterii:

- ▶ **timpul de completare a chestionarelor** (sistemul înregistrează timpul exact când chestionarul a fost deschis și timpul exact când acesta a fost finalizat; chestionarele care au fost completate într-un interval de timp dubios de scurt sau lung au fost excluse);
- ▶ **trecerile și consistența răspunsurilor** ;
- ▶ **rata non-răspuns** (chestionarele la care respondenții nu au răspuns la mai mult de 50% dintre variabile au fost excluse).

Ponderarea datelor

Datele au fost ponderate în baza distribuției geografice a populației țintă.

Analiza datelor

În scopul interpretării statistice a rezultatelor, Magenta Consulting a utilizat programul SPSS, care a permis generarea nu doar a răspunsurilor la nivelul întregului eșantion, ci și efectuarea analizei în funcție de răspunsurile la alte întrebări, precum criteriile socio-demografice.

Caracterizarea socio-demografică a participanților la sondaj

În cadrul studiului la sondaj au participat 3.829 de copii cu vârsta cuprinsă între 9-17 ani. Dintre ei 56% sunt fete și 44% sunt băieți. Dintre participanții la sondaj 40% au 9-11 ani, 42% au 12-14 ani și 18% au 15-17 ani. Majoritatea respondenților (92%) sunt vorbitori de limbă română și mai mult de jumătate (61%) sunt din mediul urban.

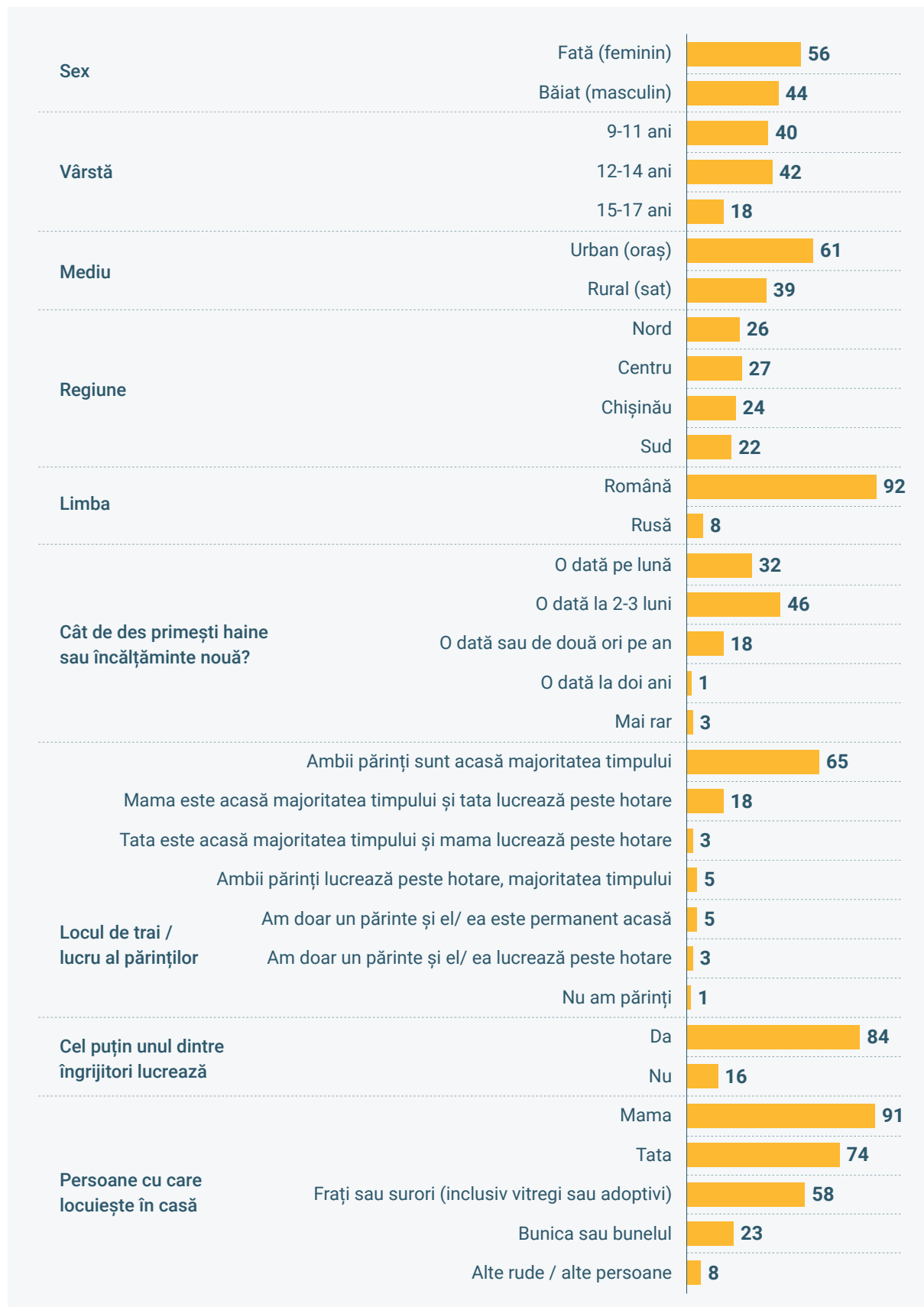
Cercetarea și-a propus să analizeze profilul socioeconomic al respondenților. Conform recomandărilor Global Kids Online, s-a ținut cont de unele criterii ce vizează periodicitatea cu care respondenții primesc haine sau încălțăminte nouă, dar și dacă cel puțin unul din îngrijitori este angajat în câmpul muncii. Astfel, 32% dintre respondenți au declarat că primesc haine sau încălțăminte nouă o dată pe lună, iar 46% – o dată la 2-3 luni; 84% dintre respondenți au declarat că cel puțin unul din îngrijitori lucrează, iar 16% dintre copiii provin din familii în care îngrijitorii nu au un loc de muncă.

Pentru a determina mediul familial din care provin copiii, a fost analizat care-i locul de trai și de muncă

al părinților, dar și persoanele cu care copilul locuiește în aceeași casă. În 65% dintre cazuri ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului; 18% dintre respondenți au indicat că tata este plecat la muncă peste hotare, iar 3% au indicat că mama

este plecată la muncă peste hotare și tata e acasă; 5% dintre copii au declarat că ambii părinți lucrează peste hotare. Fiecare al treilea copil locuiește cu bunica, bunelul sau alte rude.

Figura 1. Caracterizarea socio-demografică a participanților la sondaj, N=3829, %

Tabelul 2. Distribuția interviurilor aprofundate

Localitate	Vârsta	Sex		Total
		Feminin	Masculin	
Chișinău	9-11 ani	1	1	2
	12-14 ani	1	1	2
	15-17 ani	2	2	4
Urban (în afară de Chișinău)	9-11 ani	1	1	2
	12-14 ani	1	1	2
	15-17 ani	1	1	2
Rural	9-11 ani	1	1	2
	12-14 ani	1	1	2
	15-17 ani	1	1	2
Total		10	10	20

Cercetarea calitativă

În vederea obținerii datelor calitative au fost realizate 20 interviuri aprofundate cu persoane de 9-17 ani din Chișinău, din alte orașe și din sate.

Eșantionul și colectarea datelor

Respondenții la interviuri au fost selectați în baza unui mini-chestionar. Pentru a evita selectarea persoanelor din același grup de prieteni, care de obicei au viziuni similare asupra unor subiecte, respondenții au fost aleși în mod aleatoriu.

Structura ghidului de moderare

Ghidul de moderare a avut aceeași structură ca și chestionarul pentru cercetarea cantitativă și a cuprins următoarele module: oportunitățile online, accesul copiilor la Internet, abilitățile și practicile pe Internet, riscurile online, bunăstarea și reziliența online, medierea (implicarea și rolul familiei, profesorilor, semenilor, comunității). Întrebările au fost formulate în baza recomandărilor metodologiei internaționale de cercetare Global Kids Online. Ghidul a fost ajustat la contextul local.

Intervievarea

Interviurile aprofundate au fost efectuate online prin intermediul apelurilor video. Respondenții au participat la studiu cu acordul părinților sau tutorelui. Discuția a avut loc în lipsa părintelui sau tutorelui.

În scopul obținerii unor opinii sincere, respondenții au fost informați despre principiile unui interviu și despre faptul că nu există opinii corecte sau greșite. Totodată, la începutul interviului s-a atras atenție deosebită confidențialității informațiilor oferite de respondenți, precum și a participării la studiu în general.

În raport rezultatele interviurilor aprofundate sunt prezentate în chenar gri.

Datele au fost colectate în perioada 08.12.20 – 25.12.20

Limitele și barierele cercetării

Din cauza situației pandemice colectarea datelor a fost realizată doar online. Acest format a impus limitarea numărului de întrebări în chestionarul pentru cercetare. Au fost de asemenea excluse multe întrebări de concretizare și au fost păstrate doar acele întrebări care sunt relevante pentru scopul cercetării.

Ținând cont de sensibilitatea subiectului cercetat, în special a unor întrebări ce vizează comunicarea online sau expedierea de fotografii intime, dar și de faptul că chestionarul online a fost distribuit elevilor de către cadrele didactice, există probabilitatea formulării unor răspunsuri „corecte”, conform așteptărilor adulților (părinți, profesori, educatori etc.)

Capitolul I. Accesul copiilor la internet

1.1. Accesul copiilor la Internet

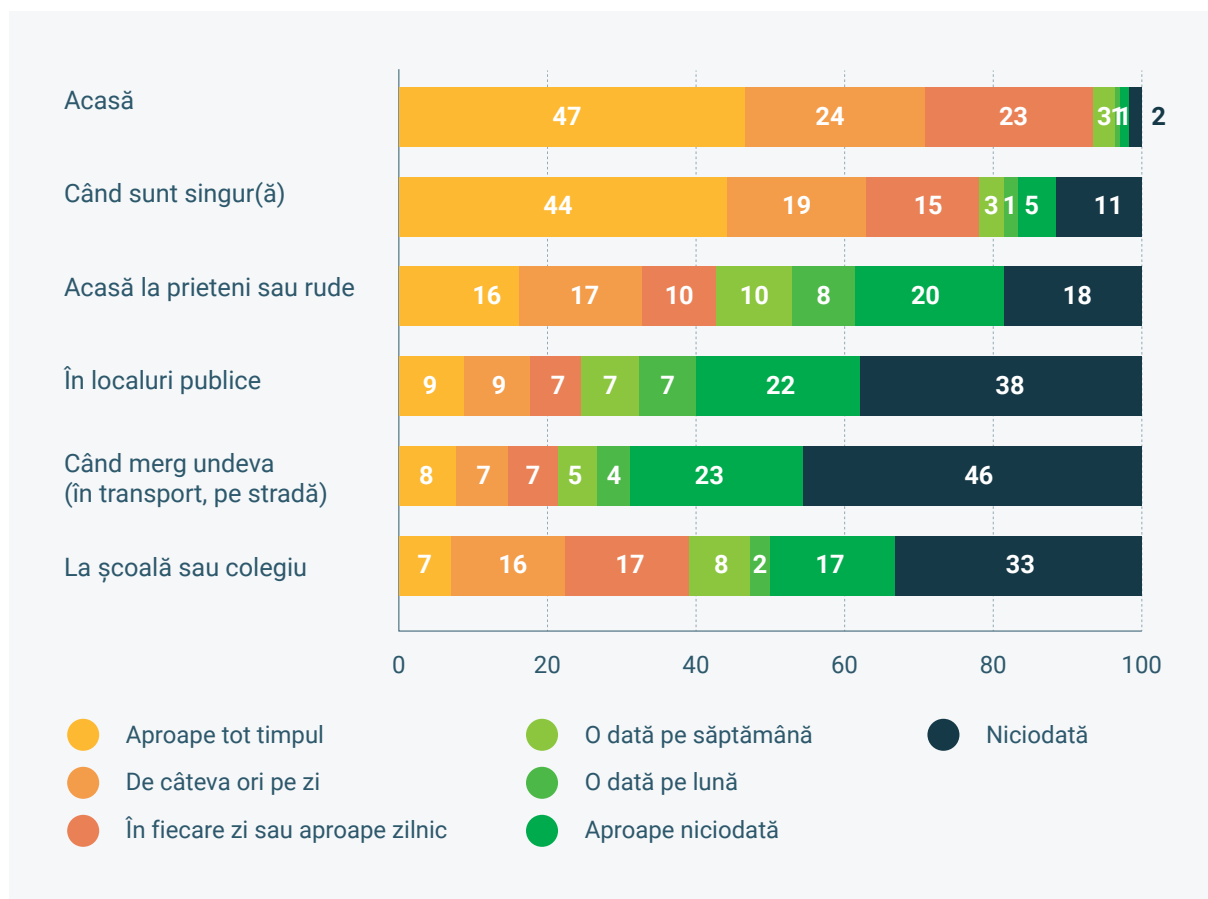
Internetul a devenit parte integrantă a vieții de zi cu zi a copiilor din Republica Moldova. Datele sondajului atestă că 60% dintre respondenți pot naviga pe Internet oricând doresc sau au nevoie, 22% se pot conecta deseori la Internet, 16% uneori, iar 1% niciodată. Odată cu creșterea vârstei, sporește ponderea copiilor care spun că pot utiliza Internetul ori de câte ori au nevoie (de la 45% dintre copiii de 9-11 ani la 72% dintre copiii de 15-17 ani). Au acces practic nelimitat la Internet într-o

proporție mai mare fetele (63%), comparativ cu băieții (56%). Se atestă de asemenea că o pondere mai mare a persoanelor din mediul urban (62%) se pot conecta mereu la Internet, comparativ cu persoanele din mediul rural (56%).

Majoritatea copiilor sunt conectați la Internet aproape tot timpul ori cel puțin de câteva ori pe zi. Din numărul participanților la sondaj 47% dintre respondenți utilizează aproape tot timpul Internetul când sunt acasă, iar 44% – când sunt singuri; 7% din numărul total al respondenților utilizează aproape tot timpul Internetul când sunt la școală. Cea mai mare pondere a copiilor care accesează Internetul la școală au vârsta de 15-17 ani (a se vedea Anexa 2.6).

În general, Internetul este mai puțin utilizat de copiii cu vârsta de 9-11 ani, comparativ cu copiii cu vârsta de 12-17 ani. De exemplu, acasă Internetul este utilizat aproape tot timpul de 28% dintre copiii de 9-11 ani, 54% dintre copiii de 12-14 ani și de 70% dintre copiii de 15-17 ani. Au acces mai limitat la Internet copiii din categoria de vârstă 9-11 ani, precum și cei din mediul rural, dintr-o familie cu statut socioeconomic mai redus, în care îngrijitorii copilului nu lucrează (a se vedea Anexa 1).

Figura 2. Accesul copiilor din Republica Moldova la Internet. Q7. „Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?” N=3829, %

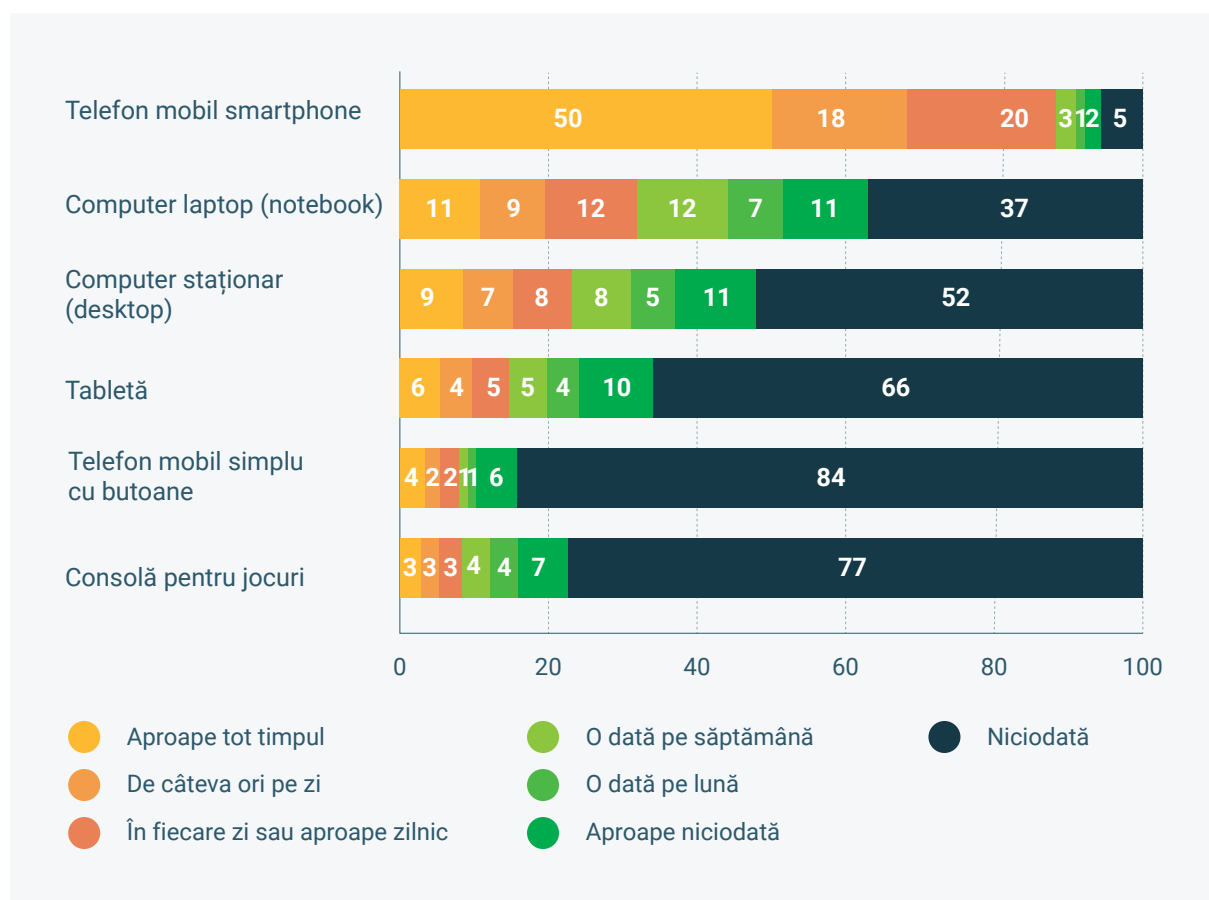
1.2. Locul accesării Internetului

Fiecare al doilea copil este conectat mereu la Internet acasă și navighează online singur, nesupravegheat. Cu cât vârsta copilului este mai mare, cu atât mai mult timp navighează online nesupravegheat. Dintre copiii de 9–11 ani, 25% sunt conectați mereu la Internet atunci când sunt singuri. Numărul adolescenților care navighează

online când sunt singuri e mult mai mare: 53% dintre respondenții de 12–14 ani și 67% dintre respondenții de 15–17 ani.

Odată cu creșterea în vârstă a copiilor, în special categoria de vârstă 15-17 ani, se remarcă tendința de accesare a Internetului de câteva ori pe zi ori aproape tot timpul din mai multe locuri: acasă, la prieteni sau rude, în localuri publice, când merg undeva (pe stradă sau în transport), precum și la școală sau colegiu (a se vedea Anexele 2.1–2.6).

Figura 3. Frecvența utilizării internetului în diferite locuri. Q8. „Cât de des utilizezi Internetul în fiecare loc indicat de mai jos?” N=3829, %

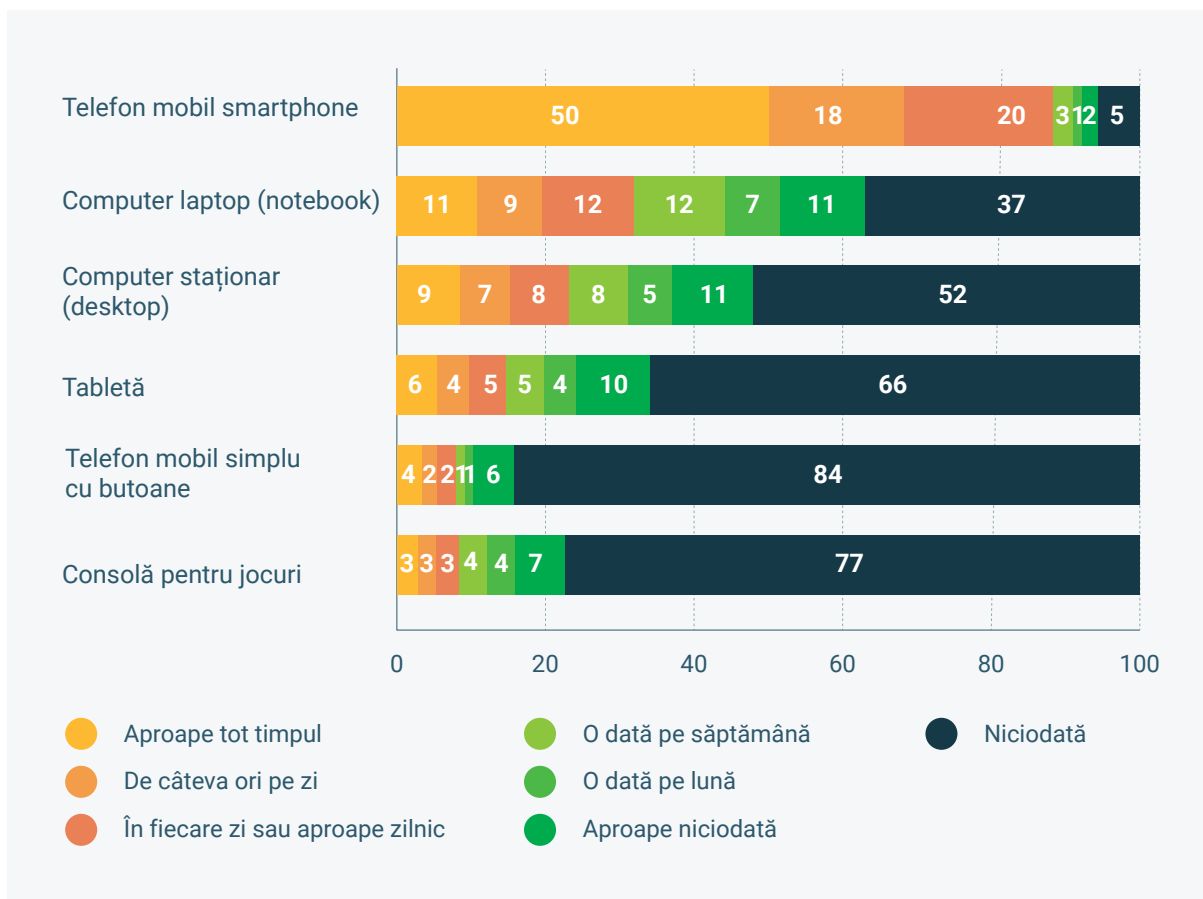
1.3. Dispozitivele utilizate

În ultimele 12 luni copiii accesează cel mai mult Internetul de pe telefonul mobil. Dintre respondenții chestionați, 50% accesează aproape tot timpul Internetul de pe telefonul mobil, iar 11% – de câteva ori pe zi. Puțin peste jumătate dintre respondenți nu utilizează niciodată Internetul de pe computerul staționar, iar 66% nu utilizează niciodată tableta pentru a accesa Internetul și 84% nu utilizează niciodată telefonul simplu cu butoane pentru a intra pe Internet. Aceste date indică tendința copiilor

din Republica Moldova de a accesa Internetul tot mai des de pe propriile dispozitive digitale și de a evita dispozitivele comune (notebook, computer staționar).

Tipul dispozitivului utilizat pentru a accesa Internetul depinde și de vârsta copiilor. Se constată că tableta este un dispozitiv utilizat mai des de copiii de 9–11 ani, comparativ cu copiii de 15–17 ani. Telefonul mobil „inteligent”, numit smartphone, și computerul laptop sunt utilizați mai des de copiii de 15–17 ani decât de cei de 9–11 ani (a se vedea Anexele 3.1–3.2).

Figura 4. Frecvența utilizării Internetului de pe diferite dispozitive. Q9. „Cât de des intri pe Internet de pe următoarele dispozitive?” N=3829, %

Capitolul II. Practicile și abilitățile copiilor online

2.1. Interesele și activitățile copiilor pe Internet

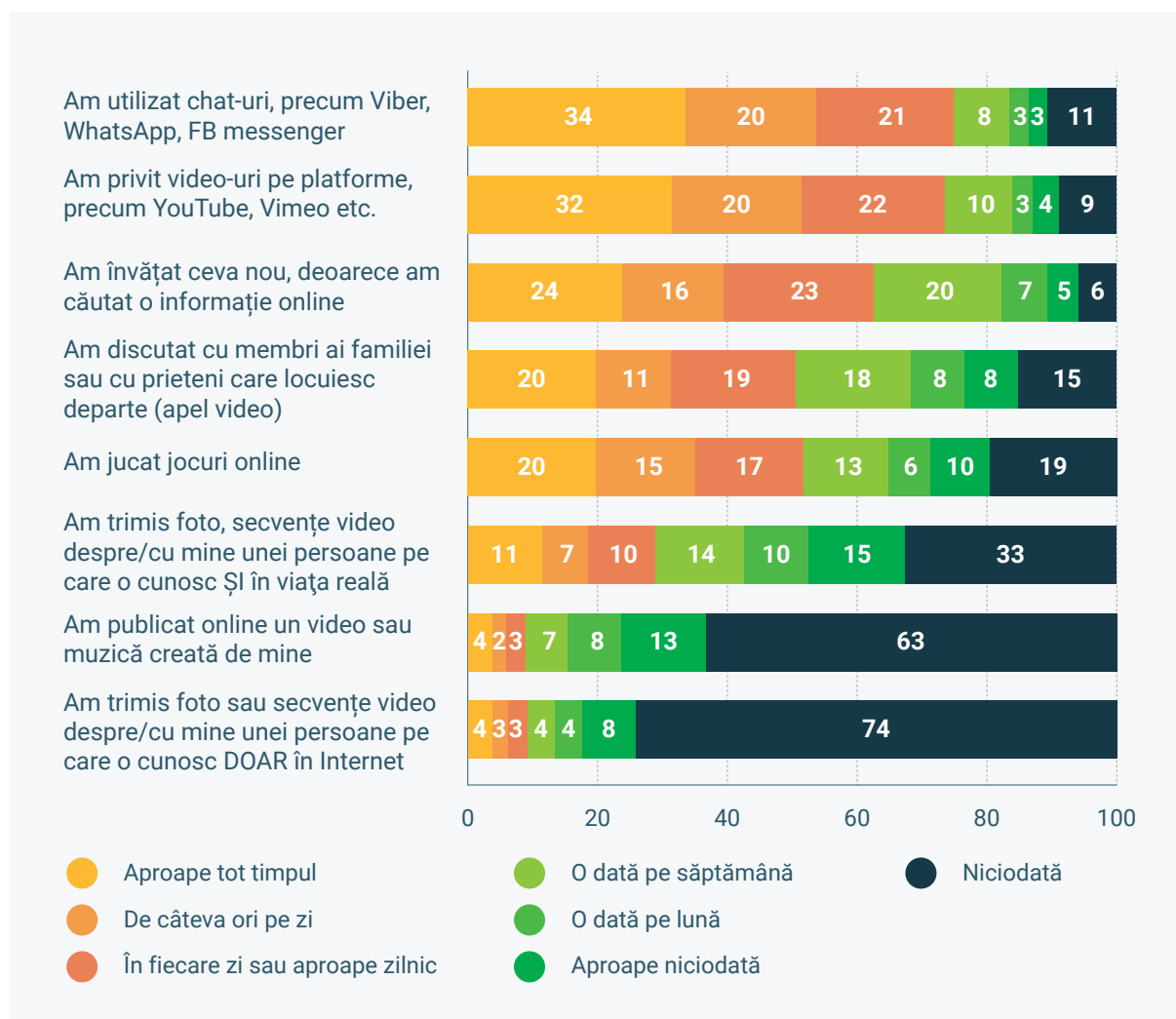
Copiii utilizează Internetul pentru comunicare, socializare sau divertisment. Potrivit prezentului studiu, 75% dintre respondenți utilizează zilnic chat-uri, precum Viber, WhatsApp, Messenger. Dintre aceștia 34% au indicat că utilizează chat-uri aproape tot timpul, 20% utilizează chat-uri de câteva ori pe zi, iar 21% în fiecare zi sau aproape zilnic.

zilnic. Un procent mai mare a copiilor de 15--17 ani utilizează chat-uri aproape tot timpul – 46%, comparativ cu copiii de 9–11 ani – 22% (a se vedea Anexa 4.2).

„Cel mai des folosesc Internetul pentru dezvoltare. Eu îl folosesc pentru lecții, pentru că am nevoie să aflu mai multă informație, să fac diferite prezentări sau compuneri. Mie îmi ajută foarte tare Internetul în asta.” (F, 13 ani, urban).

Copiii manifestă interes sporit față de conținuturile video online. Circa 32% dintre aceștia vizionează aproape tot timpul conținut video pe web-site-uri specializate, așa ca Youtube, Vimeo; alte 20% dintre copii comunică aproape mereu prin apel video cu membrii familiei sau prieteni. Un material video au publicat cel puțin o dată pe lună 8% dintre copii. Totodată, copiii utilizează conținut video și pentru a comunica cu persoane pe care le cunosc în viața reală ori cu persoane necunoscute. Astfel, 67% dintre copii au expediat conținuturi video cu sine unei persoane pe care o cunosc și în viața reală, iar 26% au expediat astfel de conținuturi persoanelor pe care le-au cunoscut doar online.

Figura 5. Tipul și frecvența activităților online ale copiilor. Q10. „Cât de des ai făcut următoarele lucruri ONLINE în ultima lună?” N=3829, %

„Pe rețelele de socializare noi foarte mult ne scriem cu colegii de clasă. De asemenea în timpul liber pe Internet pot să ascult muzică, stau pe rețelele de socializare.” (F, 13 ani, urban)

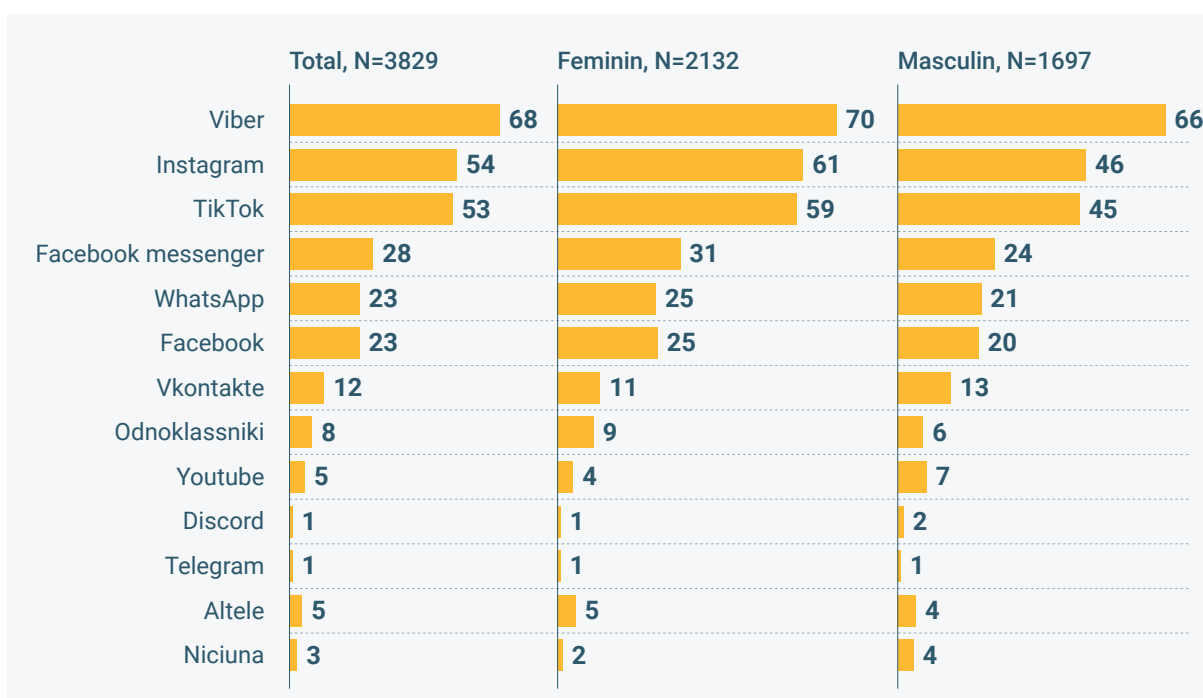
Fiecare al 4-lea copil a învățat ceva nou pe Internet, căutând informații online. Ponderea copiilor care utilizează aproape tot timpul Internetul pentru a învăța ceva nou e mai mare în rândul copiilor de 15-17 ani, comparativ cu cei de 9-11 ani (a se vedea Anexa 4.1).

Cele mai utilizate aplicații de mesagerie și rețele de socializare în rândul copiilor de 9-17 ani sunt:

Viber (68%), Instagram (54%), Tik Tok (53%), Facebook Messenger (28%), WhatsApp (23%), Facebook (23%). În topul rețelelor de socializare accesate de copii sunt Instagram și Tik Tok. În anul 2020 fiecare al doilea copil din Moldova a accesat platforma Instagram și Tik Tok, fiind mai populare decât platforma Youtube. Popularitatea acestor platforme se explică și prin interesele copiilor de a viziona și crea conținuturi video online.

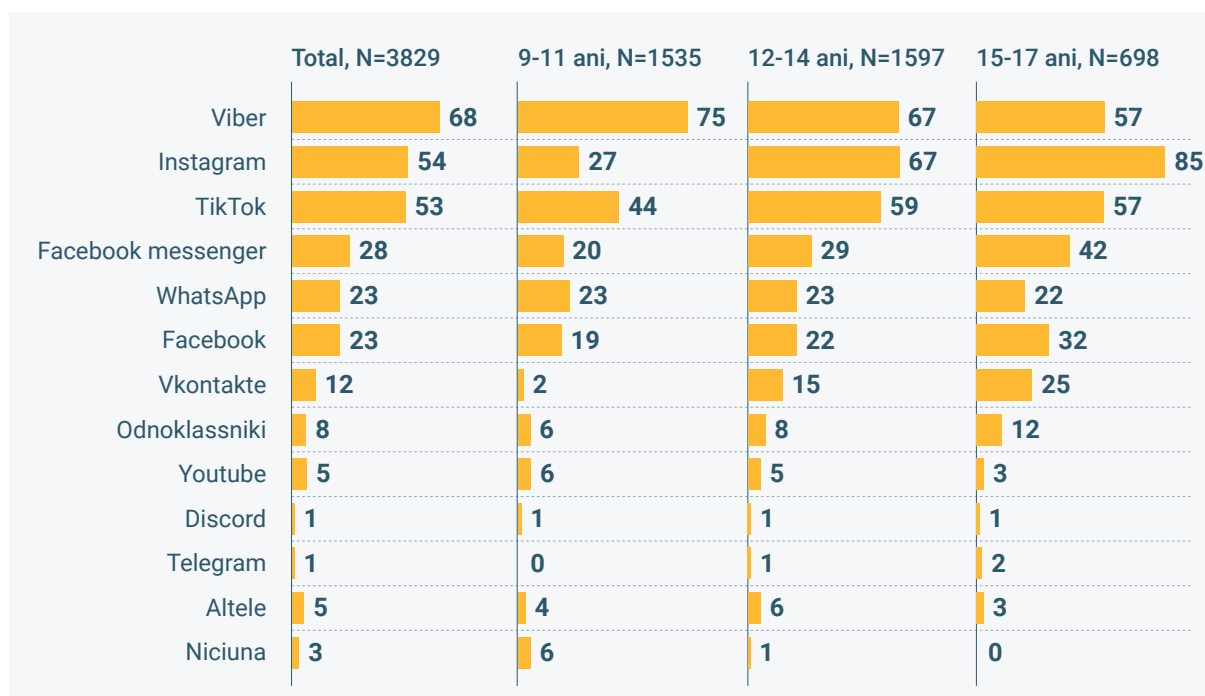
În general, rețelele de socializare sunt utilizate de un număr mai mare de fete decât de băieți. Datele cercetării arată că în jur de 60% dintre fete utilizează Instagram și Tik Tok, comparativ cu 45% dintre băieți.

Figura 6. Cele mai utilizate aplicații de mesagerie și rețele de socializare în rândul copiilor Q11. „Ce site-uri sau aplicații utilizezi cel mai des în ultimul timp?”, %

Viber este cea mai utilizată aplicație de mesagerie în rândul copiilor din Moldova, în special la vârsta de 9–11 ani (75%). Odată cu înaintarea în vârstă crește ponderea copiilor care utilizează Instagram. Astfel, 27% dintre copiii de 9–11 ani, 67% dintre copiii de 12–14 ani și 85% dintre copiii de 15–17 ani utilizează Instagram.

Figura 7. Cele mai utilizate aplicații de mesagerie și rețele de socializare în rândul copiilor. Q11. „Ce site-uri sau aplicații utilizezi cel mai des în ultimul timp?”, %

2.2. Abilitățile de utilizare a tehnologiilor digitale

Majoritatea respondenților (85%) știu cum să instaleze aplicații pe telefonul mobil sau tabletă, dintre care 60% știu bine, iar 25% destul de bine. Cu toate acestea, mulți copii nu cunosc cum să schimbe setările de confidențialitate pe rețele de socializare (23%), nu cunosc cum să șteargă prieteni din lista lor de urmăritori (9%) și nu cunosc ce informație poate fi postată pe Internet și care informație nu ar trebui postată sau transmisă cuiva (7%).

Datele arată că mai puține abilități de utilizare a tehnologiilor digitale au copiii de 9-11 ani în raport cu copiii mai mari. Doar 21% dintre copiii de 9-11 ani cunosc bine cum să schimbe setările de confidențialitate, comparativ cu 45% dintre copiii de 12-14 ani și 57% dintre copiii de 15-17 ani. Aproape jumătate dintre copiii de 9-11 ani (43%) au indicat că nu cunosc cum pot să-și schimbe setările de confidențialitate pe Internet. Același lucru l-au indicat 6% dintre copiii de 15-17 ani.

Aproximativ jumătate dintre copiii intervievați în cadrul cercetării calitative, au profilul deschis pe rețelele de socializare, spunând că nu au ce ascunde de cei de pe Internet.

„Pentru că eu sunt deschisă și ce eu postez este permis de arătat chiar și profesorilor care sunt abonați la contul meu.” (F, 13 ani, urban).

„E deschis pentru că eu nu ascund nimic, acolo sunt poze doar cum eu îmi petrec timpul.” (B, 16 ani, urban).

„Pentru că nu are sens să fac profil închis, nu am nimic ce să ascund de oameni.” (B, 16 ani, Chișinău)

Respondenții care au profilul închis pe rețelele de socializare, argumentează că nu vor ca viața lor să fie publică.

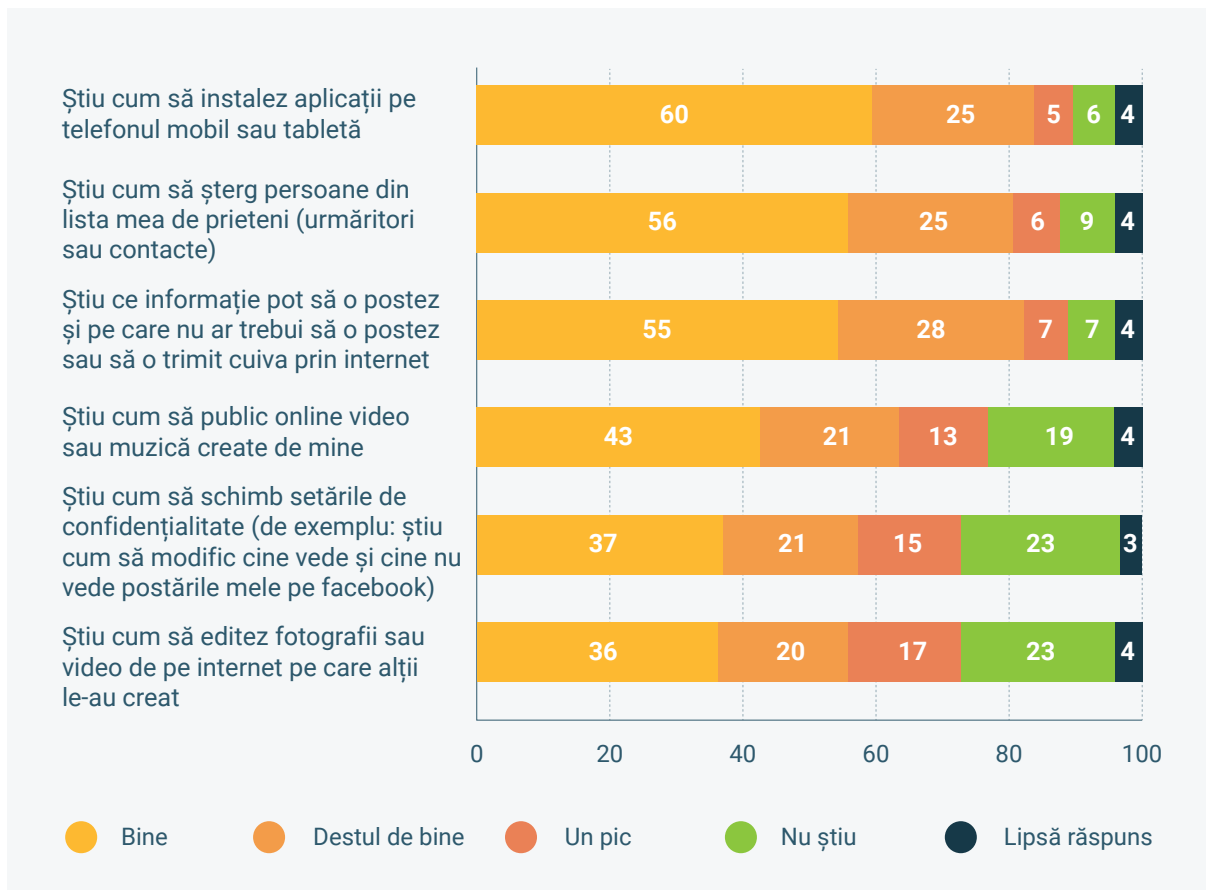
„Închis deoarece mai pot și eu verifica oamenii care se abonează la mine, pot să intru acolo la ei pe cont și să verific dacă nu este nimic rău. Dacă este bun îl mai pot accepta, dar dacă este rău, păi nu accept cererea de urmărire.” (F, 12 ani, rural).

„Nu tare vreau ca lumea să vadă ce postez, mai mult pentru mine și pentru cunoscuții mei.” (F, 14 ani, urban).

În același timp, 14% dintre copiii de 9-11 ani nu cunosc ce informație poate fi postată sau transmisă cuiva și ce informație nu ar trebui expediată nimănui prin intermediul Internetului (a se vedea Anexa 5.2). Aceste date indică

necesitatea abordării subiectelor ce vizează setările de confidențialitate și securitate în discuțiile cu copiii de vârstă mică, chiar de la primul contact cu tehnologiile digitale.

Figura 8. Abilitățile copiilor în mediul online. Q12. „Dacă ne gândim la felul cum utilizezi tu Internetul, cât de bine cunoști sau nu cunoști următoarele lucruri?” (un răspuns pentru fiecare) N=3829, %

Capitolul III. Riscuri online

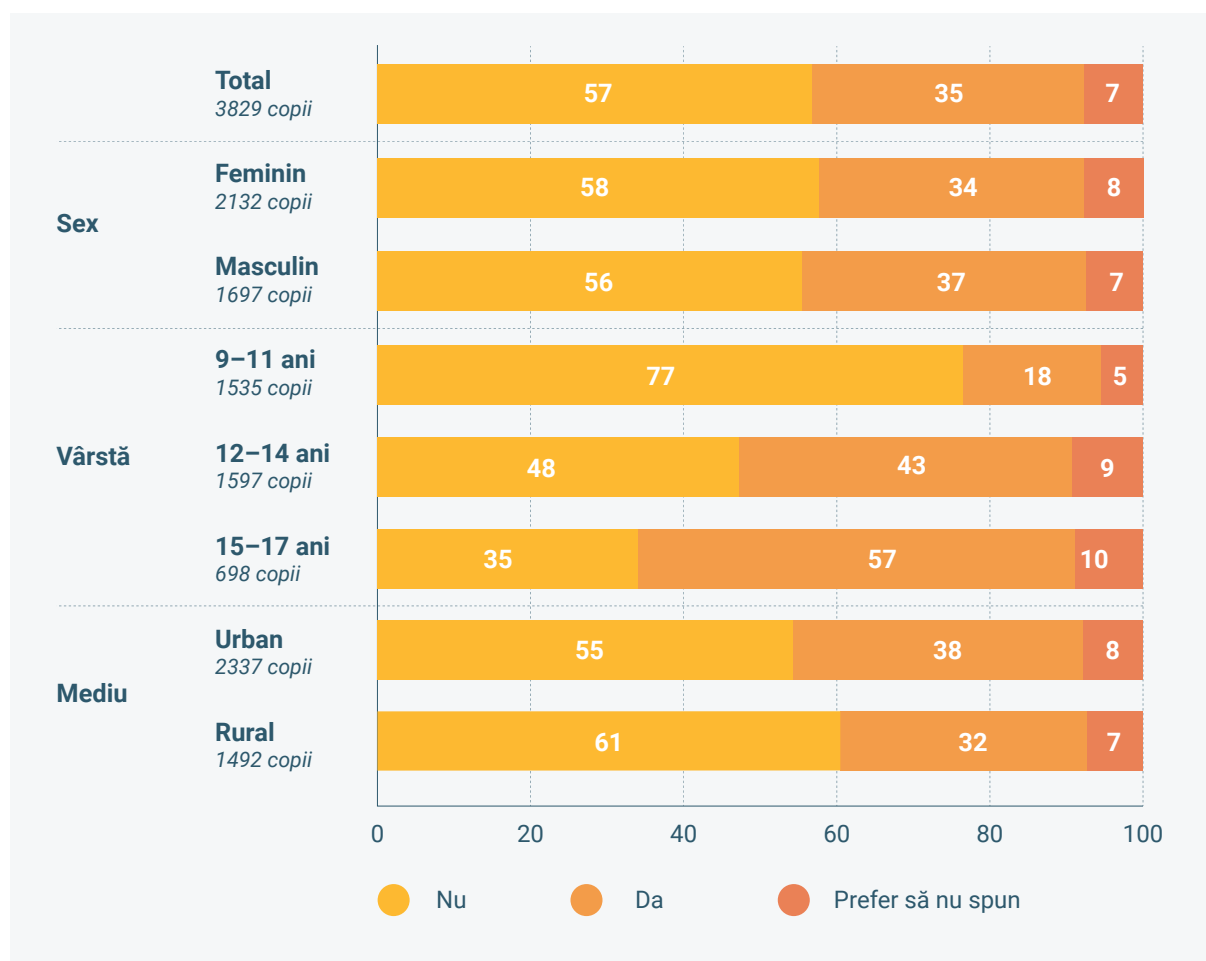
3.1. Comunicarea cu persoane necunoscute

În cadrul prezentei cercetări, 35% dintre copiii intervievați au declarat că au discutat pe Internet cel puțin o dată cu o persoană pe care nu au întâlnit-o în viața reală. Cu cât copiii sunt mai mari,

cu atât crește ponderea celor care au discutat cel puțin o dată pe Internet cu o persoană pe care nu au întâlnit-o în realitate. Dintre copiii de 9-11 ani 18% au discutat pe Internet cu persoane necunoscute, iar dintre copiii de 12-14 ani și cei de 15-17 ani același lucru l-au făcut 43% și respectiv 57% dintre copii. O pondere mai mare printre respondenții care au discutat pe Internet cu persoane necunoscute se atestă în mediul rural (61%) comparativ cu respondenții din mediul urban (55%).

Comunicarea cu persoane străine pe Internet a fost cel mai des calificată de copiii intervievați drept un risc legat de utilizarea Internetului. Însă, în timp ce toți copiii au declarat că pe Internet nu trebuie să vorbească cu persoane necunoscute, mai mult de jumătate dintre ei au spus că se întâmplă totuși să vorbească pe Internet cu persoane necunoscute, iar alții chiar au prieteni pe Internet cu care nu s-au văzut în viața reală.

Figura 9. Discuții online cu persoane necunoscute. Q13. „Ai discutat vreodată pe Internet cu o persoană pe care nu ai întâlnit-o în realitate (nu pe Internet)?”, %

Copiii de 9-11 ani cred că nu este bine să discuți pe Internet cu persoane necunoscute. Aceștia consideră că persoanele străine, care le scriu mesaje prin intermediul rețelelor de socializare, ar putea să le facă rău, să afle unde locuiesc și să îi șantajeze sau să le fure bunuri din casă. Atunci când primesc mesaje de la persoane necunoscute, copiii:

- ▶ anunță imediat părinții că au primit un mesaj de la o persoană necunoscută;
- ▶ nu deschid și nu citesc mesajul;
- ▶ ignoră mesajul și blochează expeditorul.

Copiii de 12-17 ani au declarat că atunci când primesc mesaje de la persoane necunoscute analizează profilul persoanei. În unele cazuri răspund la mesaj, iar în altele nu, în funcție de impresia creată despre profilul expeditorului.

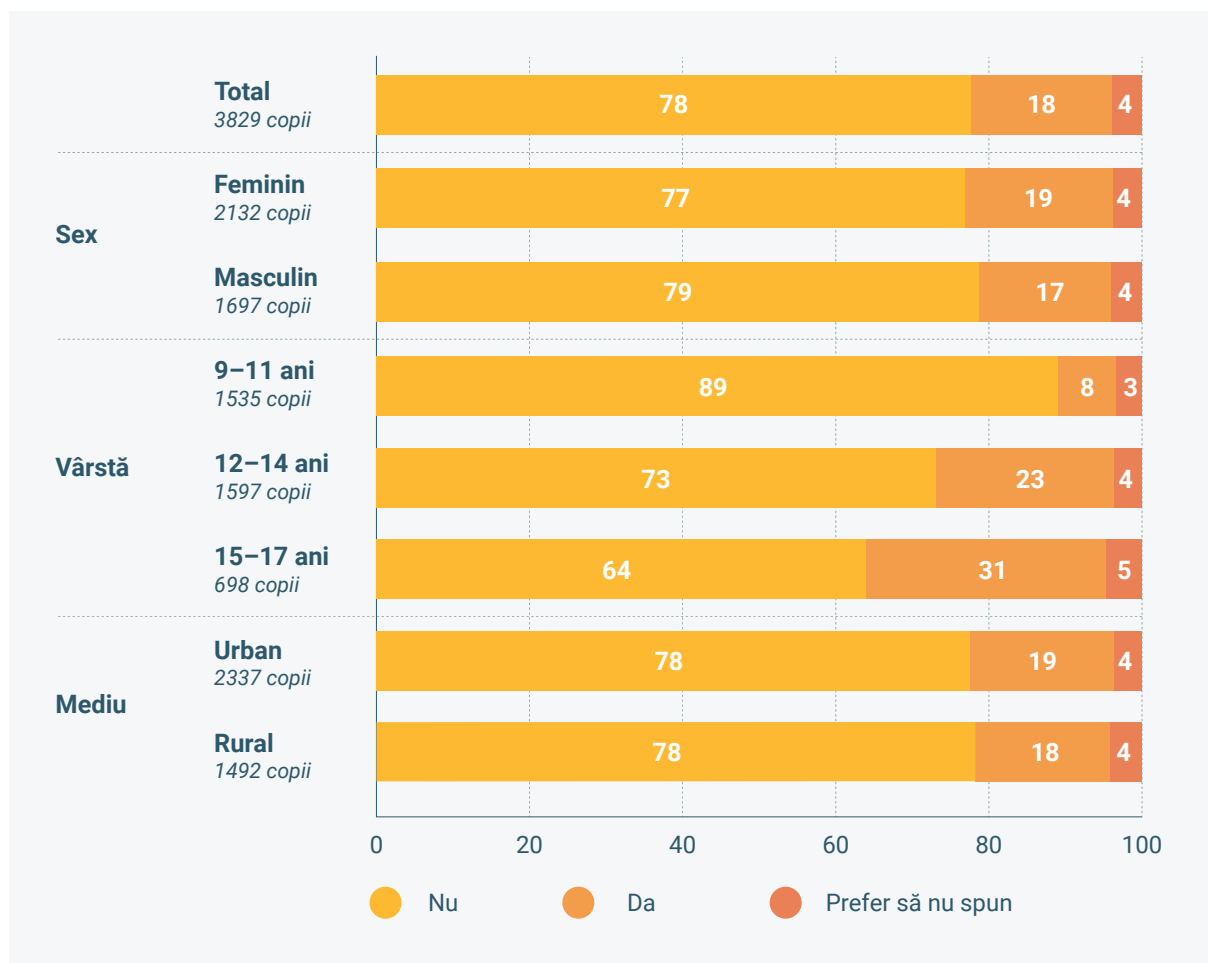
Totuși, în timpul interviurilor unii copii au recunoscut că discută cu persoane străine prin

Internet pentru că doresc să își facă mai mulți prieteni. Ei nu percep anumite riscuri legate de comunicarea cu persoane necunoscute pe Internet. O respondentă de 12 ani a spus că ea comunică cu băieții pe Internet, însă șterge ulterior comunicarea ca să nu o vadă părinții.

3.2. Întâlnirile în offline cu persoane pe care nu le-au cunoscut pe Internet

În ultimele 12 luni 18% dintre intervievați s-au văzut cu persoane pe care le-au cunoscut pe Internet. Cu înaintarea în vârstă crește ponderea copiilor care se văd față în față cu persoane pe care le-au cunoscut online. Rezultatele sondajului arată că în ultimul an 8% dintre copiii de 9-11 ani, 23% dintre copiii de 12-14 ani și 31% dintre copiii de 15-17 ani s-au văzut față în față cu persoane pe care le-au cunoscut doar pe Internet.

Figura 10. Întâlnirea cu persoane pe care le-au cunoscut în mediul online. Q14. „În ultimele 12 luni te-ai văzut vreodată față în față (nu pe Internet) cu o persoană care ai cunoscut-o pe Internet?“, %

Rezultatele interviurilor aprofundate indică faptul că de regulă copiii au atitudini diferite față de întâlnirile în offline cu persoanele pe care le-au cunoscut online. Unii consideră că este necesară stabilirea unei întâlniri în offline cu o persoană pe care au cunoscut-o pe Internet, pentru a o cunoaște mai bine. Alții cred că ar trebui să țină cont de riscurile care există, pentru a evita eventuale pericole în cazul unei întâlniri în offline cu o persoană cu care s-au cunoscut pe Internet.

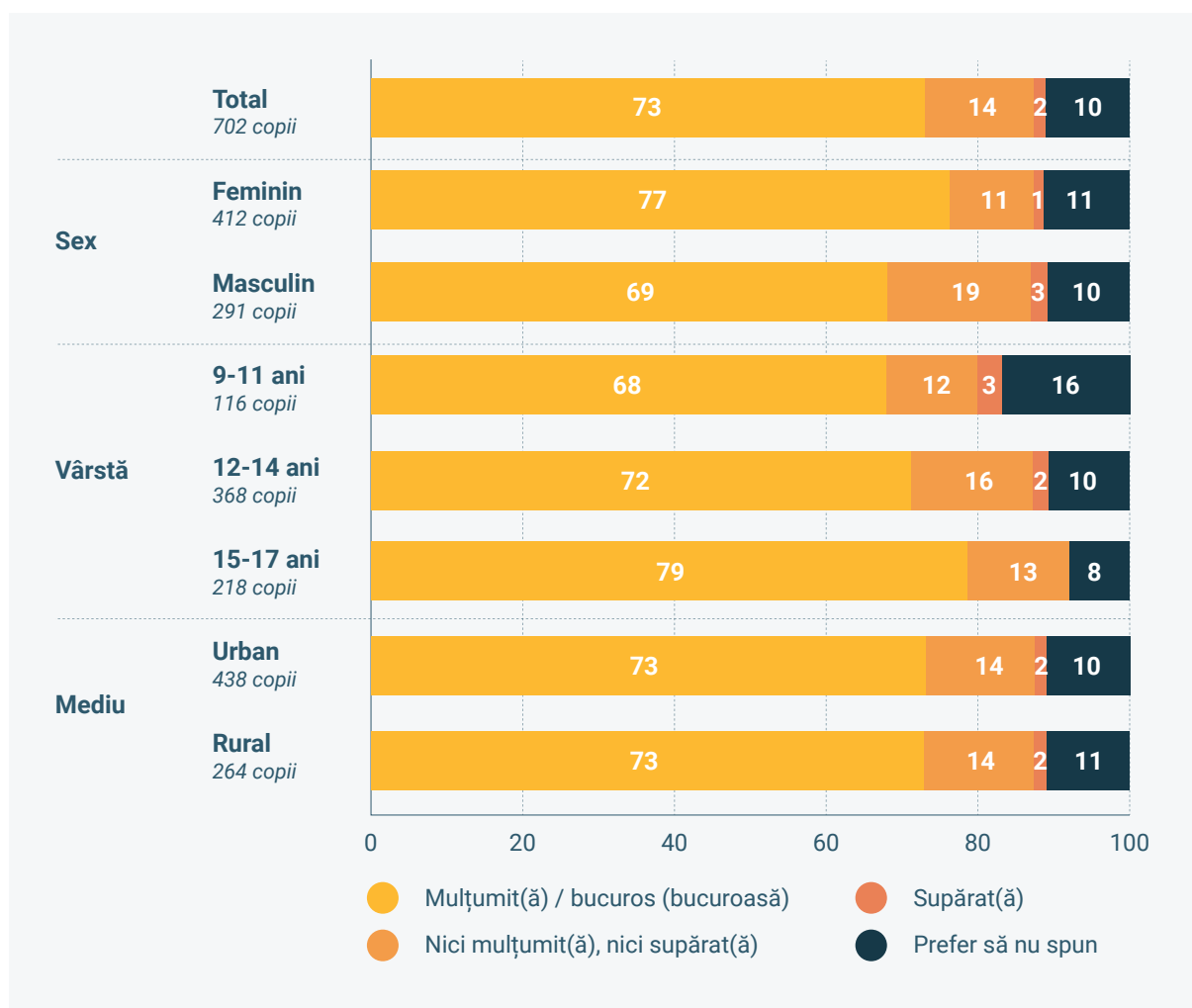
Reacțiile și atitudinile copiilor față de experiența întâlnirii în offline cu persoane ce le-au cunoscut pe Internet au fost diferite. Deși 73% dintre copii au declarat că s-au simțit bucuroși și mulțumiți că s-au văzut cu persoana respectivă în viața reală, 2% s-au simțit supărați din cauza celor întâmplate la acea întâlnire. Mai mult, copiii de 9-11 ani au spus că au rămas supărați în urma acelei întâlniri (3%), comparativ cu copiii de 15-17 ani (0%). În același timp, o pondere mai mare dintre băieții (3%) au rămas supărați în urma acelei întâlniri comparativ cu ponderea fetelor care au oferit același răspuns (1%).

„Pentru a începe o relație este nevoie de a te întâlni în viața reală, față în față, și să discuți. Pe Internet nu există ton, expresia feței, limbajul corpului... sunt doar litere. Literele nu îți arată nimic.” (B, 16 ani, Chișinău)

„Da, eu consider că ar trebui să ținem legătura cu ele doar pe Internet, deoarece nu le știm pe acele persoane. Doar dacă ne cunoaștem așa mai bine și ne-a plăcut acea persoană sau simțim că e o persoană cu care putem avea limbă comună, atunci putem și în viața reală să ne întâlnim... Dar să fim încrezuți că nu riscăm cu nimic.” (F, 16 ani, urban).

„Da, da de ce nu? Adică dacă este inteligent și poate să vorbească frumos. Important să arate personalitatea lui, cum eu sunt prietenos, vorbăreț, așa să fie și persoana cu care comunic. Dacă persoana nu e închisă eu sunt bucuros să vorbesc cu ea.” (B, 16 ani, Chișinău).

Figura 11. Întâlnirea cu persoane pe care le-au cunoscut în mediul online. Q15. „Ai spus că te-ai văzut față în față cu o persoană pe care ai cunoscut-o pe Internet. Cum te-ai simțit în legătură cu aceasta?”, %

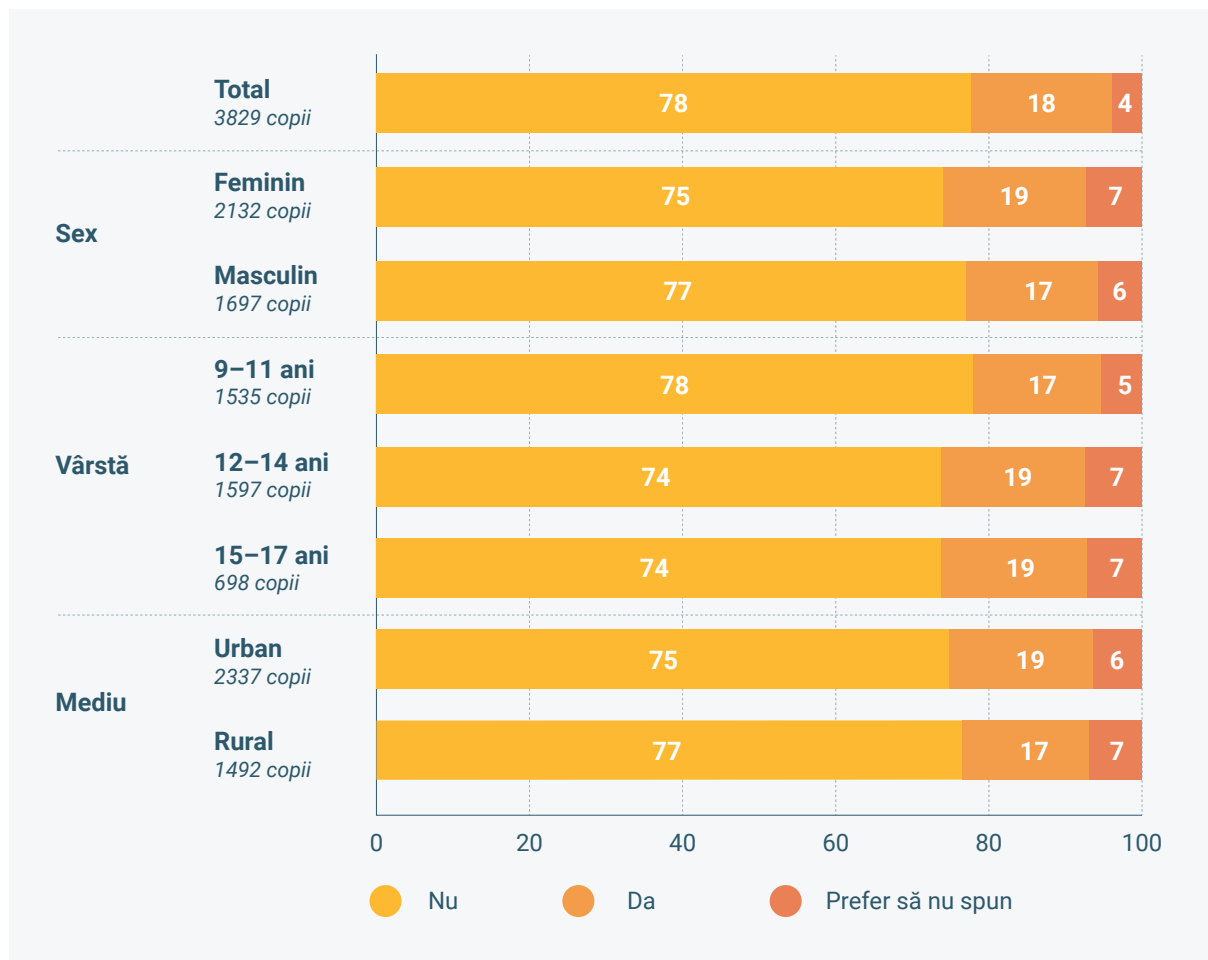
„De la început, de exemplu, eu ca băiat i-am scris la o fată, mi-a plăcut de ea pe Internet. La început vreau să o cunosc mai bine, să aflu dacă cea persoană vrea să vorbească cu mine. Desigur că am poze, poate să se uite la mine să mă cunoască din aspect fizic și în urma conversației noastre poate să-mi cunoască toate calitățile mele morale, spirituale. Și dacă îi place de mine, deja evoluează conversația noastră, putem să ne vedem și în viața reală sau să ne sunăm la telefon.” (B, 16 ani, urban).

„Poate să spună după asta „Hai să ne vedem, hai la un ceai”. Și persoana ceea dacă nu o cunoști, doar nu știi ce are în cap sau ce face și poate urma violuri, mai ales la fete cum s-a mai spus că pe Internet a găsit un prieten și a vorbit o săptămână, două și a ieșit și a violat-o. Și nu știi ce are în cap persoana aceea, ce intenții are și nu e prea bine să faci cunoștință față în față.” (F, 16 ani, Chișinău).

3.3. Experiențe neplăcute în mediul online

În ultimele 12 luni în medie 18% dintre respondenți s-au confruntat pe Internet cu situații care i-au deranjat sau i-au supărat.

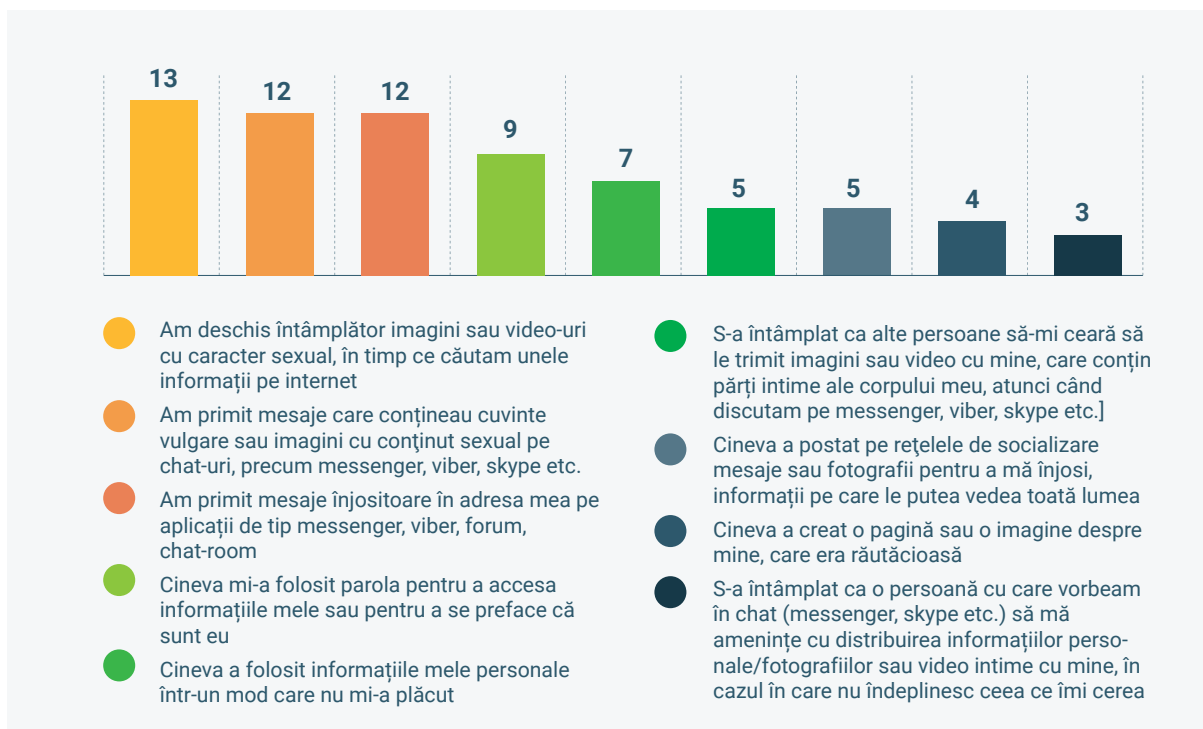
Figura 12. Ponderea copiilor care au avut situații neplăcute pe Internet. Q16. „Pe parcursul ultimelor 12 luni s-a întâmplat ceva vreodată PE INTERNET care te-a deranjat sau te-a supărat în vreun fel (de exemplu, te-a făcut să te simți incomod, speriat(ă) sau că nu ar fi trebuit să vezi aceasta)?”, %

În cadrul prezentei cercetări s-a constatat că, navigând pe Internet, copiii s-au confruntat cu următoarele probleme:

- ▶ au deschis întâmplător imagini sau secvențe video cu caracter sexual în timp ce căutau unele informații pe Internet – 13%;
- ▶ au primit mesaje ce conțineau cuvinte vulgare sau imagini cu conținut sexual – 12%;
- ▶ au primit mesaje înjositoare în adresa lor pe aplicații de tip Messenger, Viber, Forum, Chat-room – 12%;
- ▶ cineva le-a spart parola și a accesat informațiile personale pentru a se da drept altcineva – 9%.

Figura 13. Tipul situațiilor neplăcute care li s-au întâmplat copiilor din Republica Moldova în ultimele 12 luni. Q20. „Cu care din următoarele probleme te-ai ciocnit/confruntat pe Internet în ultimele 12 luni?” N=3829, %

Expunerea involuntară la conținut sexual, precum și comunicarea cu caracter sexual sau recepționarea unor imagini cu conținut sexual este un risc care prevalează în special în rândul adolescenților de 15-17 ani. Riscul predomină în egală măsură atât în rândul fetelor, cât și a băieților. Cercetarea arată că riscul e mai sporit în rândul adolescenților care provin din familii monoparentale, în care unul din părinți lucrează peste hotare ori care nu au părinți. De asemenea se atestă un procent mai mare de astfel de experiențe în rândul copiilor care locuiesc cu familia extinsă (bunica sau bunelul) sau alte rude/persoane (a se vedea Anexa 9.1).

„De exemplu, oamenii maturi sau copii needucați arată publicului larg viața lor nu din cea mai bună parte, astfel dau un exemplu rău copiilor cuminti, care la rândul lor devin mai răi și se transformă în persoane ca acelea.” (F, 13 ani, urban).

Copiii de 12-14 ani cel mai des sunt expuși riscului de a primi mesaje înjositoare în adresa lor pe aplicații de tip Messenger, de a li se accesa informațiile personale prin furt de parole, furt de identitate sau hărțuire online prin publicarea unor comentarii sau fotografii denigratoare, care pot fi văzute de toată lumea. Aceste riscuri predomină în rândul copiilor din familii cu statut socioeconomic mai scăzut (a se vedea Anexele 9.1 - 9.2).

Comparativ cu copiii de 12-17 ani, cei de 9-11 ani sunt expuși riscurilor online într-o pondere mai mică. Cu toate acestea, copiii de 9-11 ani s-au confruntat și ei cu situații în care au accesat involuntar conținut sexual, au primit mesaje înjositoare în adresa lor, mesaje cu caracter sexual ori s-au confruntat cu cazuri de furt de identitate. Unii copii de această vârstă s-au confruntat cu situații în care au fost amenințați cu distribuirea informațiilor sau fotografiilor personale intime, în cazul în care nu îndeplineau ceea ce li se cerea (3%

din numărul total al respondenților). Asemenea experiențe li se întâmplă de două ori mai des fetelor, decât băieților de 9–11 ani. Acest risc predomină în rândul copiilor care nu au părinți, în care unul din părinți lucrează peste hotare sau care provin dintr-un mediu cu nivel socioeconomic mai redus (a se vedea Anexa 9.2).

„Trebuie să ne respectăm și să avem grijă cum ne scriem online și trebuie să ne uităm la lucruri frumoase, nu la lucruri urâte.” (F, 9 ani, Chișinău)

Dintre persoanele care au trecut prin situații neplăcute pe Internet în ultimele 12 luni, 55% au declarat că aceste lucruri li s-au întâmplat o dată sau de două ori în această perioadă, 19% cel puțin o dată pe lună, 6% cel puțin o dată pe săptămână și 5% zilnic sau aproape zilnic. Sunt mai predispuși riscului de a se confrunta cu o situație neplăcută pe Internet zilnic ori aproape zilnic copiii de 15–17 ani, comparativ cu copiii de 9–11 sau 12–14 ani.

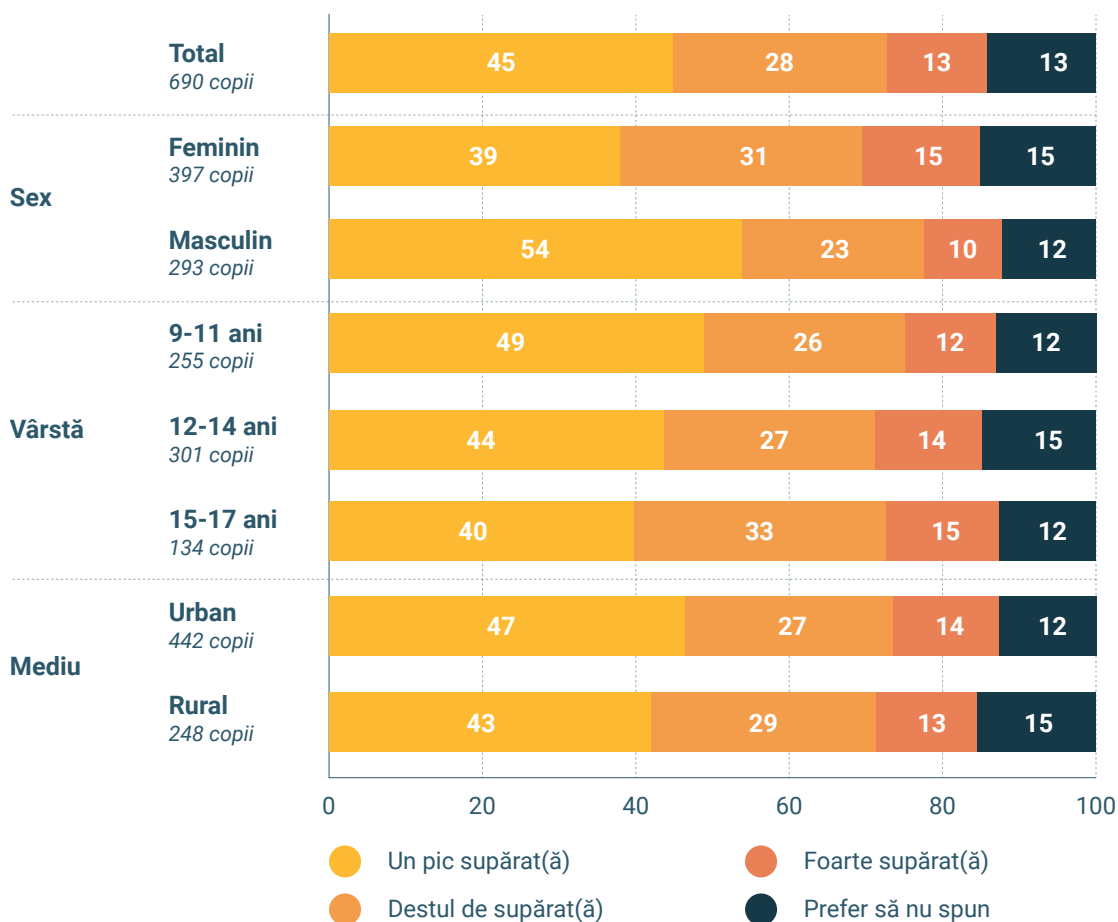
Figura 14. Frecvența situațiilor neplăcute pe Internet. Q17. „Pe parcursul ultimelor 12 luni, cât de des ți s-a întâmplat acest lucru?”, %

Copiii cărora li s-au întâmplat lucruri neplăcute pe Internet au declarat, în proporție de 41 la sută, că au fost destul de supărați sau foarte supărați de această întâmplare. Impactul situațiilor neplăcute pe Internet a fost mai profund resimțit de copiii care nu au părinți, în care cel puțin unul din părinți lucrează peste hotare sau care provin din familii monoparentale și în care părintele lucrează peste hotare ori în altă localitate. Copiii care locuiesc cu ambii părinți, care provin din familii monoparentale,

însă părintele locuiește cu copilul, precum și copiii care provin din familii în care cel puțin unul din îngrijitori lucrează au manifestat o reacție mai lejeră față de cele întâmplate pe Internet (a se vedea Anexa 12. Q18). Prin urmare, lipsa unui mediu de încredere și suport acasă, în special lipsa părinților ori implicarea redusă a părinților în educația copiilor, influențează considerabil și atitudinea copilului față de experiențele din mediul virtual.

Figura 15. Nivelul de supărare în urma situațiilor neplăcute de pe Internet. Q18. „Dacă e să-ți amintești ultima dată când acest lucru ți s-a întâmplat pe Internet, cât de supărat(ă) ai fost de ceea ce ți s-a întâmplat?”, %

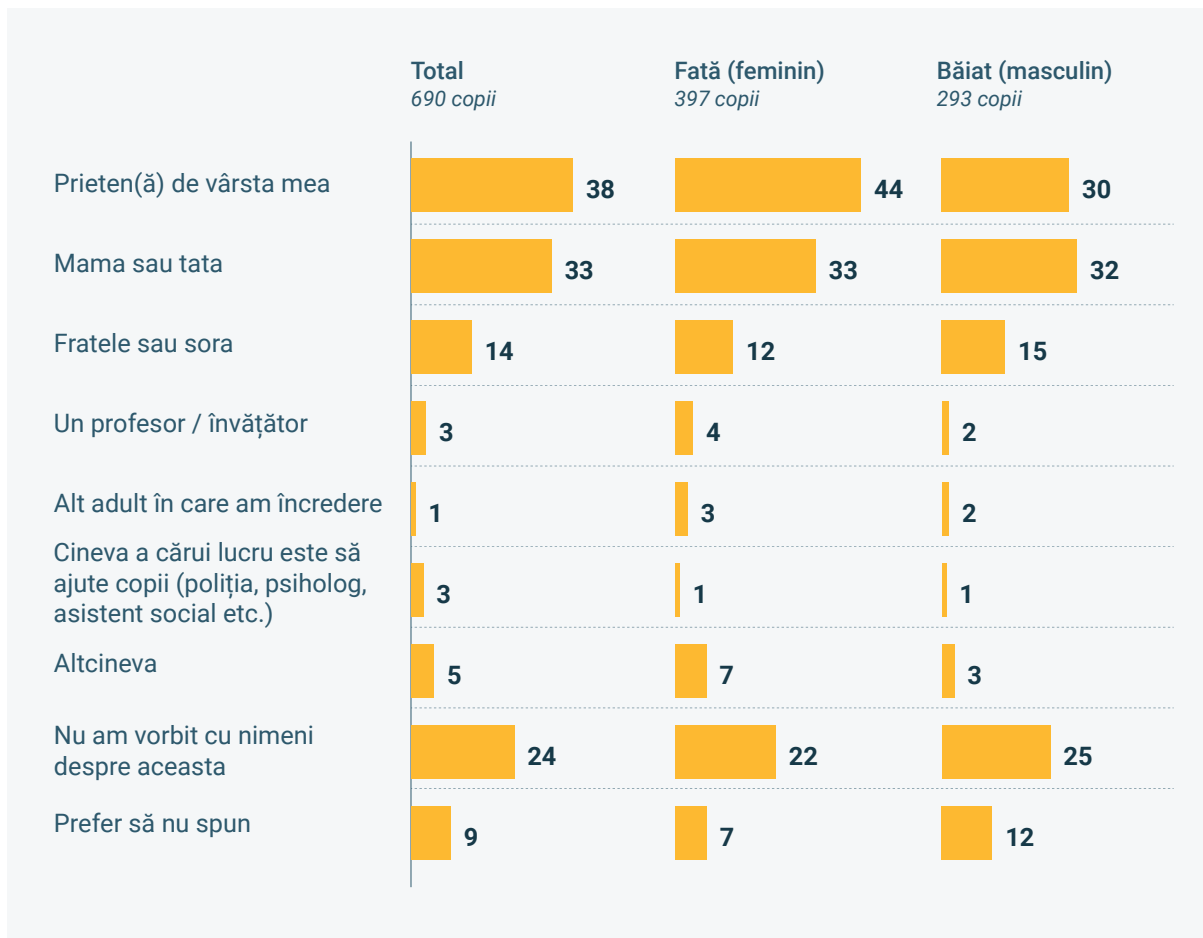
3.4. Reacțiile de răspuns la experiențele neplăcute în mediul online

Ultima dată când li s-a întâmplat pe Internet ceva ce i-a supărat, 38% dintre copii au discutat despre acest lucru cu prieteni de vârsta lor, 33% cu părinții, iar 14% cu frații sau surorile. Datele arată că o pondere mai mare dintre fete au discutat cu prieteni de vârsta lor când au avut situații neplăcute pe Internet, pe când o pondere mai mare dintre băieți au discutat cu părinții.

Reacțiile de răspuns ale copiilor în fața situațiilor neplăcute pe Internet sunt diferite și reies din specificul lor de vârstă. La 9-11 ani o bună parte

dintre copii aleg să discute cu părinții când li se întâmplă ceva neplăcut pe Internet (43%). Totodată, 42% dintre copiii de 12-14 ani și 54% dintre copiii de 15-17 ani aleg să discute cu cineva din prieteni. Așadar, odată cu înaintarea în vârstă, scade ponderea copiilor care discută cu părinții în cazul în care au situații neplăcute pe Internet. Doar 1% din numărul total al copiilor care s-au confruntat cu o situație neplăcută online au ales să discute cu un specialist responsabil de protecția copiilor. Datele cercetării mai arată că doar unii adolescenți de 15-17 ani au ales să discute cu un specialist despre cele întâmplate (poliția, psiholog, asistent social etc.). Copiii de 9-11 ani sau 12-14 ani aleg să discute fie cu un prieten, fie cu cineva dintre rude, fie cu un profesor sau altă persoană în care au încredere.

Figura 16. Persoanele cu care au discutat copiii când au avut situații neplăcute pe Internet. Q19. „Ultima dată când ți s-a întâmplat ceva pe Internet ce te-a deranjat, ai vorbit cu careva dintre persoanele de mai jos despre acest caz?” (răspuns multiplu), %

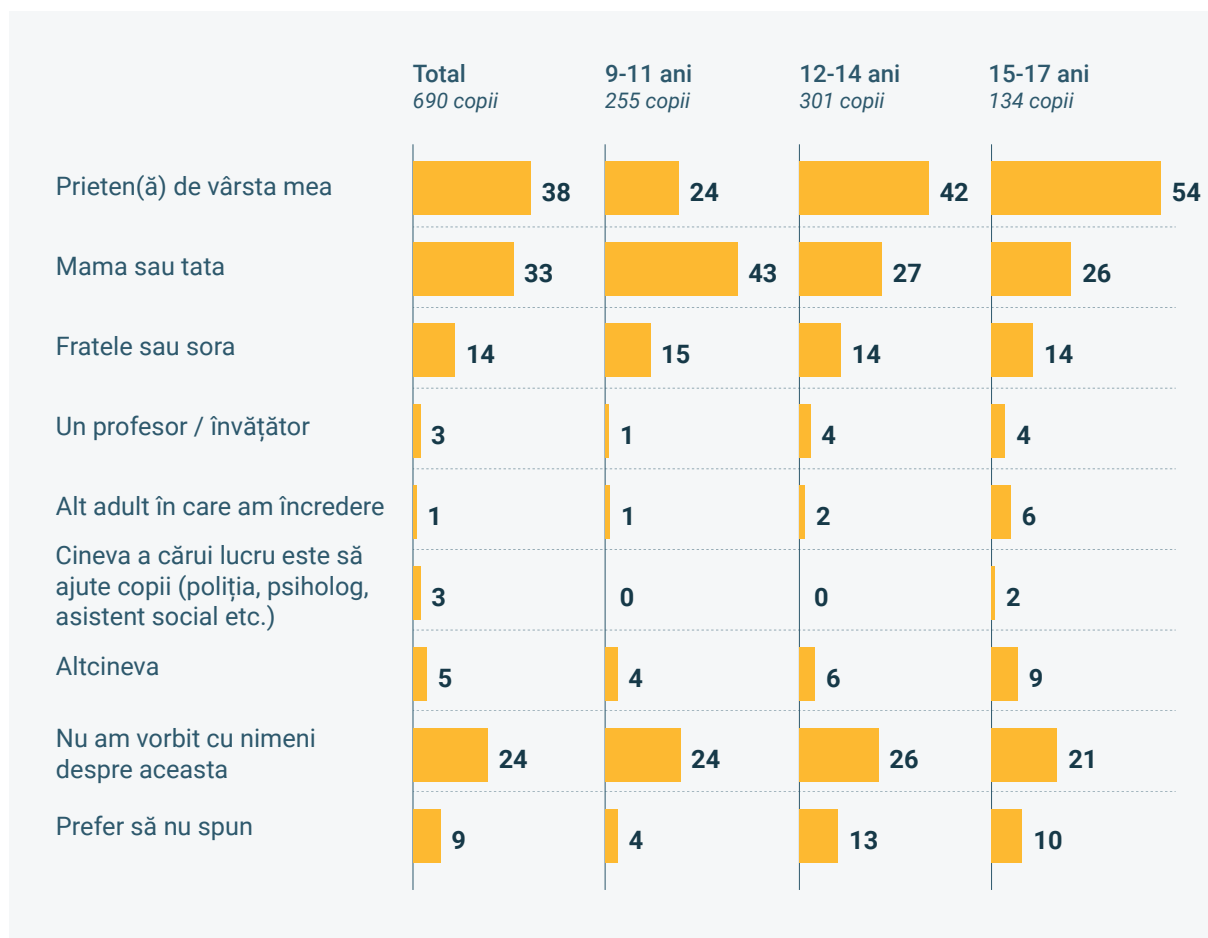
Fiecare al 4-lea copil care a trecut printr-o experiență neplăcută online nu a vorbit cu nimeni despre asta. Procentajul copiilor care au ales să nu vorbească cu nimeni despre experiența prin care trec nu variază considerabil în raport cu criteriile socio-demografice analizate. Prin urmare, atât fetele, cât și băieții, indiferent de mediul de reședință ori vârsta pe care o au, evită deseori să discute despre ceea ce li se întâmplă neplăcut pe Internet. Observăm că ponderea celor care aleg să nu vorbească despre o experiență neplăcută e mai mare în rândul copiilor care nu au părinți, decât în rândul copiilor care locuiesc cu ambii părinți. Aceste date confirmă faptul că rata de raportare a

cazurilor de abuz e direct proporțională cu nivelul de încredere și suport pe care îl are copilul față de persoanele din anturajul său (a se vedea Anexa 8).

„De obicei apelez la mama, îi spun mamei orice s-ar întâmpla. „Uite ce mi-a scris” sau ceva de genul dat. Și mama îmi dă un sfat: blochează, încetează să vorbești. Cam așa...” (F, 16 ani, Chișinău).

„Un bărbat scria mesaje neadecvare. I-am spus tatălui și el l-a blocat.” (F, 13 ani, urban).

Figura 17. Persoanele cu care au discutat copiii când au avut situații neplăcute pe Internet. Q19. „Ultima dată când ți s-a întâmplat ceva pe Internet care te-a deranjat, ai vorbit cu careva dintre persoanele de mai jos despre acest caz?” (răspuns multiplu), %

Capitolul IV.

Experiențe ce sporesc riscul abuzului sexual online

4.1. Recepționarea fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual

În scopul prezentei cercetări, a fost analizată prevalența experiențelor de transmitere și recepționare a înregistrărilor video sau fotografiilor cu conținut sexual în rândul copiilor de 9-17 ani din RM. Aceste experiențe sporesc riscul abuzului sexual online care presupune implicarea copilului în activități sexuale pe care nu le poate înțelege, pentru care nu își poate da acordul sau pentru care nu-i pregătit. De obicei, cazurile de abuz sexual online sunt însoțite de acțiuni de determinare a unui copil să creeze și să expedieze imagini sau video cu sine în ipostaze sexuale. Prin urmare, stabilirea prevalenței experiențelor de recepționare și expediere a înregistrărilor video și fotografiilor cu conținut sexual pe Internet, nu neapărat indică despre o experiență de abuz sexual online, însă amplifică considerabil riscul trăirii unei astfel de experiențe de către copil.

Datele cercetării arată că în ultimele 12 luni, 7% dintre copiii de 9-11 ani au primit mesaje sau imagini cu conținut sexual pe chat-uri (a se vedea Anexa 9.1). Totodată, 3% dintre copiii de 9-12 ani au primit de la cineva online conținut sexual explicit, înregistrări video sau fotografii cu conținut sexual, imagini cu persoane dezgolite sau care fac sex.

Din numărul total al copiilor de 12-17 ani care au utilizat în ultimele 12 luni Internetul pentru a comunica, 6% au primit prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex. Din numărul copiilor

care au primit astfel de conținut prin Internet o pondere mai mare o constituie cei cu vârsta de 15-17 ani – 9% comparativ cu copiii de 12-14 ani – 5%. În același timp, mai mulți vorbitorii de limbă rusă au primit prin Internet conținuturi foto sau video cu caracter sexual – 16% comparativ cu vorbitorii de limbă română care au participat la sondaj – 6% (a se vedea Anexa 18).

Figura 18. Ponderea copiilor de 9-12 ani care au primit prin Internet fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual. Q21. „În ultimele 12 luni, ai primit prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?” (procent din numărul copiilor de 9-12 ani) N=2135, %

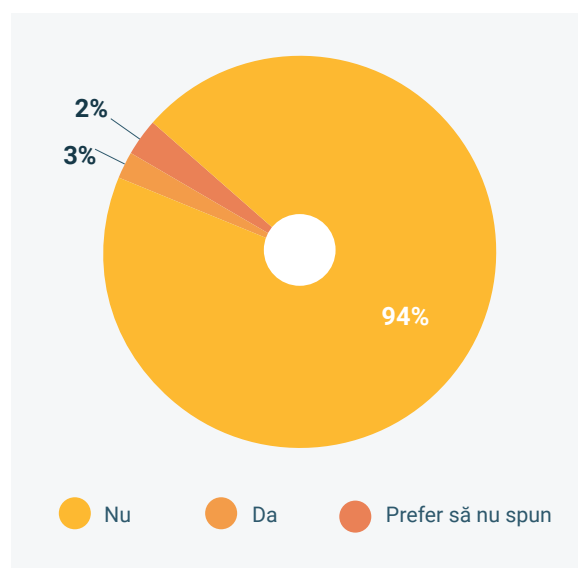
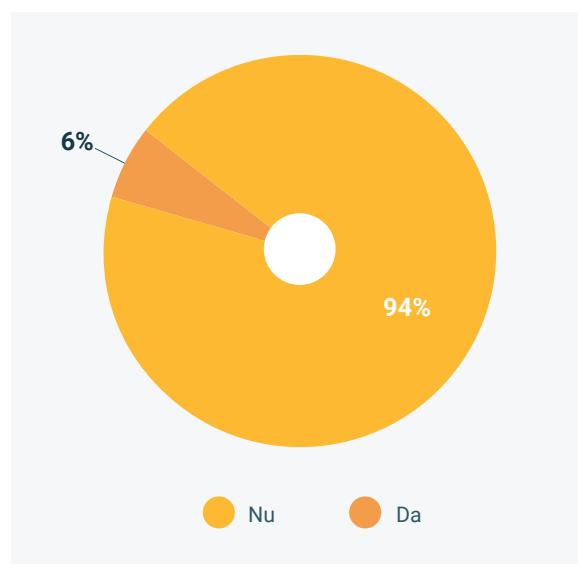

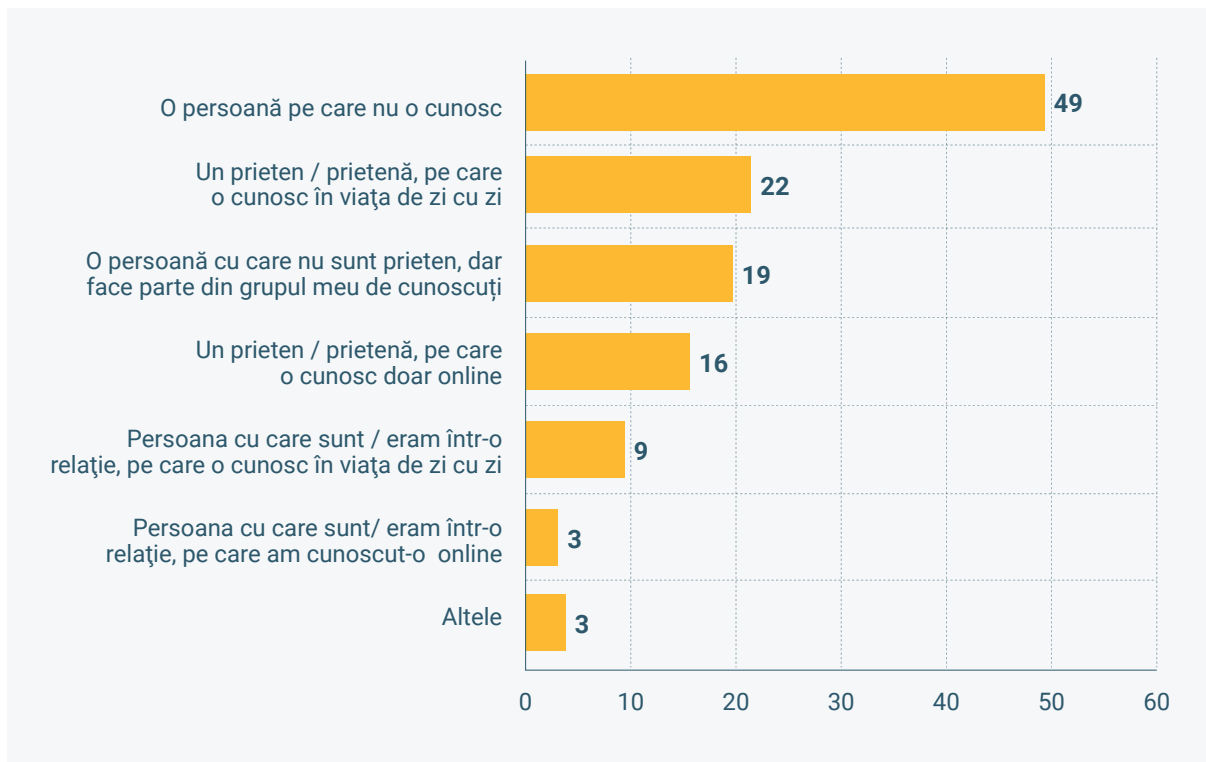
Figura 19. Ponderea copiilor de 12-17 ani care au primit prin Internet conținut sexual. Q24. „În ultimele 12 luni ai primit prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care au utilizat pe parcursul ultimelor 12 luni Internetul pentru a comunica) N=1962, %

Aproape jumătate (49%) dintre copiii chestionați au primit fotografii și înregistrări cu conținut sexual de la o persoană necunoscută. Acest risc predomină în rândul fetelor, 65% dintre respondente indicând că ar fi primit conținut sexual de la o persoană

necunoscută, comparativ cu 28% băieți. Totodată, cea mai mare parte dintre băieți au primit mesaje cu conținut sexual de la un prieten pe care îl cunosc în viața reală – 29% (a se vedea Anexa 19).

Figura 20. Persoanele de la care copiii au primit mesaje cu conținut sexual. Q25. „Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care au primit pe parcursul ultimelor 12 luni prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex) N=126, %

Deși atât copiii de 12-14 ani, cât și cei de 15-17 ani au primit fotografii sau video cu conținuturi sexuale de la persoane cu care sunt într-o relație, se atestă faptul că de obicei copiii de 12-14 ani primesc astfel de fotografii de la persoane cu care sunt într-o relație, dar pe care le cunosc doar din online. La 15-17 ani copiii primesc astfel de fotografii sau video de la persoanele cu care sunt într-o relație, dar pe care le cunosc deja în viața de zi cu zi. (a se vedea Anexa 11).

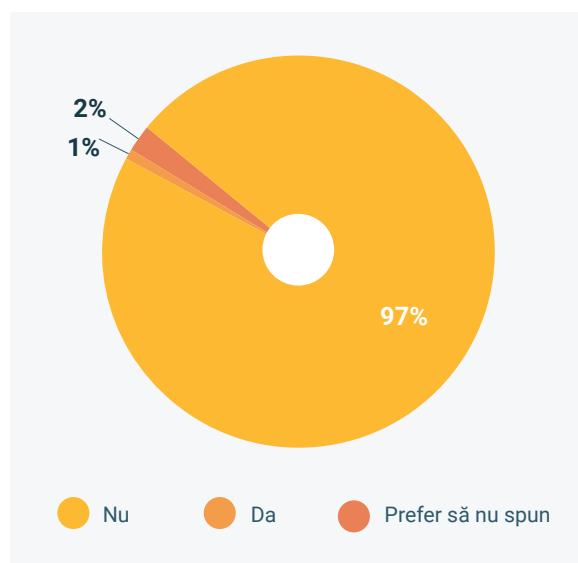
Această realitate dictează nevoia comunicării cu copiii de 12-14 ani despre relațiile online și riscurile care pot surveni în interacțiunile cu persoane necunoscute. La 15-17 ani deja este mai binevenită abordarea subiectelor ce vizează expedierea de conținut sexual între semenii, sexting și riscurile unor asemenea acțiuni (a se vedea Anexa 19).

4.2. Practici de expediere a fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual

Fiind solicitați să expedieze conținut sexual, imagini sau înregistrări video cu părți intime ale corpului, 1% din numărul total al copiilor de 9-12 ani au recunoscut că au expediat astfel de materiale. Deși cercetarea nu și-a propus să analizeze în detaliu reacțiile de răspuns ale copiilor de această vârstă la solicitările cu conținut sexual, ponderea celor care au expediat astfel de conținut e la fel de mare ca cea a copiilor de 12-14 ani. Aceste date indică faptul că nu doar adolescenții, dar și copiii de 9-12 ani sunt expuși riscului de abuz sexual online și sunt necesare acțiuni de prevenire a unor astfel de comportamente în rândul acestora.

„Fetele care sunt mai mici, ele nu știu ce înseamnă dragoste, ele nu își dau seama ce poate să fie pe Internet, dar bărbaiții mai mari ei nu se gândesc ce o să facă mai departe, ei postează de toate celea pe Internet.” (B, 14 ani, rural).

Figura 21. Ponderea copiilor de 9-12 ani care au expediat prin Internet fotografii sau înregistrări video intime. Q22. „În ultimele 12 luni, ai expediat cuiva fotografii, înregistrări video pe care se văd imagini cu corpul tău gol sau părți dezgolate ale corpului tău?” (procent din numărul copiilor de 9-12 ani) N=2135,%

Practici de expediere a fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual persistă atât în rândul preadolescenților, cât și al adolescenților (12-17 ani). Datele sondajului arată că de două ori mai mulți adolescenți de 15-17 ani expediază astfel de conținut, comparativ cu copiii de 9-11 ani sau preadolescenții de 12-14 ani (a se vedea Anexa 21. Q29).

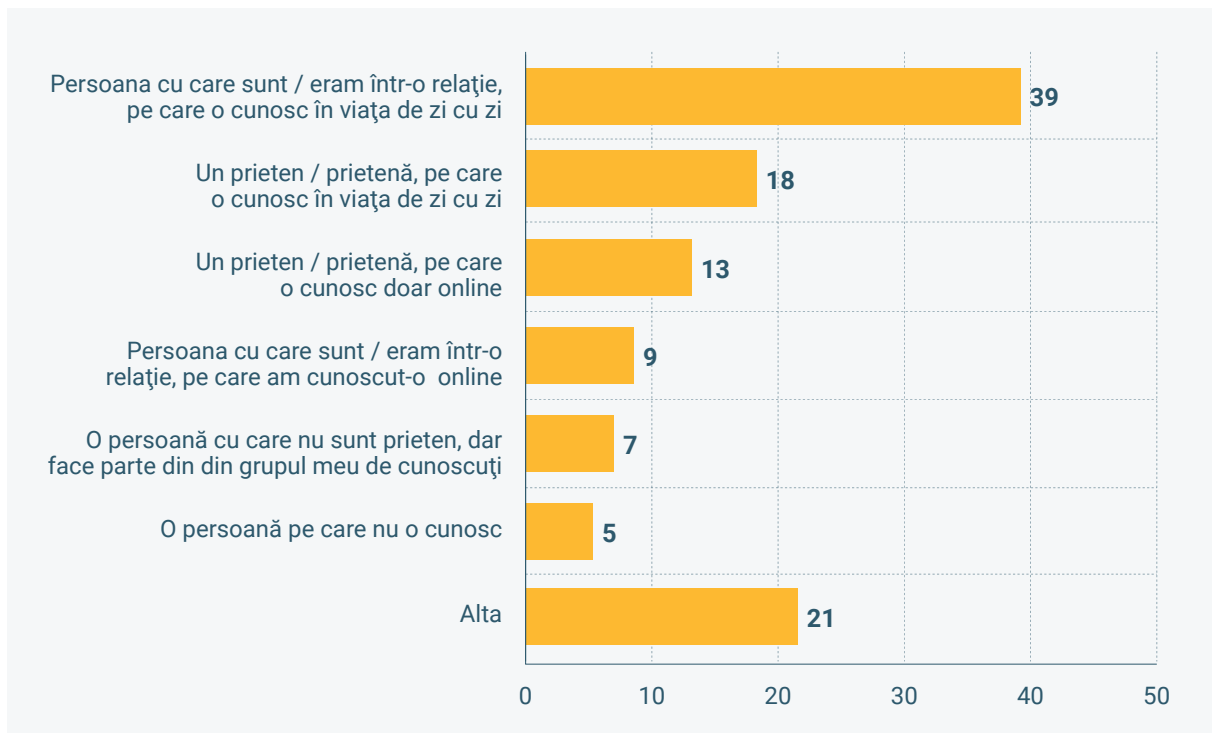
„A fost o situație la noi la școală, a trimis fotografii intime o fată la un băiat cu care se întâlneau cam de mult timp și a avut încredere. Peste un timp oarecare pozele care au fost trimise au fost postate pe site-uri de socializare și le-a trimis și la părinții fetei și au apărut foarte multe probleme.”

Respondentul povestește că ulterior a fost sesizată poliția în legătură cu acțiunile băiatului, iar părinții lui au fost amendați, *„deoarece nu i-au dat educația care trebuie”*. În urma acestui caz, fata căreia îi aparțineau pozele a fost luată în derâdere de fetele și băieții din școală.

„A fost batjocorită de unele fete, unii băieți care-i spuneau: „Cum ai putut...” Își băteau joc... că „ești așa și așa...”, „cum ți-a venit asta în cap” și alte chestii de acestea.” (B, 16 ani, Chișinău).

Din numărul total al respondenților care au expediat fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual, 39% au transmis aceste materiale persoanei cu care erau într-o relație și o cunosc în viața de zi cu zi. În același timp, copiii au expediat astfel de fotografii și înregistrări video și prietenilor pe care îi cunosc în viața de zi cu zi (18%), dar și prietenilor pe care îi cunosc doar online (13%), persoanei cu care erau într-o relație, dar pe care o cunoșteau doar online (9%), unui cunoscut (7%) sau unei persoane necunoscute (5%).

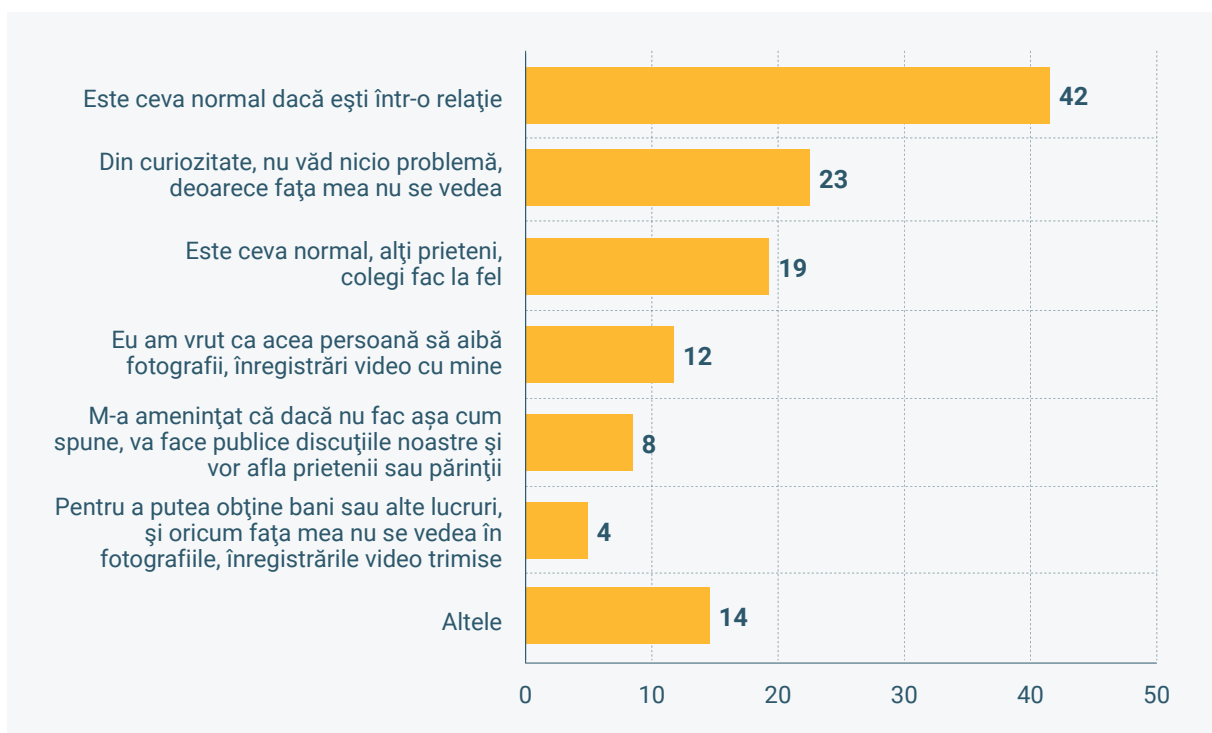
Figura 22. **Persoanele cărora copii le-au expedit fotografii sau înregistrări video în care se văd părți intime ale corpului. Q30. „Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane?”** (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care în ultimele 12 luni au expedit cuiva fotografii/video intime) N*=23, %

Majoritatea copiilor de 12-17 ani care au transmis fotografii sau înregistrări video cu caracter sexual consideră că acest lucru este ceva normal într-o relație. Fiecare al 5-lea copil a transmis fotografii intime din curiozitate și nu consideră că acest

lucru ar fi o problemă, deoarece nu i se vede fața în fotografiile expediate. În 8% dintre cazuri copiii au transmis fotografii intime, fiind amenințați de un solicitant.

Figura 23. **Motivul expedierii fotografiilor sau înregistrărilor video pe care se văd părți intime ale corpului. Q31. „Care au fost motivele că ai expedit fotografii, înregistrări video de acest fel?”** (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care în ultimele 12 luni au expedit cuiva fotografii/imagini video intime) N*=23, %

* Numărul de respondenți este mai mic de 30, bază de calcul mică pentru analiza statistică. A se analiza cu atenție.

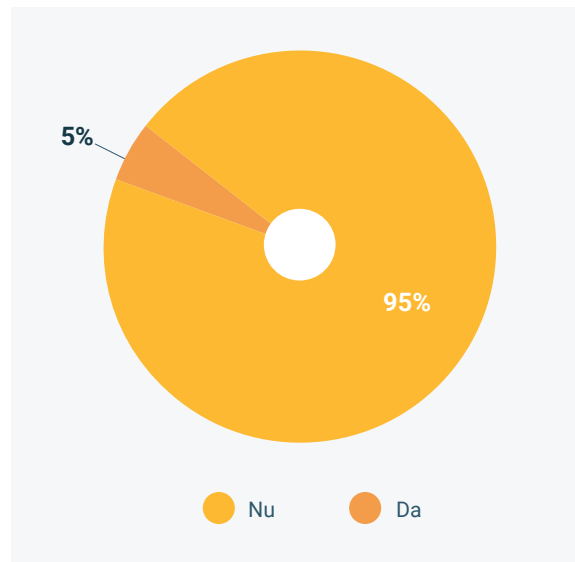
În contextul cercetării calitative, potrivit intervievaților, copiii transmit fotografii sau înregistrări video intime din următoarele motive:

- ▶ sunt forțați/șantajați că dacă nu vor transmite astfel de conținuturi li se va întâmpla ceva rău;
- ▶ sunt naivi și consideră că au încredere în destinatar și că nu li se poate întâmpla nimic rău în aceste cazuri;
- ▶ vor să demonstreze că sunt frumoși, atrăgători;
- ▶ vor să impresioneze un băiat/o fată;
- ▶ vor să întrebe părerea despre fotografie, corp, lenjerie;
- ▶ „Nu le ajunge minte; poate lor nu le ajunge comunicare și nu știu cum să iasă în evidență față de oamenii obișnuiți și minte le ajunge numai pentru așa ceva.” (F, 13 ani, urban);
- ▶ „Posibil cei care transmit fotografii intime pe Internet nu s-au bucurat de atenție din partea părinților și caută o persoană de încredere, Dar, din păcate, tot timpul se întâmplă că aceste persoane sunt influențate prin diferite cuvinte, pentru că pe copii e mai ușor să-i manipulezi.” (F, 14 ani, urban);
- ▶ „Sunt influențați, spun că le dau bani. Hai arată aceea sau aceea, că am o sumă de bani și pot să mă împart.” (F, 16 ani, Chișinău);
- ▶ sunt îndrăgostiți în destinatar și au o relație de lungă durată.

4.3. Recepționarea unor mesaje sau solicitări cu caracter sexual

Primirea unei solicitări de a expedia fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual de către un copil reprezintă o altă situație ce sporește vulnerabilitatea copiilor la abuz sexual online. Datele naționale indică faptul că 5% dintre copiii de 12-17 ani din Republica Moldova au fost solicitați pe parcursul ultimelor 12 luni să transmită prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual. Acest risc predomină în special în rândul fetelor de 15-17 ani (7% din numărul respondenților), spre deosebire de băieții (3%) de aceeași vârstă (a se vedea Anexa 12).

Figura 24. Solicitarea de a expedia fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual. Q26. „În ultimele 12 luni, ți-a cerut cineva să-i expediezi prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolate sau care fac sex?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care au utilizat pe parcursul ultimelor 12 luni Internetul pentru a comunica) N = 1962, %

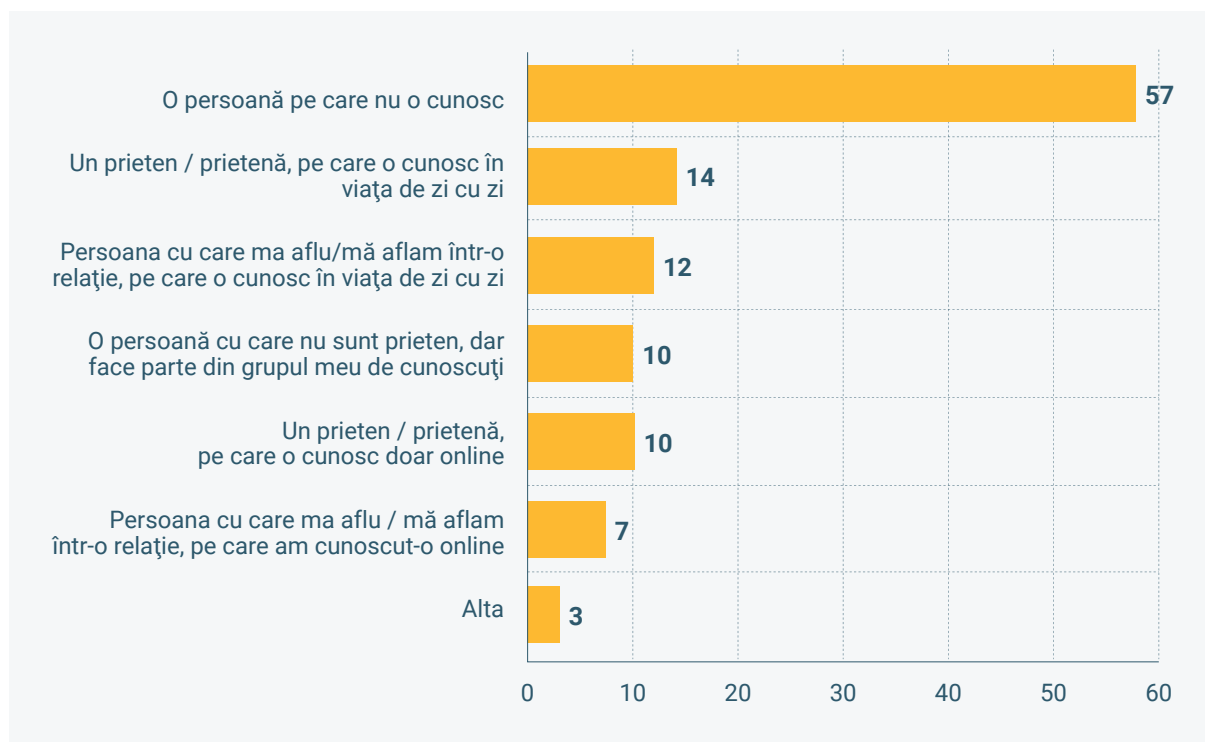
Fiecare al doilea respondent a primit solicitare de a transmite prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual de la o persoană necunoscută. Riscul de a primi o solicitare de acest gen de la o persoană necunoscută sau de la o persoană pe care o cunosc doar din online e mai mare în rândul copiilor de 12-14 ani, comparativ cu cei din categoria de vârstă 15-17 ani. Se atestă de asemenea că un număr mai mare de copii din mediul rural (68%) au fost solicitați să expedieze fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual, comparativ cu numărul copiilor din mediul urban (50%).

Un interviuat a recunoscut că a trecut și el printr-o situație de transmitere a fotografiilor intime prin intermediul rețelelor de socializare. Tânărul comunica pe rețelele de socializare cu o adolescentă originară din Republica Moldova, dar care era stabilită cu traiul în străinătate. După câteva săptămâni de comunicare, ea i-a expedit băiatului câteva fotografii intime. La acel moment cei doi nu se întâlneau încă în realitate. Băiatul a rugat-o pe tânără să nu mai transmită astfel de fotografii pentru că nu este etic și tânăra ar putea ulterior să aibă probleme din această cauză, pentru că părinții ei îi verificau sistematic telefonul. La acel moment ambii aveau aproximativ 14 ani.

Copiii de 15-17 ani sunt mai vulnerabili în fața solicitării de a expedia conținut cu caracter sexual de la o persoană pe care o cunosc în viața de zi cu zi, prieten sau chiar iubit/iubită. La această vârstă adolescenții sunt deosebit de vulnerabili în relațiile lor cu semenii, ceea ce îi determină să recepționeze

mai des astfel de materiale și solicitări. Aceste date denotă că atitudinile și practicile frecvent întâlnite în relațiile de iubire ale adolescenților – de a primi solicitări cu caracter sexual, de a transmite fotografii sau înregistrări video cu caracter sexual – au tendința de a deveni o normalitate.

Figura 25. Persoanele care au solicitat copiilor să transmită prin Internet fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual. Q27. „Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani cărora li-a cerut cineva să le transmită prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolate sau care fac sex) N=99, %

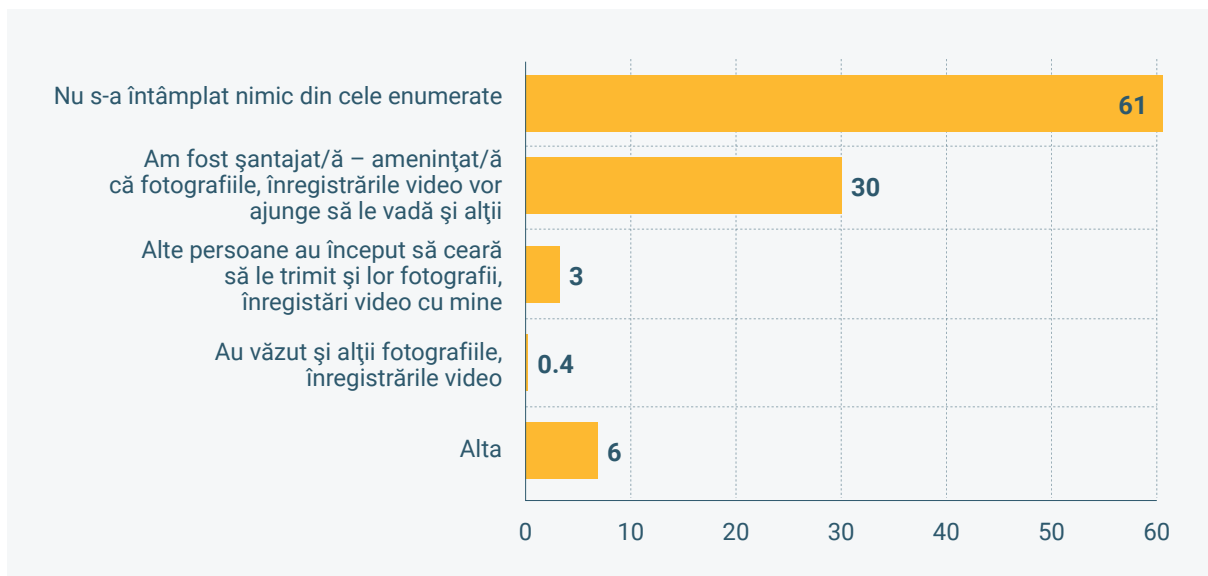

4.4. Constrângerea și extorcarea sexuală

Datele obținute în cadrul prezentului studiu mai arată că 8% dintre copiii de 12-17 ani care au expedit fotografii sau înregistrări video cu sine în ipostaze sexuale au făcut-o din cauză că au fost

amenințați de către solicitant. Alte 4% din numărul copiilor care au expedit astfel de materiale au făcut-o pentru a obține bani sau anumite bunuri. Aceste experiențe vorbesc despre unele posibile elemente de exploatare sexuală, întrucât acești copii au dat curs solicitărilor cu caracter sexual fiind constrânși de solicitant ori pentru a obține ceva în schimb.

Figura 26. Urmările expedierii fotografiilor sau înregistrărilor video pe care se văd părți intime ale corpului. Q32. „Ai trecut prin situațiile descrise mai jos după ce ai expediat fotografii, înregistrări video pe care se văd imagini cu corpul tău gol sau părți dezgolite ale corpului tău?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care în ultimele 12 luni au expediat cuiva fotografii/video intime) N*=23, %

O altă situație relatată în cardul studiului viza o persoană care se prezenta pe Instagram drept ginecolog și adolescentele se adresau având anumite probleme de ordin ginecologic. Această persoană solicita fotografii intime, sub pretextul că astfel va putea spune ce problemă au fetele și le va putea recomanda un tratament. Ulterior „ginecologul” solicita bani de la fete și le amenința că dacă nu vor achita, va trimite aceste fotografii prietenilor fetelor sau le va lipi pe pereții școlii. Despre această situație respondentă a citit pe un site de noutăți. Pentru a evita astfel de situații adolescența spune că ar fi bine ca elevii să fie instruiți la școală despre siguranța pe Internet. „Iată în cazul meu la liceu chiar au venit reprezentanți din diferite organizații care ne-au povestit cu mai multă precizie, mai multe detalii despre problemele astea legate de Internet, ne-au relatat foarte concis despre ce pericole ne așteaptă și cum să ne protejăm corect.” (F, 16 ani, rural).

De asemenea, circa 30% dintre copiii de 12-17 ani, care au expediat fotografii sau înregistrări video cu sine în ipostaze nud, au indicat că ulterior au fost șantajați cu distribuția sau publicarea acestor materiale. În 3% dintre cazuri alte persoane decât cea căreia i-ar fi expediat inițial materialele au solicitat să li se expedieze fotografii și înregistrări video similare. Ceea ce denotă faptul că solicitantul cel mai probabil ar fi văzut fotografiile sau înregistrările video cu copilul în ipostaze sexuale, ele determinându-l să solicite materiale similare noi.

Un băiat de 15 ani a indicat că îi sunt cunoscute situații când băieții cer pe Internet fotografii intime de la fetele cu care comunică, iar dacă acestea le trimit, atunci ei le postează pe rețele de socializare sau le transmit la mai multe persoane. „Adică au făcut cunoștință pe Internet, vorbeau și au avut o relație, iar la un moment dat partenerul i-a spus să îi trimită niște poze; ea i-a trimis și după s-au despărțit. Băiatul în cauză a luat și a postat pozele pe un profil.” (B, 15 ani, rural).

O respondentă a relatat despre o situație în care fotografiile intime ale unei colege din școală au fost distribuite între semeni. Fata era în relație cu un băiat din aceeași școală. În timpul relației fata i-a expediat băiatului câteva fotografii intime. Băiatul a transmis fotografiile câtorva prieteni, care, la rândul lor, le-au transmis mai departe și altor persoane. În urma acestei întâmplări la școală au fost organizate mai multe lecții despre siguranța pe Internet și transmiterea conținutului intim. „La școală ne țin diferite lecții de ce nu trebuie să transmitem poze intime prin Internet, cum să avem grijă ca informațiile noastre să nu fie transmise. Acasă cu părinții tot vorbim, cu prietenii vorbim.” (F, 14 ani, urban).

4.5. Reacțiile de răspuns la solicitările sexuale nedorite în mediul online

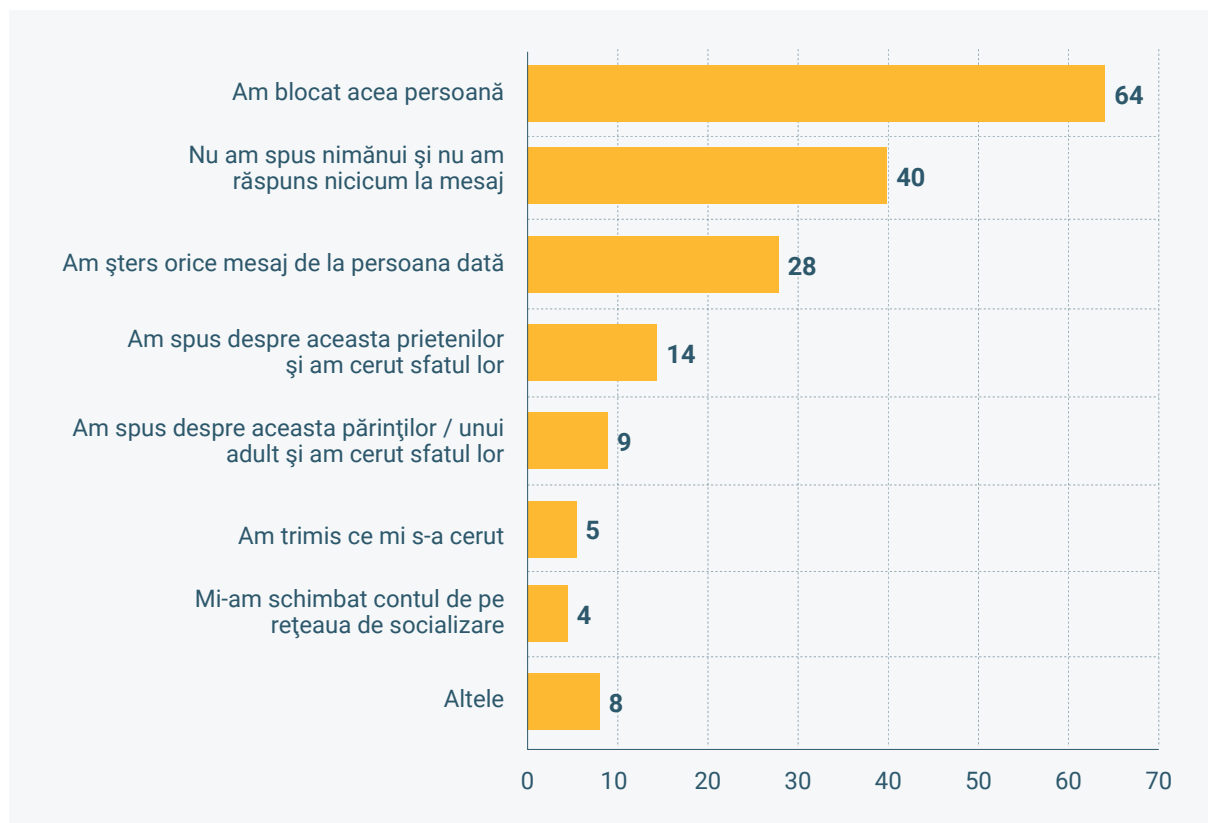
În majoritatea cazurilor, reacția copiilor la solicitările de a expedia fotografii sau înregistrări video cu sine în ipostaze sexuale este blocarea persoanei, evitarea ori întreruperea oricărei comunicări ulterioare. Astfel, 40% dintre copiii care au primit asemenea solicitări nu au spus nimănui despre asta și nici nu au răspuns la mesaj, iar 28% au șters orice mesaj de la acea persoană. În 4% din cazuri copiii au decis să-și schimbe contul, nick-name-ul, pentru a nu putea fi găsit din nou de solicitant.

Un procent relativ mic de copii au discutat despre aceste experiențe cu cineva dintre prieteni

(14%) sau cu părinții (9%). De altfel, cu părinții au discutat doar copiii de 12-14 ani. De două ori mai mulți băieți decât fete au decis să discute cu părinții despre astfel de experiențe (13% băieți față de 9% fete). Niciun adolescent de 15-17 dintre respondenți nu a discutat cu părinții despre solicitările sexuale nedorite pe care le-a primit pe Internet.

Respondenții au fost întrebați care sunt acțiunile necesare fi întreprinse în cazul în care fotografiile intime ale unei persoane au ajuns în spațiul public. Majoritatea dintre ei au răspuns că victima ar trebui să se adreseze părinților și să le comunice cele întâmplate, iar ulterior, împreună cu părinții, să se adreseze la poliție. În același timp, unii intervievați au spus că în așa situație trebuie de discutat cu persoana care a distribuit fotografiile mai multor persoane și de rugat să șteargă aceste imagini.

Figura 27. Acțiunile întreprinse de copii când li s-a solicitat să transmită fotografii sau imagini video cu conținut sexual. Q28. „Ce ai făcut când ți s-a cerut să trimiți prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani cărora li-a cerut cineva să le transmită prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex) N=99, %

4.6 Atitudini privind expedierea conținutului sexual într-o relație

Cercetările prezentului studiu au mai arătat că 71% dintre copiii de 12-17 ani nu sunt de acord ca două persoane care se iubesc să-și transmită fotografii, înregistrări video care prezintă părți intime ale corpului, iar 20% consideră că dacă persoanele sunt într-o relație de dragoste de durată pot să-și expedieze astfel de fotografii; alte 13% consideră că transmiterea de fotografii cu conținut intim este un lucru normal pentru două persoane care se iubesc.

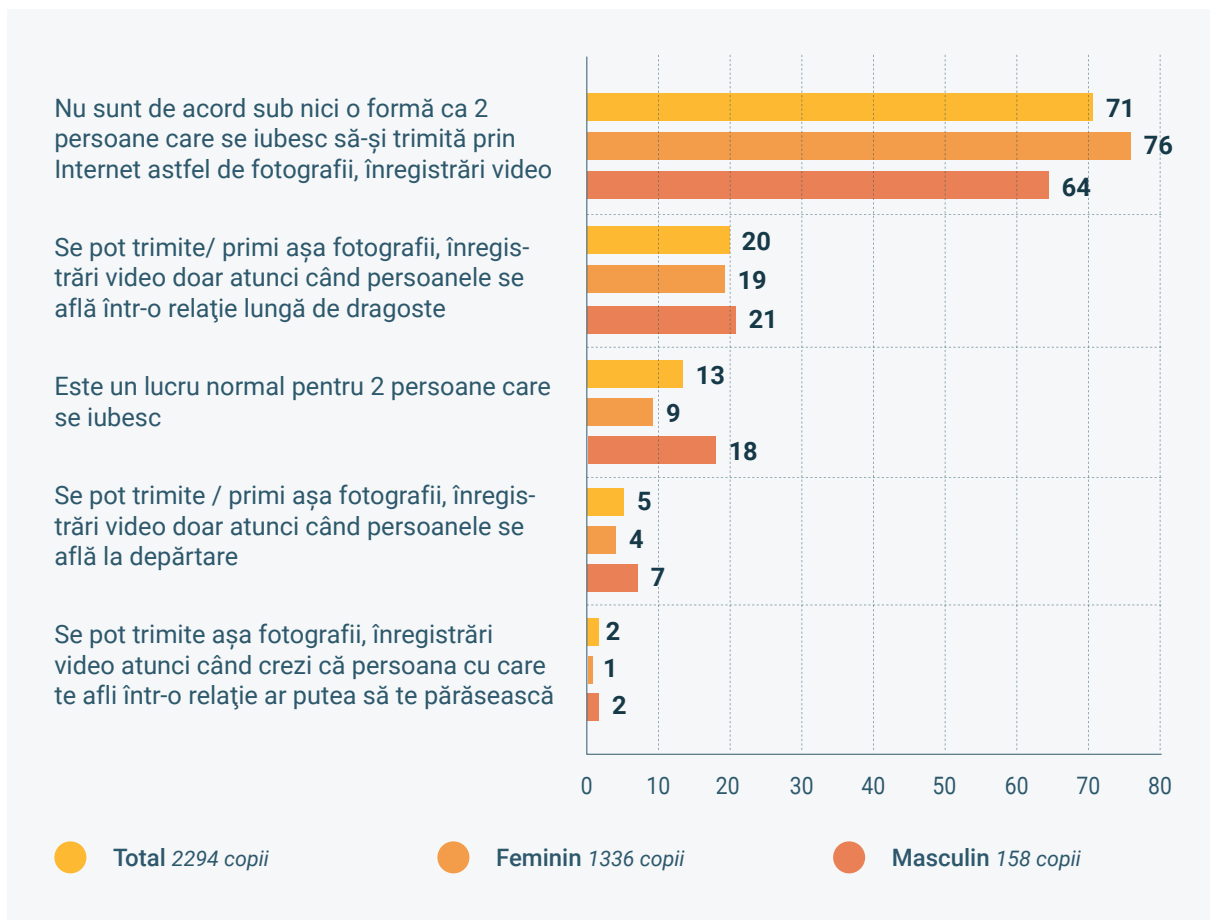
Un procent destul de mare dintre fete (76%) consideră că nu este admisibilă transmiterea fotografiilor cu conținut intim, comparativ cu procentul băieților care au aceeași opinie (64%).

De unde se poate deduce că mai mulți băieți decât fete consideră că a expedia fotografii cu conținut intim, dacă ești într-o relație de iubire, este un lucru normal.

Băieții de 12-17 ani afirmă că fetele sunt mai mult expuse riscului când transmit fotografii sau secvențe video intime prin intermediul rețelelor de socializare decât băieții și consideră că fetele sunt mai „naive și ușor de manipulat”.

În opinia unor intervieuați, cei care solicită fotografii intime pe Internet sunt de regulă persoane străine, care nu cunosc limba română, dar vorbesc limba rusă. De obicei sunt bărbați, care discută cu fete sau băieți cu vârsta până la 14 ani. Aceștia profită de naivitatea copiilor și, după ce leagă o relație de prietenie prin Internet, le solicită fotografii intime.

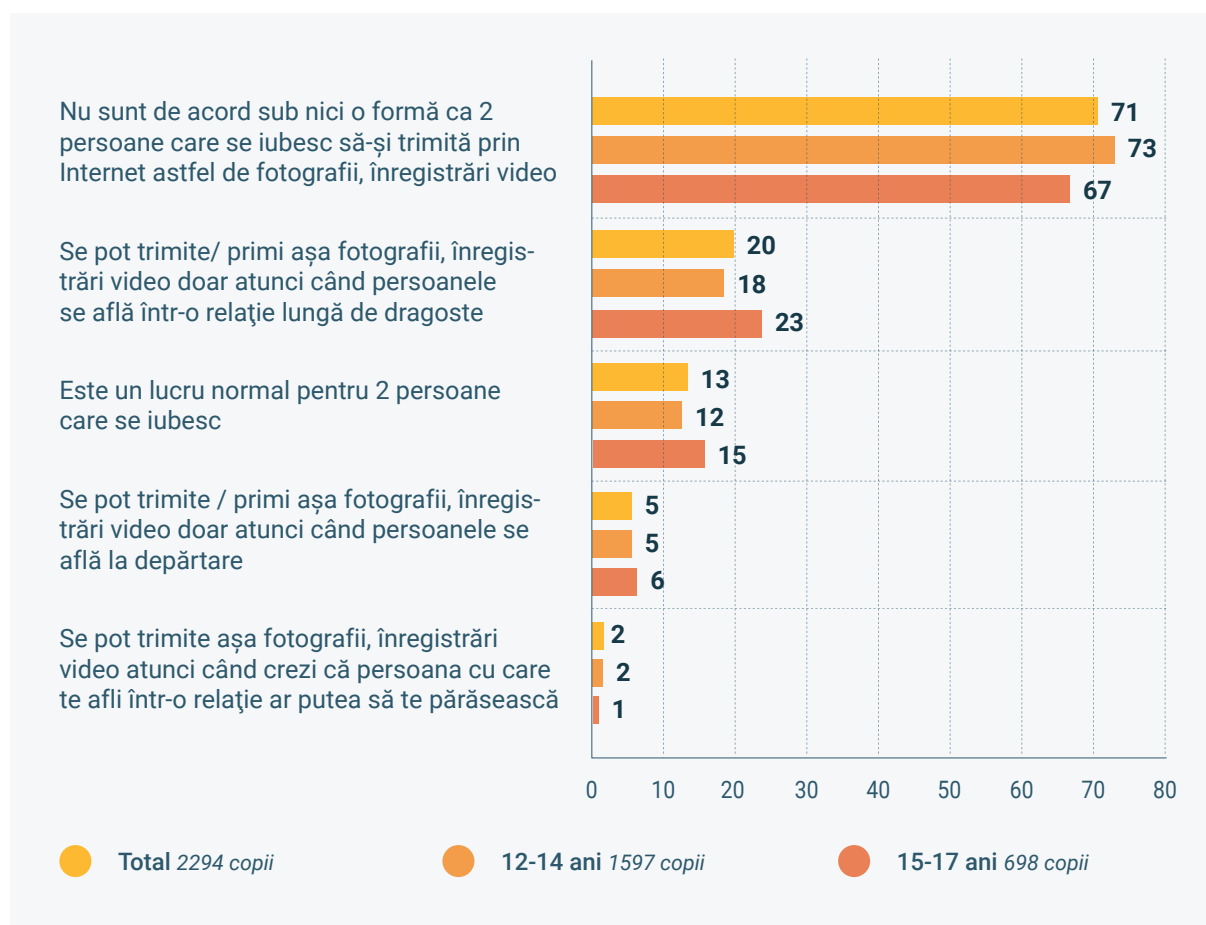
Figura 28. Opinia copiilor despre expedierea fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut intim. Q33. „Ce părere ai despre faptul că două persoane care se află într-o relație de dragoste își expediază fotografii, înregistrări video care prezintă părți ale corpului, pe care nu le arăți niciodată în mod public?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani), N=2294, %

Datele sondajului efectuat în cadrul cercetării indică unele diferențe de percepții și atitudini în rândul copiilor de 12-14 ani față de cei de 15-17 ani privind transmiterea imaginilor sau înregistrărilor video intime într-o relație. De obicei copiii de 15-17 consideră că expedierea fotografiilor și înregistrărilor video în ipostaze sexuale este ceva normal într-o relație de dragoste ori dacă persoanele se află la depărtare. Copiii de 12-14

ani resping categoric ideea expedierii fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut sexual ori consideră că astfel de materiale pot fi expediate în cazul în care persoana cu care ești într-o relație ar putea să te părăsească. Aceste date se explică prin specificul de vârstă a copiilor, care la 15-17 trăiesc primele experiențe de dragoste, iar percepțiile față de normalitate într-o relație influențează deciziile și acțiunile pe care le iau.

Figura 29. Opinia copiilor despre expedierea fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut intim. Q33. „Ce părere ai despre faptul că două persoane care se află într-o relație de dragoste își trimit fotografii, înregistrări video care prezintă părți ale corpului, pe care nu le arăți niciodată în mod public?” (procent din numărul copiilor de 12-17 ani), N=2294, %

În timpul interviurilor copiii trebuiau să-și imagineze situația în care un prieten sau o prietenă le cere sfatul privind expedierea fotografiilor intime. Toți copiii au spus că ar sugera prietenului sau prietenei să nu transmită astfel de fotografii, chiar dacă relația lor ar avea de suferit. Această însă nu este o regulă. Copiii consideră că fotografiile intime pot fi transmise doar din proprie dorință, dar nu în urma presiunii psihologice. Dacă cineva solicită astfel de fotografii, cu siguranță nu are intenții bune. Argumentele invocate au fost următoarele:

- ▶ nu este bine ca o persoană să ceară astfel de fotografii;
- ▶ „trebuie să faci ce simți, nu ce îți spune o persoană”;
- ▶ cel care trimite fotografii poate fi șantajat după asta;
- ▶ „o relație nu trebuie să depindă de transmiterea unor fotografii”;
- ▶ o astfel de relație este una toxică;
- ▶ dacă solicită urgent această fotografie – destinatarul o poate distribui prin Internet.

Capitolul V. Vulnerabilități și factori de protecție a copiilor de riscurile online

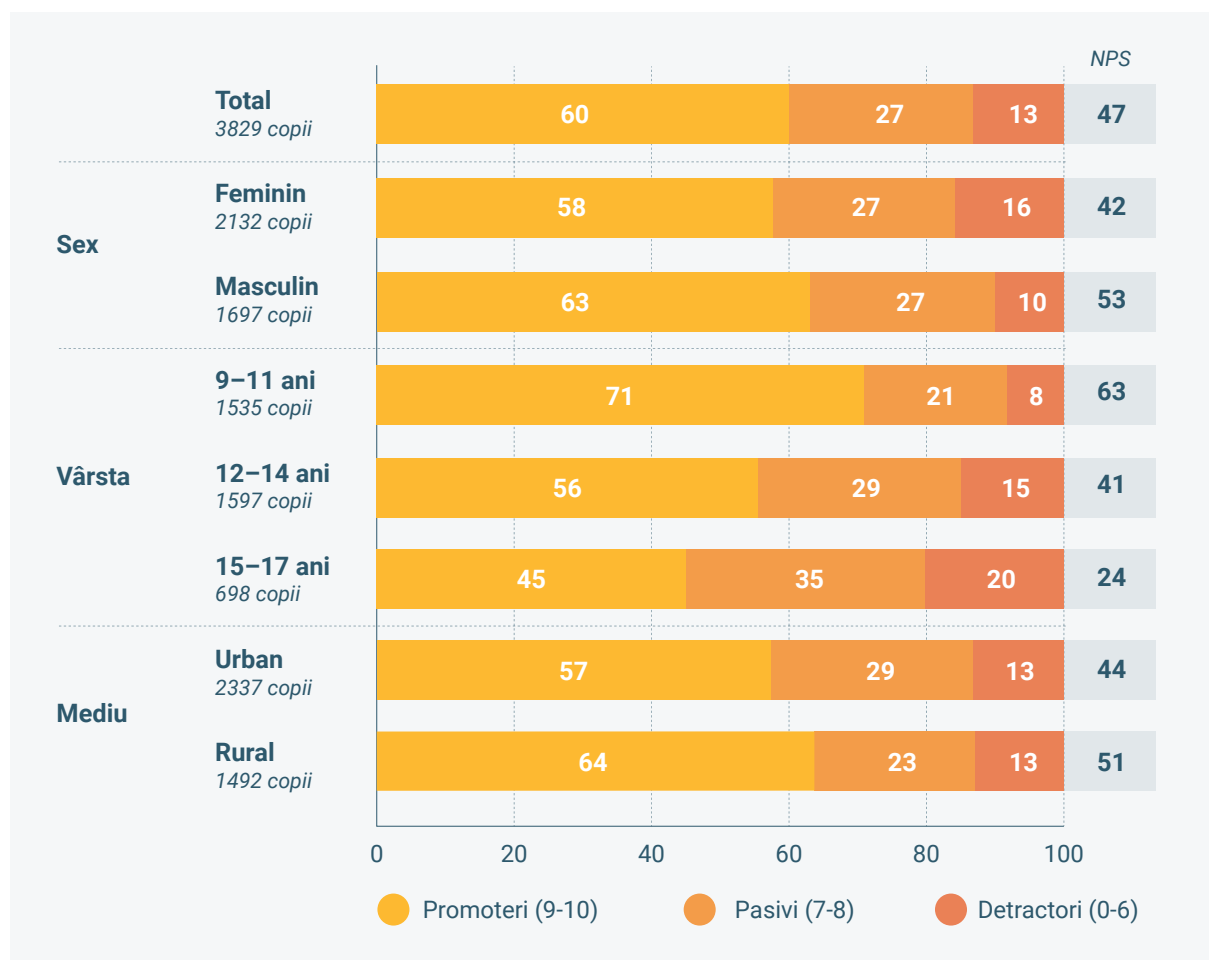
5.1. Bunăstarea psiho- emoțională a copiilor

În cadrul prezentului studiu copiii au fost întrebați în ce măsură sunt satisfăcuți de viața lor la moment, răspunsurile apreciindu-le pe o scală de la 0 la 10, unde 0 corespunde afirmației „am cea mai

rea posibilă viață”, iar 10 afirmației „am cea mai bună posibilă viață”. Astfel, 60% dintre respondenți au indicat că au un nivel înalt de satisfacție, oferind o apreciere de 9 și 10, iar alte 13% au indicat un nivel redus de satisfacție, cu o apreciere de la 0 la 6. În același timp, datele arată că fetele într-o măsură mai mare (16%) nu sunt satisfăcute de viața lor, în comparație cu băieții (10%). Odată cu creșterea vârstei, crește considerabil și ponderea copiilor cu un nivel redus de satisfacție față de viața lor (9-11 ani – 8%, 12-14 ani – 15%, 15-17 ani – 20%).

Fiind raportate la datele ce indică prevalența unor comportamente de risc în rândul copiilor pe Internet, se constată că nivelul de vulnerabilitate față de riscul abuzului sexual online e direct proporțional cu nivel de satisfacție față de propria viață. Așadar, categoria de vârstă 15-17 ani este cea mai vulnerabilă față de riscul abuzului sexual online. Astfel, la această vârstă se înregistrează cea mai mare pondere de detractori (nivel scăzut de satisfacție față de propria viață). Totodată, se atestă că persoanele ce provin din medii cu statut socioeconomic mai redus, din familii monoparentale ori care nu au părinți, au cel mai scăzut nivel de satisfacție.

Figura 30. Nivelul satisfacției de viață. Q35. „În general, cât de satisfăcut ești de viața ta la moment? Te rugăm să răspunzi pe o scală de la 0 la 10, unde 0 corespunde afirmației „am cea mai rea posibilă viață”, iar 10 afirmației „am cea mai bună posibilă viață”, %

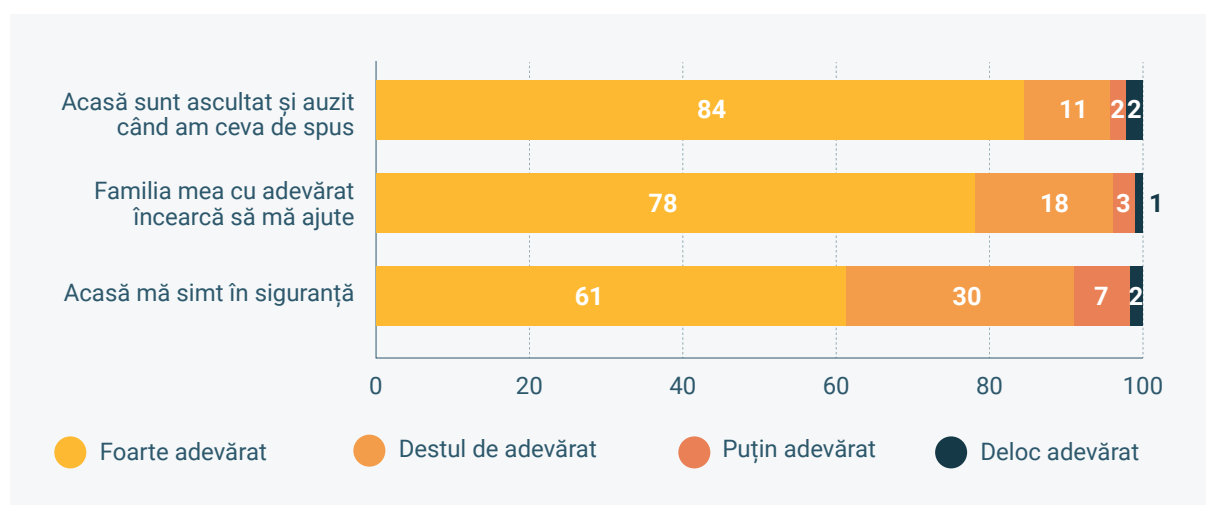

5.2. Nivelul de siguranță al copiilor acasă

Un procent de 84 la sută dintre copiii de 9–17 ani din Republica Moldova se simt în siguranță acasă, 78 la sută simt un suport și ajutor din partea familiei, iar 61 la sută dintre copii simt că sunt ascultați și auziți de familie atunci când au ceva de spus. Nivelul înalt de siguranță, încredere și confort în familie are legătură directă cu nivelul de reziliență a copilului față de o situație neplăcută în mediul online.

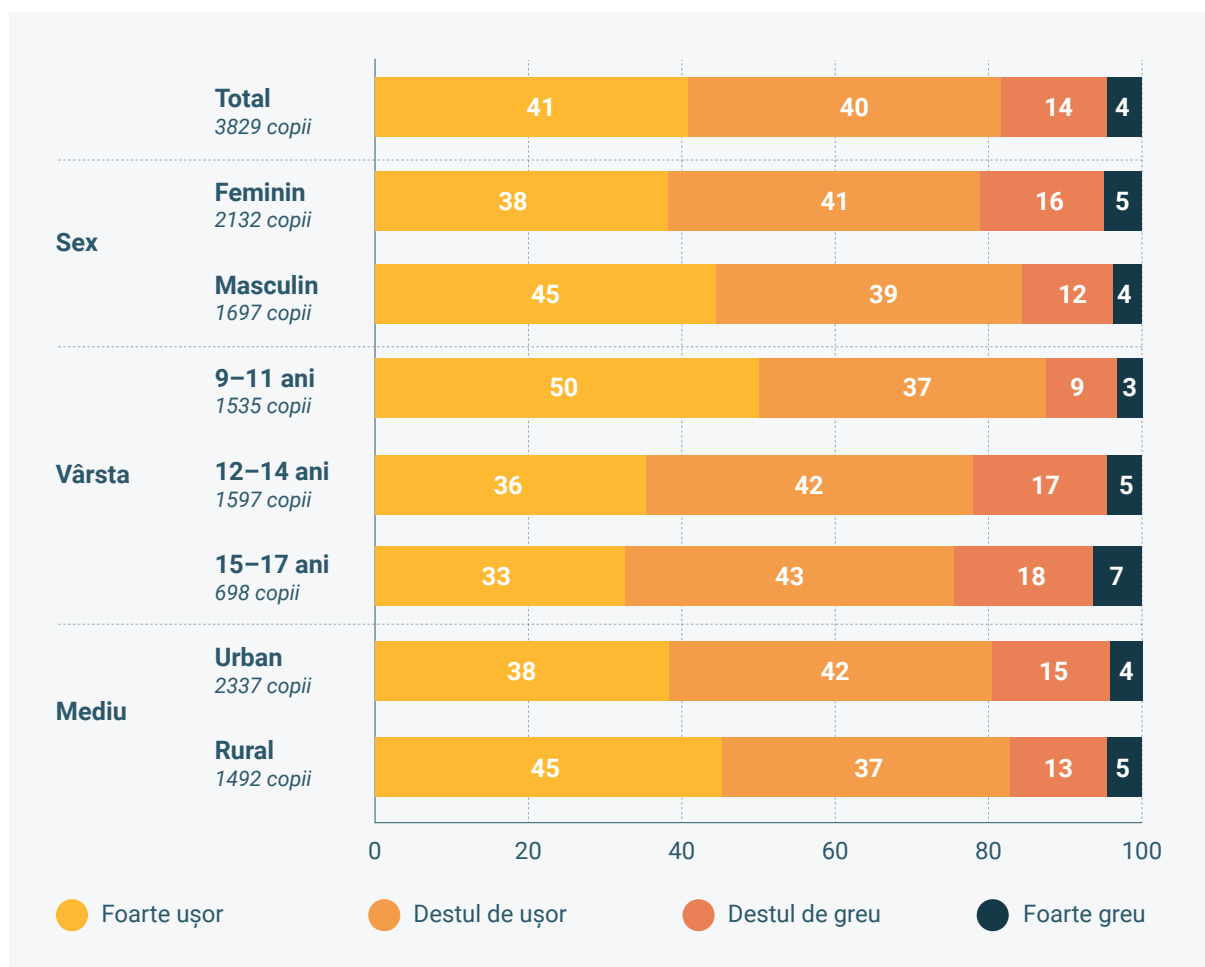
Cel mai înalt nivel de încredere și siguranță în familie îl au copiii de 9–11 ani, comparativ cu adolescenții de 12–14 ani ori 15–17. Așadar, doar 56% dintre adolescenții de 15–17 ani consideră că acasă sunt ascultați și auziți când au ceva de spus, comparativ cu 67% dintre copiii de 9–11 ani. Nivelul de siguranță și încredere este mai înalt în familiile în care ambii părinți sunt acasă, cu un statut socioeconomic mai ridicat. Cei mai mici indicatori se atestă în rândul copiilor care nu au părinți, în care unul din părinți ori ambii sunt plecați peste hotare ori în familiile în care copiii locuiesc cu bunica, bunelul sau alte rude (a se vedea Anexa 15.1–15.2).

Figura 31. Starea de siguranță în familie. Q37. „Cât de adevărate sau nu sunt următoarele lucruri în cazul tău?” N=3829, %

Dintre copii care au participat la sondaj 81% au declarat că le este foarte ușor (41%) sau destul de ușor (40%) să vorbească cu părinții despre lucrurile care îi supără. Copiii de 9-11 ani, preponderent fete, din mediul rural, au indicat într-o măsură mai mare că le este ușor să vorbească cu părinții despre lucrurile care îi supără. Odată cu creșterea în vârstă, copiilor le este mai greu să comunice cu părinții despre lucrurile care îi supără.

Figura 32. Comunicarea cu familia. Q36. „Cât de ușor sau greu poți vorbi cu părinții (sau îngrijitorii/ persoanele mature care au grijă de tine în loc de părinți) despre lucrurile care te supără?”, %

5.3. Implicarea părinților pentru siguranța copiilor online

Mai mult de 58% dintre copii spun că li se permite oricând să descarce filme sau muzică de pe Internet, să folosească rețelele de socializare, să utilizeze camera web sau camera telefonului mobil și să joace jocuri online.

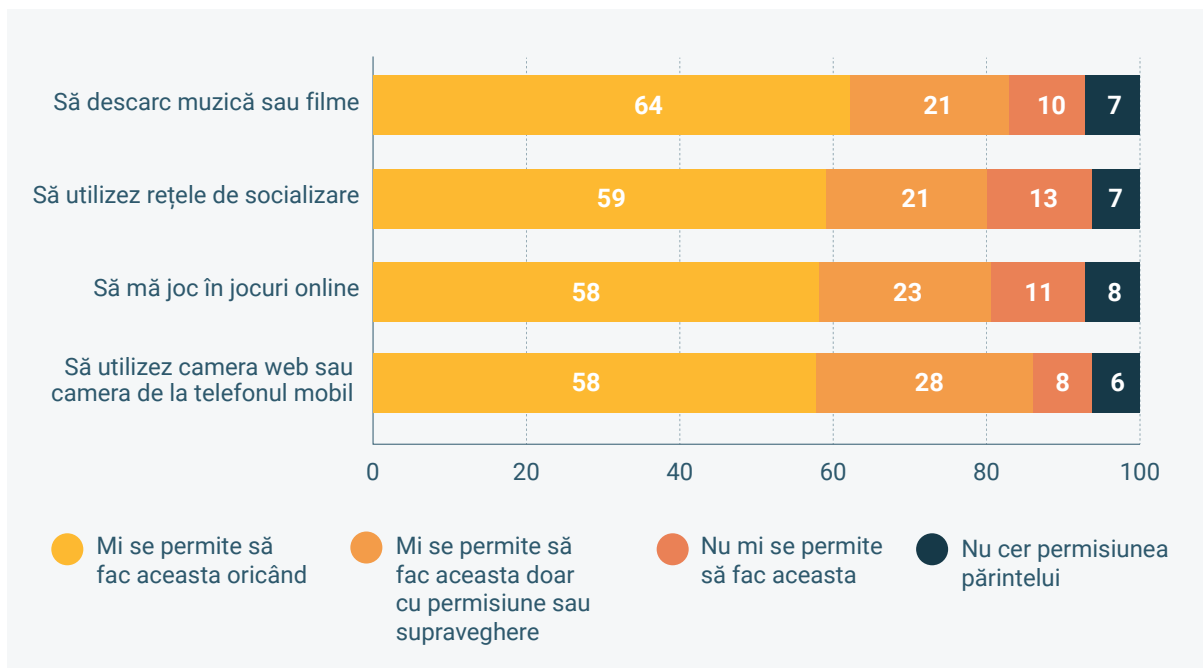
„Părinții mi-au explicat ce trebuie, adică ce se poate și ce nu se poate de postat pe Internet, cum să mă comport.” (F, 14 ani, urban).

Datele cercetării arată că părinții sunt mai permissivi cu adolescenții de 15-17 ani, comparativ cu copiii de vârstă mică. Dintre adolescenții de 15-17

ani numai 5% au afirmat că utilizează rețelele de socializare doar cu permisiunea adulților, în comparație cu 34% dintre copiii de 9-11 ani (a se vedea Anexa 28).

În cadrul cercetării calitative, copii de 9-11 ani au spus că sunt verificați cu regularitate de părinți privind activitatea lor pe Internet. Părinții le iau periodic telefonul, le verifică istoria căutărilor, conturile de pe rețelele de socializare și mesajele. Un copil a spus că părinții îi verifică activitatea pe Internet prin intermediul unei aplicații instalată atât în telefonul copilului, cât și în telefonul părintelui. Astfel, părintele poate oricând verifica ce face copilul pe Internet.

Figura 33. Măsura în care părinții coordonează activitatea copiilor pe Internet. Q38. „Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face?” N=3829, %

Dintre copiii participanți la sondaj, 54% au indicat că părinții îi încurajează să caute lucruri noi și să învețe pe Internet; 59% au aflat de la părinți cum să utilizeze Internetul în siguranță, iar 42% au fost ajutați de părinți într-o situație neplăcută în mediul online. Rata de implicare și suport a părinților pentru siguranța online e percepută a fi mai mare de către copiii de 9–11 ani în comparație cu cei de 12-14 ani ori 15–17 ani. Așadar, 57% dintre copiii de 9-11 ani au confirmat că au fost încurajați de părinți să învețe lucruri noi pe Internet, în comparație cu 49% dintre copiii de 15–17 ani. Totodată, 68% dintre copiii de 9–11 ani au indicat că au aflat de la părinți cum să utilizeze în siguranță Internetul, comparativ cu 45% adolescenți de 15–17 ani. Alte 54% dintre copiii de 9–11 ani au fost ajutați de părinți într-o situație neplăcută în mediul online, comparativ cu 23% adolescenți de 15–17 ani (a se vedea Anexele 16.1–16.4).

Deși copiii de 15–17 ani sunt mai expuși riscurilor de abuz în medul online, implicarea părinților în educația privind siguranța online la această vârstă este destul de redusă. Aceasta vorbește despre faptul că părinții au nevoie de ghidare și suport pentru comunicarea cu adolescenții despre siguranța online într-o formă constructivă și eficientă, pentru a preveni și gestiona eficient riscurile din online la care pot fi expuși copiii din această categorie de vârstă.

Copiii de 9–11 ani au menționat că părinții le interzic să discute pe rețele de socializare cu persoane necunoscute, să joace jocuri violente, să acceseze bannere publicitare, să stea mult timp online, să facă cumpărături online, să privească conținut pornografic. Copii de 12–17 ani au spus că părinții au încredere în ei și nu le pun oarecare restricții. Toți intervievații au spus că au mesaje pe care ar prefera să nu le vadă părinții lor, din motiv că sunt discuții personale cu prietenii și pot fi cuvinte necenzurate. Copii de 15–17 ani sunt de părerea că activitatea lor pe Internet este parte din viața lor privată și părinții nu ar trebui să verifice convorbirile lor cu prietenii. „Sunt mesaje pe care nu vreau să le arăt părinților, pentru că noi, generația mai tânără, știți cum, avem teme noastre de discuție pe care părinții pur și simplu nu le-ar înțelege. Noi mai râdem, mai vorbim despre școală, nu e pentru părinți acolo.” (B, 16 ani, urban).

5.4. Implicarea școlii pentru siguranța copiilor online

Cercetarea și-a propus să analizeze și în ce măsură școala și cadrele didactice se implică în educarea comportamentelor sigure online ale copiilor, încurajează utilizarea în siguranță și pozitivă a tehnologiilor digitale ori oferă suport în situațiile neplăcute cu care copiii se confruntă în mediul online.

Fiecare al 3-lea copil din țară a fost încurajat de un profesor în ultimele 12 luni să învețe și să caute informații pe Internet (35%), aflând și despre utilizarea în siguranță a Internetului (32%). Nivelul și modul de implicare a cadrelor didactice e diferit la fiecare categorie de vârstă a elevilor. Copiii de 15-17 ani au afirmat că profesorii îi încurajează cel mai mult să învețe ceva nou din online și să caute informații pe Internet. Copiii de 12–14 ani au indicat că profesorii îi informează mai mult despre regulile de utilizare a Internetului în siguranță. Iar o pondere mai mare a copiilor de 9–11 ani au fost ajutați de învățător în situațiile neplăcute pe Internet (a se vedea Anexele 18.1–18.33).

Rata de adresare a copiilor către profesori sau învățători în situații neplăcute în mediul online e destul de mică. Doar 3% dintre copiii care au trecut printr-o experiență neplăcută în mediul online au discutat cu un profesor sau învățător despre cele întâmplate. De 4 ori mai mulți copii de 12–17 ani au hotărât să solicite ajutorul unui profesor în aceste situații, comparativ cu numărul copiilor de 9–11 ani. Datele cercetării arată că preponderent copiii din familii cu un statut socioeconomic mai redus, din familii monoparentale ori care nu au părinți solicită ajutor cadrelor didactice în situații neplăcute pe Internet.

Totodată, numărul copiilor care au fost ajutați de cadrele didactice să depășească o experiență neplăcută online e mai mare decât numărul copiilor care au apelat pentru ajutor. Aceste date ne pot face să credem că în unele cazuri cadrele didactice au intervenit pentru a soluționa problema copilului din mediul online chiar dacă copilul nu i-a comunicat direct profesorului despre problema pe care o are. Așadar, 7% dintre copii au declarat că au

fost ajutați de un profesor să depășească o situație neplăcută în mediul online. Copii din mediul rural au fost ajutați de un profesor în asemenea situații într-un procent mai mare.

Nivelul de implicare a cadrelor didactice din ciclul primar și gimnazial pentru susținerea și suportul copiilor ce trec printr-o experiență neplăcută pe Internet este diferit. De două ori mai mulți copii de 9-11 ani (10%) au fost ajutați de un cadru didactic să depășească o experiență neplăcută pe Internet, comparativ cu numărul copiilor de 15-17 ani (5%). Acest lucru ne arată că de fapt cadrele didactice din ciclul primar au un rol mai activ de ghidare și implicare pentru a-și ajuta elevii ce trec prin experiențe neplăcute în online. Totodată, rata mică de implicare a cadrelor didactice din ciclul gimnazial poate indica un nivel mai redus de informare și conștientizare a riscurilor cu care se confruntă elevii din această categorie de vârstă, dar și un nivel deficitar de pregătire pentru a interveni corespunzător în cazuri de abuz online.

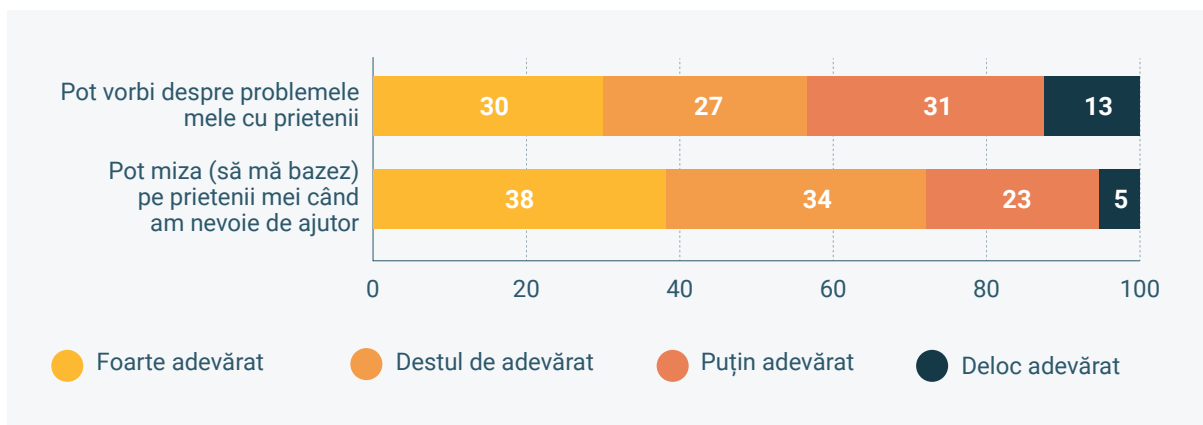
„Adică am discutat la școală ce faci pe Internet, cum trebuie să comunic, ce faci în cazul în care nu găsești ceea ce îți trebuie sau nu merge Internetul.” (F, 9 ani, Chișinău)

„În gimnaziu, în clasa IX a venit o organizație care a început să ne povestească foarte multe despre siguranța online, pericolul care ne așteaptă dacă nu utilizăm corect rețelele de socializare, ce consecințe pot fi, iar dacă deja avem problemele astea – cum să le depășim.” (F, 16 ani, rural).

5.5. Rolul semenilor pentru siguranța copiilor online

Copiii din Republica Moldova au un nivel relativ înalt de încredere față de semenii lor. Astfel, 57% dintre copiii care au participat la sondaj au mărturisit că pot vorbi cu prietenii despre problemele lor, iar 72% – că pot miza pe prietenii lor când au nevoie de ajutor. Un număr mai mare de copii de 15–17 ani au afirmat că pot vorbi cu prietenii lor despre problemele pe care le au, comparativ cu copiii mai mici care au participat la sondaj (a se vedea Anexele 17.1–17.2).

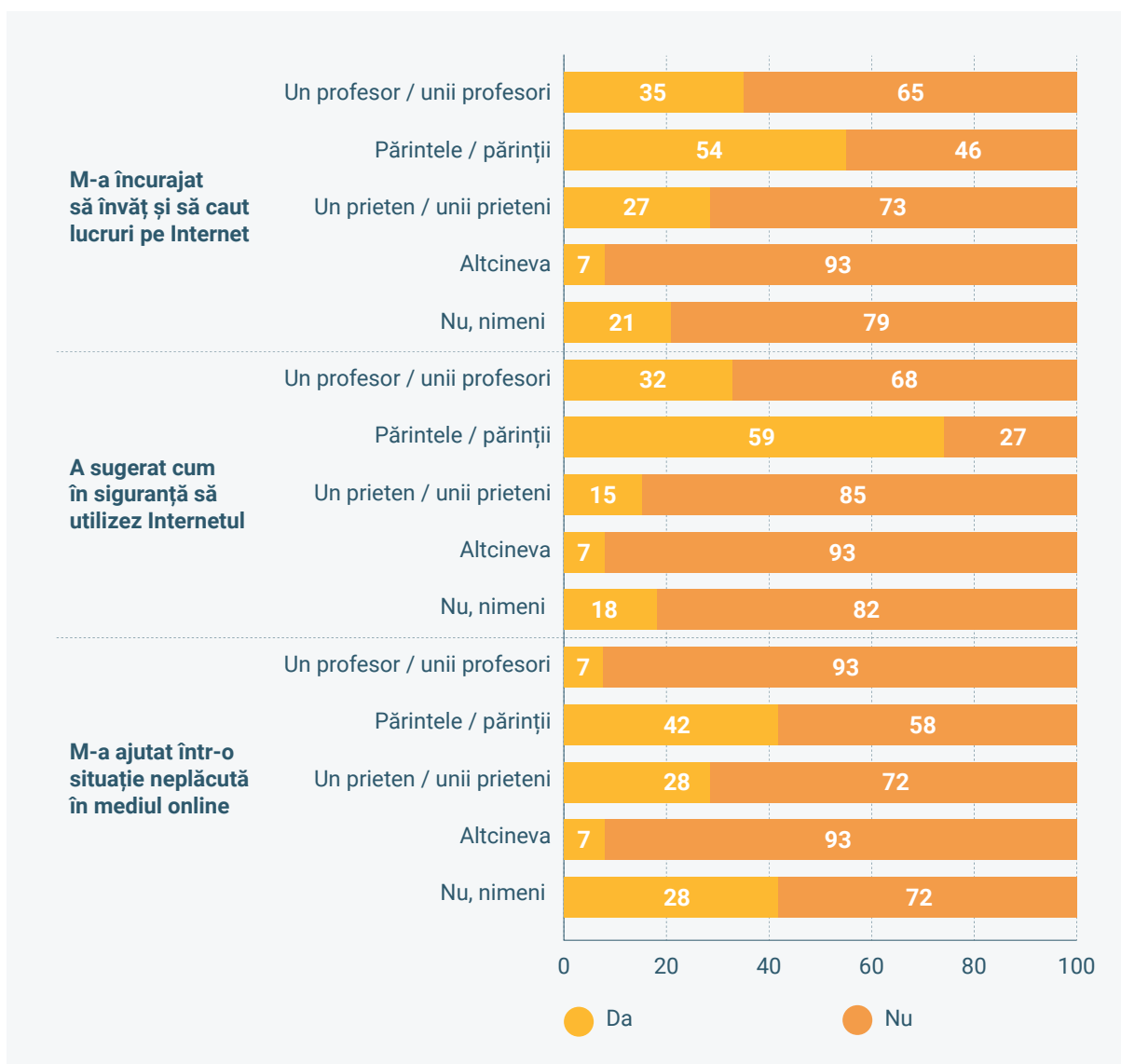
Figura 34. Relația cu prietenii. Q39. „Cât de adevărate sau nu sunt aceste afirmații în cazul tău?” N=3829, %

Aceste date confirmă rata înaltă a copiilor care discută cu prietenii lor atunci când trec printr-o situație neplăcută sau au fost ajutați de aceștia în asemenea cazuri. Astfel, 28% dintre copiii din Republica Moldova au fost ajutați de un prieten

să depășească o experiență neplăcută în mediul online. Tendința de a se adresa prietenilor pentru ajutor prevalează în special în rândul adolescenților de 15-17 ani (41% din numărul total al respondenților).

Figura 35. Rolul părinților, profesorilor și a prietenilor în a-i ajuta pe copii dacă aceștia au anumite dificultăți privind utilizarea Internetului. Q40. „Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri?” N=3829, %

Concluzii și recomandări

Datele cercetării privind experiențele online ale copiilor din Republica Moldova și riscurile la care se expun relevă un șir de concluzii și recomandări.

Concluzii

- ▶ Copiii din Republica Moldova sunt familiarizați cu noile tehnologii informaționale și au acces la Internet atunci când au nevoie. Sondajul efectuat în cadrul studiului arată că 60% dintre respondenți pot accesa Internetul oricând doresc, iar 22% accesează rețeaua web deseori. Cu toate acestea, nivelul de cunoștințe și abilitățile digitale ale copiilor rămân limitate. Deși 60% dintre copii știu cum să instaleze aplicații pe telefonul mobil sau tabletă, mai puțini știu ce informații pot fi postate și care nu ar trebui publicate sau cum să schimbe setările de confidențialitate pentru a restricționa accesul persoanelor necunoscute la conținutul postat pe rețelele de socializare.
- ▶ Copiii sunt puțin informați despre ce ar trebui să facă atunci când se confruntă cu o situație neplăcută în mediul online. Deși în 41% dintre cazuri copiii au fost destul de supărați din cauza celor întâmplate, circa o pătrime au preferat să nu vorbească cu nimeni despre aceasta. Deseori copiii discută cu prietenii despre ce i-a deranjat pe Internet, și nu cu părinții sau profesorii. Doar 1% dintre copiii care au trecut printr-o experiență neplăcută online au discutat despre aceasta cu specialiștii care au mandat de a proteja copiii de orice formă de abuz (polițist, psiholog, asistent social etc.).
- ▶ Din numărul participanților la sondaj, 18% dintre respondenți au declarat că în ultimele 12 luni, pe Internet, li s-au întâmplat lucruri care i-au deranjat sau i-au supărat. Principalele probleme cu care s-au confruntat copiii în ultimele 12 luni sunt: a) au deschis întâmplător imagini sau secvențe video cu caracter sexual în timp ce căutau unele informații online (13%); b) au primit mesaje care conțineau cuvinte vulgare sau imagini cu conținut sexual (12%); c) au primit mesaje înjositoare în adresa lor, pe aplicații de tip Messenger, Viber, Forum, Chat-room (12%); d) cineva le-a spart profilul personal de pe o rețea de socializare și a publicat informații din numele copilului (9%). De obicei, aceste experiențe sunt repetitive și aproximativ ¼ dintre copii au menționat că s-au confruntat cu astfel de probleme cel puțin o dată pe lună.
- ▶ Datele cercetării arată de asemenea că la vârsta de 9-12 ani copiii se expun mai puțin riscurilor online comparativ cu copiii de vârstă mai mare. La vârstă mică mai puțini copii au conturi pe rețele de socializare, sunt în contact cu un număr mai mic de persoane, respectiv, și riscurile la care se expun sunt mai reduse. Odată cu creșterea vârstei, ponderea copiilor care interacționează cu persoane străine este tot mai mare. Ceea ce explică și riscurile mai mari de abuz sexual online în rândul preadolescenților și adolescenților comparativ cu copiii de vârstă mică. La 12-17 ani copiii au primit mai multe mesaje cu conținut sexual, mesaje înjositoare pe aplicații tip Messenger, li s-au cerut să expedieze imagini, secvențe video cu părți intime ale corpului, au fost amenințați cu distribuirea informațiilor, fotografiilor și imaginilor video intime.
- ▶ De obicei reacțiile copiilor cărora li se solicită să transmită imagini sau secvențe video cu conținut sexual sunt de a bloca acea persoană (64% dintre copiii), de a nu răspunde la mesaj, de a șterge orice mesaj de la acea persoană și de a nu spune nimănui despre cele întâmplate. Chiar dacă aceste solicitări sunt de la persoane necunoscute, foarte puțini copii aleg să discute cu un părinte sau alt adult de încredere despre această experiență. Atât fetele, cât și băieții de 12-17 ani au primit astfel de solicitări pe Internet, iar 1% din numărul total al copiilor participanți la sondaj au recunoscut că au transmis astfel de conținuturi. Riscul de a primi solicitări cu caracter sexual și a expedia astfel de conținuturi este mai mare în rândul adolescenților de 15-17 ani, comparativ cu copiii de 12-14 ani sau 9-11 ani.
- ▶ Aproximativ 1% dintre copiii de 12-17 ani au indicat că au expedit, în ultimele 12 luni, fotografii sau înregistrări video reprezentând părți dezgolite ale corpului lor persoanelor cu care comunicau pe Internet. Totodată, 39% dintre ei au expedit astfel de imagini unei persoane cu care sunt/erau într-o relație, pe care o cunosc din viața de zi cu zi, alte 18% – unui prieten/prietene pe care îl/o cunosc din viața

de zi cu zi, iar 13% – unei persoane pe care o cunosc doar online. Copiii au transmis astfel de conținuturi deoarece consideră că acest lucru e ceva normal într-o relație (42%), din curiozitate (23%), pentru că au vrut ca acea persoană să aibă asemenea fotografii și înregistrări video cu sine (12%), pentru că au fost amenințați (8%) sau pentru a obține bani ori anumite bunuri în schimb (4%). Copiii nu percep în totalitate riscurile transmiterii fotografiilor intime, o parte dintre ei considerând că dacă fața lor nu se vede pe poză, nu există niciun risc.

- ▶ Copiii din familii cu statut socioeconomic mai redus, copiii din familiile în care unul sau ambii părinți sunt plecați la muncă peste hotare ori cei care nu au părinți denotă un nivel mult mai înalt de vulnerabilitate în fața riscurilor online. Într-un astfel de mediu copiii trăiesc mai frecvent experiențe neplăcute online, care îi afectează mai intens și se implică în activități ce sporesc riscul abuzului sexual online (expediază fotografii sau video cu caracter intim, se întâlnesc offline cu persoane pe care le-au cunoscut online etc.). De obicei, acești copii, atunci când trec printr-o experiență neplăcută, fie nu discută cu nimeni despre cele întâmplate, fie aleg să discute cu un profesor sau cu alte persoane pentru a cere ajutor.
- ▶ Din cele relatate de copii, părinții sunt destul de permisivi în raport cu activitățile pe care le au pe Internet. Aproximativ 60% dintre copiii de 9-17 ani pot oricând să utilizeze rețelele de socializare, să joace jocuri online, pot descărca muzică sau filme, pot utiliza camera web sau camera de pe telefonul mobil. Totodată, părintele este de obicei persoana resursă și persoana de suport atunci când copilul trece printr-o experiență neplăcută online: 54% dintre copii au aflat de la părinți cum să caute unele lucruri pe Internet; 59% dintre copiii au aflat de la părinți cum să utilizeze Internetul în siguranță; 42% dintre copiii au fost ajutați de părinți atunci când au trecut printr-o experiență neplăcută.
- ▶ În același timp, încă mulți copii nu cunosc unde se pot informa despre siguranța lor în mediul online, iar o mare parte dintre ei nu conștientizează necesitatea informării despre siguranța pe Internet. De obicei, copiii află despre cum să utilizeze Internetul în siguranță de la părinți sau profesori. În situații neplăcute însă nivelul de implicare a părinților, cadrelor didactice și prietenilor, pentru a ajuta copilul, este mult mai redus. Pe de-o parte, acest lucru indică o pregătire deficitară a adulților și copiilor în raport cu strategiile de răspuns în cazuri de

abuz online. Pe de altă parte, atestăm un nivel redus de încredere a copiilor în părinți și cadre didactice, care îi determină, în proporție de 28% dintre cazuri, să nu apeleze la ajutor și să depășească situația de sine stătător.

- ▶ Nivelul de implicare a școlii în educarea comportamentelor sigure online este redus. Numărul mic de copii care au aflat despre siguranța online la școală indică asupra faptului că activitățile de informare s-au desfășurat sporadic. Mai mult decât atât, copiii nu își amintesc ce aspecte au fost abordate în cadrul discuțiilor despre siguranța pe Internet organizate la școală. Unii copii au recunoscut că nu au fost atenți la acele lecții și discutau cu colegii de bancă. De asemenea, profesorii nu sunt percepuți ca persoane de încredere, la care copiii să dorească să apeleze într-o situație neplăcută care li s-a întâmplat online. Doar 3% dintre copii au discutat cu un profesor sau învățător atunci când li s-a întâmplat pe Internet o situație care i-a deranjat și doar 7% dintre copii au indicat că au fost ajutați de un profesor într-o astfel de situație.

Recomandări

Desfășurarea sistematică a activităților privind siguranța online la școală

Se recomandă integrarea siguranței online în toate planificările didactice și în programul activităților extrașcolare. Pentru a asigura consecvența și coerența educației în acest domeniu, despre siguranța online trebuie să se discute începând cu clasele primare și, ulterior, la ciclul gimnazial și liceal. Subiectele abordate cu elevii trebuie adaptate vârstei lor, pentru a asigura un conținut actual și interesant. Se vor utiliza modalități de predare interactivă, prin care să fie dezvoltate abilitățile și competențele de socializare și comunicare ale elevilor în mediul virtual.

Consolidarea rolului școlii în promovarea siguranței online a copiilor

Școala este instituția care poate contribui la educarea comportamentelor sigure ale copiilor în mediul online. Totodată, școala poate informa părinții despre riscurile online și despre cum să-și ajute copilul să le facă față. În aceste scopuri ar fi binevenită dezvoltarea unor instrucțiuni și a unui set minim de măsuri pe care le poate întreprinde fiecare instituție de învățământ și fiecare cadru didactic, pentru a contribui la siguranța online a copiilor.

Desfășurarea activităților de formare și informare a cadrelor didactice despre siguranța online

Cadrele didactice rămân a fi persoane resursă la care pot apela copiii atunci când trec printr-o experiență neplăcută. Pe lângă informarea cadrelor didactice despre riscurile online și aspectele didactice de abordare a siguranței online în activitățile cu elevii, este oportună pregătirea cadrului didactic pentru a fi capabil să acționeze în interesul copilului, atunci când identifică sau află despre un abuz în mediul online.

Informarea specialiștilor care au mandat de protecție a copilului privind riscurile abuzului în mediul online

Cel mai mare risc de vulnerabilitate față de abuzurile online îl au copiii care provin dintr-un mediu familial precar sau disfuncțional. Iată de ce este foarte importantă pregătirea celorlalți specialiști pentru a putea să recunoască și să acționeze atunci când un copil trece printr-o experiență neplăcută online. E necesară instruirea unui grup cât mai divers de specialiști care sunt în prima linie și care ar putea fi primii în măsură să interacționeze cu un copil în situație de abuz online (psihologi, polițiști, asistenți sociali etc.).

Dezvoltarea unor programe de educație parentală privind siguranța online

Aceste programe ar oferi suport și le-ar dezvolta părinților, tutorilor și îngrijitorilor copilului unele competențe de comunicare cu copilul despre siguranța în mediul virtual. Programele trebuie adaptate categoriei de vârstă a copilului și, neapărat, ar trebui să includă atât aspecte ce vizează prevenirea comportamentelor riscante ale copiilor în mediul virtual, cât și acțiuni de răspuns sau soluționare a unor probleme cu care se confruntă copiii pe Internet.

Informarea copiilor despre reacțiile de răspuns în situațiile neplăcute care au loc pe Internet

Copiii ar trebui informați despre serviciile la care pot apela atunci când se confruntă cu o situație neplăcută în mediul virtual. Totodată, copiii ar trebui informați despre situațiile care reprezintă un abuz și care necesită a fi direcționate către specialiștii care au rolul de a-i proteja. Serviciile de consiliere online sau telefonică și de raportare a unor cazuri de abuz în mediul online trebuie promovate pe scară cât mai largă.

Desfășurarea campaniilor de informare și sensibilizare privind riscurile online

Întrucât nivelul de conștientizare a riscurilor online în rândul copiilor rămâne a fi relativ redus, se impune desfășurarea periodică a unor campanii de informare despre cele mai frecvente/actuale riscuri online. Deoarece copiii apelează de cele mai dese ori la prieteni atunci când trec printr-o experiență neplăcută, este importantă încurajarea implicării elevilor, la nivelul comunității școlare, în promovarea unor mesaje prietenoase și sfaturi oferite semenilor cu referire la siguranța online. Se recomandă de asemenea informarea copiilor despre riscurile legate de utilizarea internetului, prin relatarea exemplelor/situațiilor concrete când alți copii au avut probleme în spațiul virtual.

Lista figurilor

Figura 1. Caracterizarea socio-demografică a participanților la sondaj, N=3829, %	7
Figura 2. Accesul copiilor din Republica Moldova la Internet. Q7. „Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?” N=3829, %	9
Figura 3. Frecvența utilizării internetului în diferite locuri. Q8. „Cât de des utilizezi Internetul în fiecare loc indicat de mai jos?” N=3829, %	10
Figura 4. Frecvența utilizării Internetului de pe diferite dispozitive. Q9. „Cât de des intri pe Internet de pe următoarele dispozitive?” N=3829, %	11
Figura 5. Tipul și frecvența activităților online ale copiilor. Q10. „Cât de des ai făcut următoarele lucruri ONLINE în ultima lună?” N=3829, %	12
Figura 6. Cele mai utilizate aplicații de mesagerie și rețele de socializare în rândul copiilor Q11. „Ce site-uri sau aplicații utilizezi cel mai des în ultimul timp?” (fete/băieți) N=3829, %	13
Figura 7. Cele mai utilizate aplicații de mesagerie și rețele de socializare în rândul copiilor. Q11. „Ce site-uri sau aplicații utilizezi cel mai des în ultimul timp?” (pe vârste) N=3829, %	14
Figura 8. Abilitățile copiilor în mediul online. Q12. „Dacă ne gândim la felul cum utilizezi tu Internetul, cât de bine cunoști sau nu cunoști următoarele lucruri?” (un răspuns pentru fiecare) N=3829, %	15
Figura 9. Discuții online cu persoane necunoscute. Q13. „Ai discutat vreodată pe Internet cu o persoană pe care nu ai întâlnit-o în realitate (nu pe Internet)?” N=3829, %	16
Figura 10. Întâlnirea cu persoane pe care le-au cunoscut în mediul online. Q14. „În ultimele 12 luni te-ai văzut vreodată față în față (nu pe Internet) cu o persoană care ai cunoscut-o pe Internet?” N=3829, %	17
Figura 11. Întâlnirea cu persoane pe care le-au cunoscut în mediul online. Q15. „Ai spus că te-ai văzut față în față cu o persoană pe care ai cunoscut-o pe Internet. Cum te-ai simțit în legătură cu aceasta?” N=702, %	18
Figura 12. Ponderea copiilor care au avut situații neplăcute pe Internet. Q16. „Pe parcursul ultimelor 12 luni s-a întâmplat ceva vreodată PE INTERNET care te-a deranjat sau te-a supărat în vreun fel (de exemplu, te-a făcut să te simți incomod, speriat(ă) sau că nu ar fi trebuit să vezi aceasta)?” N=3829, %	19
Figura 13. Tipul situațiilor neplăcute care li s-au întâmplat copiilor din Republica Moldova în ultimele 12 luni. Q20. „Cu care din următoarele probleme te-ai ciocnit/confruntat pe Internet în ultimele 12 luni?” N=3829, %	20
Figura 14. Frecvența situațiilor neplăcute pe Internet. Q17. „Pe parcursul ultimelor 12 luni, cât de des ți s-a întâmplat acest lucru?” N=690, %	21
Figura 15. Nivelul de supărare în urma situațiilor neplăcute de pe Internet. Q18. „Dacă e să-ți amintești ultima dată când acest lucru ți s-a întâmplat pe Internet, cât de supărat(ă) ai fost de ceea ce ți s-a întâmplat?” N=690, %	22
Figura 16. Persoanele cu care au discutat copiii când au avut situații neplăcute pe Internet. Q19. „Ultima dată când ți s-a întâmplat ceva pe Internet ce te-a deranjat, ai vorbit cu careva dintre persoanele de mai jos despre acest caz?” (răspuns multiplu, fete/băieți), N = 690, %	23
Figura 17. Persoanele cu care au discutat copiii când au avut situații neplăcute pe Internet. Q19. „Ultima dată când ți s-a întâmplat ceva pe Internet care te-a deranjat, ai vorbit cu careva dintre persoanele de mai jos despre acest caz?” (răspuns multiplu, pe vârste), N = 690, %	24
Figura 18. Ponderea copiilor de 9-12 ani care au primit prin Internet fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual. Q21. „În ultimele 12 luni, ai primit prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?” (procent din numărul copiilor de 9-12 ani) N=2135, %	25

<i>Figura 19. Ponderea copiilor de 12-17 ani care au primit prin Internet conținut sexual. Q24. „În ultimele 12 luni ai primit prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care au utilizat pe parcursul ultimelor 12 luni Internetul pentru a comunica) N=1962, %.....	25
<i>Figura 20. Persoanele de la care copiii au primit mesaje cu conținut sexual. Q25. „Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care au primit pe parcursul ultimelor 12 luni prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex) N = 126, %.....	26
<i>Figura 21. Ponderea copiilor de 9-12 ani care au expediat prin Internet fotografii sau înregistrări video intime. Q22. „În ultimele 12 luni, ai expediat cuiva fotografii, înregistrări video pe care se văd imagini cu corpul tău gol sau părți dezgolite ale corpului tău?”</i> (procent din numărul copiilor de 9-12 ani) N=2135,%.....	27
<i>Figura 22. Persoanele cărora copiii le-au expediat fotografii sau înregistrări video în care se văd părți intime ale corpului. Q30. „Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care în ultimele 12 luni au expediat cuiva fotografii/video intime) N*=23, %.....	28
<i>Figura 23. Motivele expedierii fotografiilor sau înregistrărilor video pe care se văd părți intime ale corpului. Q31. „Care au fost motivele că ai expediat fotografii, înregistrări video de acest fel?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care în ultimele 12 luni au expediat cuiva fotografii/imagini video intime) N* = 23, %	28
<i>Figura 24. Solicitarea de a expedia fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual. Q26. „În ultimele 12 luni, ți-a cerut cineva să-i expediezi prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care au utilizat pe parcursul ultimelor 12 luni Internetul pentru a comunica) N = 1962, %.....	29
<i>Figura 25. Persoanele care au solicitat copiilor să transmită prin Internet fotografii sau înregistrări video cu conținut sexual. Q27. „Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani cărora li-a cerut cineva să le transmită prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex) N = 99, %.....	30
<i>Figura 26. Urmările expedierii fotografiilor sau înregistrărilor video pe care se văd părți intime ale corpului. Q32. „Ai trecut prin situațiile descrise mai jos după ce ai expediat fotografii, înregistrări video pe care se văd imagini cu corpul tău gol sau părți dezgolite ale corpului tău?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani care în ultimele 12 luni au expediat cuiva fotografii/video intime) N* = 23, %.....	31
<i>Figura 27. Acțiunile întreprinse de copii când li s-a solicitat să transmită fotografii sau imagini video cu conținut sexual. Q28. „Ce ai făcut când ți s-a cerut să trimiți prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani cărora li-a cerut cineva să le transmită prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex) N = 99, %.....	32
<i>Figura 28. Opinia copiilor despre expedierea fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut intim. Q33. „Ce părere ai despre faptul că două persoane care se află într-o relație de dragoste își expediază fotografii, înregistrări video care prezintă părți ale corpului, pe care nu le arăți niciodată în mod public?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani) N = 2294, %	33
<i>Figura 29. Opinia copiilor despre expedierea fotografiilor sau înregistrărilor video cu conținut intim. Q33. „Ce părere ai despre faptul că două persoane care se află într-o relație de dragoste își trimit fotografii, înregistrări video care prezintă părți ale corpului, pe care nu le arăți niciodată în mod public?”</i> (procent din numărul copiilor de 12-17 ani) N = 2294, %.....	34
<i>Figura 30. Nivelul satisfacției de viață. Q35. „În general, cât de satisfăcut ești de viața ta la moment? Te rugăm să răspunzi pe o scală de la 0 la 10, unde 0 corespunde afirmației „am cea mai rea posibilă viață, iar 10 afirmației „am cea mai bună posibilă viață”</i> N = 3829, %.....	35
<i>Figura 31. Starea de siguranță în familie. Q37. „Cât de adevărate sau nu sunt următoarele lucruri în cazul tău?”</i> N = 3829, %.....	36

<i>Figura 32. Comunicarea cu familia. Q36. „Cât de ușor sau greu poți vorbi cu părinții (sau îngrijitorii/persoanele mature care au grijă de tine în loc de părinți) despre lucrurile care te supără?” N = 3829, %</i>	37
<i>Figura 33. Măsura în care părinții coordonează activitatea copiilor pe Internet. Q38. „Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face?” N = 3829, %.....</i>	38
<i>Figura 34. Relația cu prietenii. Q39. „Cât de adevărate sau nu sunt aceste afirmații în cazul tău?” N=3829, %.....</i>	40
<i>Figura 35. Rolul părinților, profesorilor și a prietenilor în a-i ajuta pe copii dacă aceștia au anumite dificultăți privind utilizarea Internetului. Q40. „Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri?” N=3829, %.....</i>	40

Lista anexelor

<i>Anexa 1. Q7. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	49
<i>Anexa 2.1. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)	50
<i>Anexa 2.2. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	51
<i>Anexa 2.3. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	52
<i>Anexa 2.4. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	53
<i>Anexa 2.5. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	54
<i>Anexa 2.6. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	55
<i>Anexa 3.1. Q9. Cât de des intri pe Internet de pe următoarele dispozitive?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	56
<i>Anexa 3.2. Q9. Cât de des intri pe Internet de pe următoarele dispozitive?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	57
<i>Anexa 4.1. Q10. Cât de des ai făcut următoarele lucruri ONLINE în ultima lună?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	58
<i>Anexa 4.2. Q10. Cât de des ai făcut următoarele lucruri ONLINE în ultima lună?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	59
<i>Anexa 5.1. Q12. Dacă ne gândim la felul cum utilizezi tu Internetul... Cât de bine cunoști sau nu cunoști următoarele lucruri?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	60
<i>Anexa 5.2. Q12. Dacă ne gândim la felul cum utilizezi tu Internetul... Cât de bine cunoști sau nu cunoști următoarele lucruri?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	61
<i>Anexa 6. Q13. Ai discutat vreodată pe Internet cu o persoană pe care nu ai întâlnit-o în realitate (nu pe internet)?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	62
<i>Anexa 7. Q18. Dacă e să ne gândim la ultima dată când acest lucru ți s-a întâmplat pe Internet, cât de supărat(ă) ai fost de ceea ce s-a întâmplat?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	63
<i>Anexa 8. Q19. Ultima dată când ți s-a întâmplat ceva pe Internet care te-a deranjat, ai vorbit cu careva dintre persoanele de mai jos despre acest caz?</i> (răspuns multiplu) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	64
<i>Anexa 9.1. Q20. Cu care din următoarele probleme te-ai ciocnit/confruntat pe Internet în ultimele 12 luni?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)	65
<i>Anexa 9.2. Q20. Cu care din următoarele probleme te-ai ciocnit/confruntat pe Internet în ultimele 12 luni?</i> (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)	66
<i>Anexa 10. Q24. În ultimele 12 luni ai primit prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex?</i> (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	67

<i>Anexa 11.</i> Q25. Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane? (mai multe răspunsuri posibile) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)	68
<i>Anexa 12.</i> Q26. În ultimele 12 luni ți-a cerut cineva să-i transmiți prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex? (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	69
<i>Anexa 13.</i> Q27. Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane? (mai multe răspunsuri posibile) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	70
<i>Anexa 14.</i> Q29. În ultimele 12 luni ai expediat cuiva fotografii, înregistrări video pe care se văd imagini cu corpul tău gol sau părți dezgolite ale corpului tău? (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	71
<i>Anexa 15.1.</i> Q37. Cât de adevărate sau nu sunt următoarele lucruri în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	72
Anexa 15.2. Q37. Cât de adevărate sau nu sunt următoarele lucruri în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	73
<i>Anexa 16.1.</i> Q38 Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	74
<i>Anexa 16.2.</i> Q38 Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	75
<i>Anexa 16.3.</i> Q38 Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	76
<i>Anexa 16.4.</i> Q38 Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	77
<i>Anexa 17.1.</i> Q39. Cât de adevărate sau nu sunt aceste afirmații în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)	78
<i>Anexa 17.2.</i> Q39. Cât de adevărate sau nu sunt aceste afirmații în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)	79
<i>Anexa 18.1.</i> Q40. Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri? (mai multe răspunsuri posibile pe rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	80
<i>Anexa 18.2.</i> Q40. Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri? (mai multe răspunsuri posibile pe rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	81
<i>Anexa 18.3.</i> Q40. Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri? (mai multe răspunsuri posibile pe rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție).....	82

Anexa 1. Q7. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Întotdeauna pot intra	Deseori pot intra	Uneori pot intra	Niciodată
Total		3829	60	22	16	1
Regiune	Nord	1007	58	23	18	1
	Centru	1040	61	23	15	1
	Chișinău	936	62	22	14	2
	Sud	846	58	21	18	3
Limbă	Română	3510	61	22	16	1
	Rusă	319	51	28	19	2
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	67	18	13	1
	O dată la 2-3 luni	1742	60	23	16	1
	O dată sau de două ori pe an	677	48	29	21	2
	O dată la doi ani	51	47	20	30	2
	Mai rar	134	52	15	22	11
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	60	23	16	1
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	61	20	17	2
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	67	16	16	1
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	60	26	13	1
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	51	22	25	3
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	67	22	9	2
	Nu am părinți	21*	66	5	19	10
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	62	23	14	1
	Nu	584	48	21	28	3
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	60	22	16	1
	Tata	2844	60	22	16	1
	Frați sau surori	2202	59	23	17	1
	Bunica sau bunelul	885	60	23	16	1
	Alte rude / alte persoane	289	59	23	16	2

Anexa 2.1. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Acasă						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	47	24	23	3	1	1	2
Sex	Fată (feminin)	2132	48	25	23	2	0	1	1
	Băiat (masculin)	1697	45	24	23	4	1	1	2
Vârstă	9-11 ani	1535	28	28	32	5	1	2	4
	12-14 ani	1597	54	23	19	2	0	1	1
	15-17 ani	698	70	19	10	1	0	0	0
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	49	26	21	2	0	1	1
	Rural (sat)	1492	44	22	25	4	1	1	3
Regiune	Nord	1007	48	20	26	2	0	1	2
	Centru	1040	48	28	19	3	1	1	1
	Chișinău	936	45	27	23	3	0	1	1
	Sud	846	45	22	23	4	2	1	3
Limbă	Română	3510	46	25	23	3	1	1	2
	Rusă	319	58	18	18	2	1	1	1
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	49	24	23	2	1	1	1
	O dată la 2-3 luni	1742	47	25	22	2	0	1	2
	O dată sau de două ori pe an	677	43	23	26	5	1	0	2
	O dată la doi ani	51	32	24	22	14	2	3	3
	Mai rar	134	40	19	21	6	0	2	11
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	46	25	23	3	1	1	1
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	47	23	26	1	0	1	3
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	53	23	16	4	0	1	3
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	50	17	29	3	1	0	0
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	43	30	17	3	1	5	1
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	61	18	18	2	0	0	2
	Nu am părinți	21*	42	0	22	4	4	9	18
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	47	25	22	3	0	1	1
	Nu	584	43	20	26	5	1	1	4
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	46	25	23	3	0	1	2
	Tata	2844	45	25	23	3	1	1	2
	Frați sau surori	2202	46	24	23	3	0	1	2
	Bunica sau bunelul	885	49	20	24	3	1	2	3
	Alte rude / alte persoane	289	53	21	18	3	0	2	3

Anexa 2.2. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Când sunt singur(ă)						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	44	19	15	3	1	5	11
Sex	Fată (feminin)	2132	46	19	15	2	1	5	11
	Băiat (masculin)	1697	42	18	16	5	2	5	12
Vârstă	9-11 ani	1535	25	20	19	5	2	8	20
	12-14 ani	1597	53	18	15	3	1	5	5
	15-17 ani	698	67	16	8	2	0	2	6
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	46	20	15	3	1	5	8
	Rural (sat)	1492	42	17	15	3	1	5	16
Regiune	Nord	1007	44	18	14	2	1	4	16
	Centru	1040	48	17	15	4	1	5	11
	Chișinău	936	43	21	17	4	1	5	8
	Sud	846	42	19	15	4	2	8	10
Limbă	Română	3510	43	19	16	3	1	5	12
	Rusă	319	55	12	12	4	2	6	8
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	48	18	15	4	1	5	9
	O dată la 2-3 luni	1742	44	20	15	3	2	6	11
	O dată sau de două ori pe an	677	40	15	18	4	2	5	17
	O dată la doi ani	51	34	22	11	7	2	9	14
	Mai rar	134	46	19	9	3	4	4	16
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	43	19	16	4	1	5	11
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	46	17	16	2	2	4	13
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	46	14	10	5	1	13	11
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	51	19	13	3	1	5	8
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	46	22	7	2	3	9	12
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	53	23	11	0	0	4	9
	Nu am părinți	21*	21	18	13	0	0	7	41
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	45	19	16	3	1	6	9
	Nu	584	39	18	11	4	1	4	23
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	44	19	16	3	1	5	11
	Tata	2844	43	19	16	4	2	6	11
	Frați sau surori	2202	44	19	16	4	2	6	11
	Bunica sau bunelul	885	44	18	18	4	1	5	11
	Alte rude / alte persoane	289	46	16	11	2	1	6	16

Anexa 2.3. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Acasă la prieteni sau rude						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	16	17	10	10	8	20	18
Sex	Fată (feminin)	2132	16	19	9	10	8	22	17
	Băiat (masculin)	1697	17	14	10	11	9	18	21
Vârstă	9-11 ani	1535	9	9	8	10	10	21	31
	12-14 ani	1597	20	21	11	9	7	21	11
	15-17 ani	698	24	23	11	13	6	16	7
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	17	18	10	11	8	21	16
	Rural (sat)	1492	16	14	10	10	8	19	23
Regiune	Nord	1007	17	16	8	12	7	19	21
	Centru	1040	17	17	11	11	8	20	15
	Chișinău	936	15	19	10	8	10	21	18
	Sud	846	16	15	10	10	8	21	20
Limbă	Română	3510	16	17	10	10	8	20	19
	Rusă	319	25	11	6	11	11	20	18
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	19	18	10	11	8	19	14
	O dată la 2-3 luni	1742	15	17	10	11	8	21	18
	O dată sau de două ori pe an	677	14	15	10	9	9	21	24
	O dată la doi ani	51	9	17	5	4	5	16	45
	Mai rar	134	16	11	10	10	10	19	24
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	15	18	9	10	8	22	18
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	18	15	10	12	10	19	17
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	20	16	17	10	8	14	15
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	24	17	8	13	3	18	17
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	13	15	11	12	6	16	27
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	23	14	14	9	6	13	20
	Nu am părinți	21*	24	2	3	4	11	16	40
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	17	17	10	11	8	21	17
	Nu	584	15	13	10	9	8	17	29
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	16	16	10	11	8	21	18
	Tata	2844	16	16	9	11	9	21	17
	Frați sau surori	2202	15	15	10	11	9	21	18
	Bunica sau bunelul	885	17	16	10	8	7	22	20
	Alte rude / alte persoane	289	18	19	10	11	5	13	23

Anexa 2.4. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	În localuri publice (de exemplu, bibliotecă, cafenele, internet salon etc.)						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	9	9	7	7	7	22	38
Sex	Fată (feminin)	2132	9	12	6	7	7	24	34
	Băiat (masculin)	1697	8	6	7	7	8	20	43
Vârsta	9-11 ani	1535	3	4	4	4	7	20	59
	12-14 ani	1597	11	11	8	9	8	26	27
	15-17 ani	698	16	17	10	12	9	20	17
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	9	10	7	8	8	24	35
	Rural (sat)	1492	8	8	7	7	7	20	43
Regiune	Nord	1007	7	8	7	9	8	19	41
	Centru	1040	8	10	6	7	8	25	36
	Chișinău	936	9	11	8	6	6	23	37
	Sud	846	11	8	7	7	7	21	38
Limbă	Română	3510	8	9	7	7	7	22	38
	Rusă	319	13	10	6	6	7	22	36
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	11	12	9	8	7	20	32
	O dată la 2-3 luni	1742	8	8	6	7	8	25	37
	O dată sau de două ori pe an	677	7	7	6	6	5	20	49
	O dată la doi ani	51	4	8	0	13	9	23	44
	Mai rar	134	4	7	5	4	6	23	51
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	8	10	7	7	7	23	38
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	10	8	5	8	8	22	39
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	6	12	9	6	10	28	29
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	6	7	10	9	10	24	34
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	9	11	7	9	5	20	40
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	17	10	14	8	4	14	32
	Nu am părinți	21*	0	0	11	11	6	11	61
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	9	9	7	8	8	23	37
	Nu	584	7	9	7	6	7	19	46
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	9	9	6	7	8	23	38
	Tata	2844	9	9	7	7	8	23	39
	Frați sau surori	2202	8	10	7	7	8	23	37
	Bunica sau bunelul	885	8	9	7	8	6	21	41
	Alte rude / alte persoane	289	10	13	8	8	6	20	35

Anexa 2.5. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Când merg undeva (de exemplu, pe stradă, în transport public sau mașină)						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	8	7	7	5	4	23	46
Sex	Fată (feminin)	2132	8	8	7	5	4	25	43
	Băiat (masculin)	1697	7	6	5	6	4	22	49
Vârstă	9-11 ani	1535	4	2	4	3	4	19	64
	12-14 ani	1597	9	9	7	7	5	27	37
	15-17 ani	698	14	15	11	6	5	25	24
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	9	7	6	6	5	24	44
	Rural (sat)	1492	7	7	7	5	3	23	49
Regiune	Nord	1007	7	7	8	4	4	21	49
	Centru	1040	7	8	6	6	5	27	41
	Chișinău	936	8	7	6	5	3	23	48
	Sud	846	9	6	7	6	5	22	45
Limbă	Română	3510	7	7	6	5	4	23	46
	Rusă	319	13	7	8	6	4	24	37
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	11	8	9	6	4	22	41
	O dată la 2-3 luni	1742	7	8	6	5	5	24	46
	O dată sau de două ori pe an	677	5	5	4	5	4	24	52
	O dată la doi ani	51	2	8	2	9	5	22	52
	Mai rar	134	8	3	8	3	1	19	58
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	7	7	6	5	4	24	47
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	9	8	6	6	5	22	45
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	10	4	6	3	4	32	41
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	7	12	9	9	4	20	40
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	7	7	7	4	6	21	47
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	14	10	9	4	6	22	36
	Nu am părinți	21*	0	3	9	4	6	13	65
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	8	7	7	6	4	24	44
	Nu	584	6	6	5	3	4	21	56
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	8	7	7	5	4	23	46
	Tata	2844	8	6	7	5	4	24	46
	Frați sau surori	2202	7	7	6	5	4	25	45
	Bunica sau bunelul	885	7	7	7	4	4	25	45
	Alte rude / alte persoane	289	10	9	9	5	6	23	38

Anexa 2.6. Q8. Poți intra pe Internet atunci când vrei sau ai nevoie? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	La școală sau colegiu						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	7	16	17	8	2	17	33
Sex	Fată (feminin)	2132	8	18	17	8	3	17	30
	Băiat (masculin)	1697	6	13	16	8	2	17	38
Vârstă	9-11 ani	1535	3	5	9	5	1	18	59
	12-14 ani	1597	9	19	19	11	4	19	19
	15-17 ani	698	12	32	28	8	3	10	8
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	7	15	18	8	2	18	32
	Rural (sat)	1492	8	16	15	8	3	15	35
Regiune	Nord	1007	7	15	17	9	3	17	32
	Centru	1040	7	16	16	7	3	19	33
	Chișinău	936	8	15	17	7	2	19	32
	Sud	846	7	17	17	8	2	13	36
Limbă	Română	3510	7	15	17	8	3	17	33
	Rusă	319	9	19	13	6	0	18	36
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	8	16	18	8	2	18	30
	O dată la 2-3 luni	1742	6	16	17	8	2	18	32
	O dată sau de două ori pe an	677	8	14	16	9	3	14	37
	O dată la doi ani	51	5	16	17	4	7	12	39
	Mai rar	134	8	11	12	5	0	15	49
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	7	15	16	9	2	18	34
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	8	17	14	6	2	18	34
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	7	13	17	12	3	14	34
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	8	19	28	7	2	15	22
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	4	16	22	7	1	16	35
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	16	22	15	5	7	14	22
	Nu am părinți	21*	3	7	8	2	6	13	61
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	7	15	17	8	2	18	32
	Nu	584	8	16	14	7	2	11	41
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	7	15	16	8	2	18	33
	Tata	2844	6	15	17	9	2	17	33
	Frați sau surori	2202	7	15	16	7	2	18	34
	Bunica sau bunelul	885	7	15	19	7	3	15	34
	Alte rude / alte persoane	289	10	18	13	7	3	22	26

Anexa 3.1. Q9. Cât de des intri pe Internet de pe următoarele dispozitive? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Telefon mobil smartphone (cu care poți intra în Internet)						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	50	18	20	3	1	2	5
Sex	Fată (feminin)	2132	54	17	19	3	1	2	5
	Băiat (masculin)	1697	46	20	21	3	1	3	6
Vârstă	9-11 ani	1535	31	23	27	5	2	3	10
	12-14 ani	1597	59	17	17	2	0	2	3
	15-17 ani	698	75	12	11	1	0	1	1
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	53	19	18	2	1	2	5
	Rural (sat)	1492	47	17	22	3	1	2	7
Regiune	Nord	1007	51	15	22	3	1	2	5
	Centru	1040	54	20	17	3	1	2	4
	Chișinău	936	49	19	20	2	0	4	6
	Sud	846	47	18	20	4	2	2	7
Limbă	Română	3510	50	18	20	3	1	2	6
	Rusă	319	53	15	20	2	2	4	4
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	55	17	17	2	1	3	4
	O dată la 2-3 luni	1742	50	19	21	2	1	2	6
	O dată sau de două ori pe an	677	45	19	23	5	2	1	5
	O dată la doi ani	51	38	17	16	11	2	3	14
	Mai rar	134	46	13	13	7	0	6	14
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	50	17	21	3	1	2	5
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	50	20	20	1	1	3	5
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	56	19	14	5	0	0	6
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	52	19	18	2	3	1	5
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	46	24	13	4	1	3	8
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	56	22	12	2	1	2	4
	Nu am părinți	21*	33	10	20	7	0	9	20
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	52	18	20	2	1	2	5
	Nu	584	42	20	22	5	2	2	8
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	50	18	20	3	1	2	6
	Tata	2844	50	18	21	3	1	2	6
	Frați sau surori	2202	49	19	20	3	1	2	5
	Bunica sau bunelul	885	49	17	19	3	1	3	7
	Alte rude / alte persoane	289	45	20	20	4	1	3	7

Anexa 3.2. Q9. Cât de des intri pe Internet de pe următoarele dispozitive? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Computer laptop (notebook)						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	11	9	12	12	7	11	37
Sex	Fată (feminin)	2132	9	10	13	12	7	14	36
	Băiat (masculin)	1697	13	8	12	12	8	9	38
Vârstă	9-11 ani	1535	7	7	14	11	7	10	44
	12-14 ani	1597	14	10	11	13	7	13	32
	15-17 ani	698	14	10	11	12	9	12	32
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	12	10	14	11	8	13	33
	Rural (sat)	1492	10	7	11	13	7	10	42
Regiune	Nord	1007	11	7	11	10	8	12	42
	Centru	1040	10	10	13	14	8	11	33
	Chișinău	936	12	10	14	13	5	11	35
	Sud	846	11	7	12	11	9	12	38
Limbă	Română	3510	11	9	12	12	7	11	37
	Rusă	319	16	7	12	8	9	13	35
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	13	10	13	12	8	12	31
	O dată la 2-3 luni	1742	10	9	12	13	8	12	37
	O dată sau de două ori pe an	677	11	5	13	11	5	10	45
	O dată la doi ani	51	14	8	7	4	4	8	53
	Mai rar	134	9	8	12	10	6	13	41
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	11	9	13	13	7	11	37
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	10	8	13	13	7	12	37
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	11	9	14	12	8	17	30
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	11	8	13	11	7	11	38
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	11	9	10	5	14	15	38
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	19	12	9	10	6	9	35
	Nu am părinți	21*	4	0	5	8	26	9	48
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	12	9	13	13	8	12	35
	Nu	584	8	6	10	10	6	10	51
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	11	9	12	12	7	11	37
	Tata	2844	11	8	13	13	7	11	36
	Frați sau surori	2202	9	9	14	11	7	12	37
	Bunica sau bunelul	885	13	8	10	10	8	12	38
	Alte rude / alte persoane	289	8	14	14	9	11	13	31

Anexa 4.1. Q10. Cât de des ai făcut următoarele lucruri ONLINE în ultima lună? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Am învățat ceva nou, deoarece am căutat o informație online						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	24	16	23	20	7	5	6
Sex	Fată (feminin)	2132	25	17	23	18	7	5	5
	Băiat (masculin)	1697	23	14	23	21	8	5	7
Vârstă	9-11 ani	1535	16	13	22	22	11	6	9
	12-14 ani	1597	27	18	23	18	5	5	4
	15-17 ani	698	33	18	23	17	4	2	2
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	25	17	24	18	6	5	4
	Rural (sat)	1492	22	14	21	22	8	4	9
Regiune	Nord	1007	24	15	21	22	6	4	7
	Centru	1040	24	17	24	19	7	3	5
	Chișinău	936	22	15	24	21	8	7	4
	Sud	846	25	16	23	16	8	5	7
Limbă	Română	3510	23	16	23	20	7	5	6
	Rusă	319	34	15	20	14	7	3	7
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	26	17	24	19	5	4	5
	O dată la 2-3 luni	1742	23	17	23	19	8	5	5
	O dată sau de două ori pe an	677	22	13	24	23	8	4	5
	O dată la doi ani	51	18	6	17	29	15	3	12
	Mai rar	134	28	16	9	13	14	6	16
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	23	16	24	19	7	5	6
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	27	14	19	21	8	5	6
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	19	20	23	22	4	6	6
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	22	16	22	26	6	5	3
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	23	17	19	20	8	8	5
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	30	11	25	18	9	3	4
	Nu am părinți	21*	16	4	17	15	0	3	45
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	24	17	23	19	7	5	5
	Nu	584	22	10	21	24	8	4	10
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	24	16	23	19	7	5	6
	Tata	2844	23	16	23	20	8	5	6
	Frați sau surori	2202	23	16	23	21	7	5	5
	Bunica sau bunelul	885	24	15	25	17	8	5	6
	Alte rude / alte persoane	289	22	16	23	18	3	7	11

Anexa 4.2. Q10. Cât de des ai făcut următoarele lucruri ONLINE în ultima lună? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Am utilizat chat-uri, precum Viber, WhatsApp, Facebook, Messenger etc.)						
			Aproape tot timpul	De câteva ori pe zi	În fiecare zi sau aproape zilnic	O dată pe săptămână	O dată pe lună	Aproape niciodată	Niciodată
Total		3829	34	20	21	8	3	3	11
Sex	Fată (feminin)	2132	35	20	22	7	3	3	10
	Băiat (masculin)	1697	31	21	20	10	4	3	12
Vârstă	9-11 ani	1535	22	15	23	11	5	3	20
	12-14 ani	1597	39	25	20	7	2	2	5
	15-17 ani	698	46	21	19	5	2	3	4
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	37	20	23	7	3	2	8
	Rural (sat)	1492	29	21	18	11	4	3	15
Regiune	Nord	1007	31	18	23	8	4	3	12
	Centru	1040	34	22	21	10	3	3	8
	Chișinău	936	37	20	20	7	4	2	10
	Sud	846	31	21	19	9	3	3	14
Limbă	Română	3510	33	21	21	8	4	3	11
	Rusă	319	42	15	24	8	2	1	8
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	37	20	20	7	4	2	10
	O dată la 2-3 luni	1742	33	21	22	8	3	3	10
	O dată sau de două ori pe an	677	31	18	21	11	3	3	13
	O dată la doi ani	51	18	18	22	6	11	10	16
	Mai rar	134	36	16	12	8	5	3	20
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	32	21	21	9	4	2	11
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	37	18	21	9	2	2	11
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	41	28	15	3	2	2	9
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	31	21	21	11	4	2	10
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	33	19	23	8	5	5	8
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	42	19	19	3	1	5	10
	Nu am părinți	21*	19	2	20	13	2	6	38
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	35	21	21	8	3	2	9
	Nu	584	28	17	21	8	3	4	19
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	33	20	22	9	3	2	11
	Tata	2844	32	21	21	9	4	2	11
	Frați sau surori	2202	32	22	22	8	4	2	10
	Bunica sau bunelul	885	35	20	21	8	2	3	10
	Alte rude / alte persoane	289	34	18	22	10	2	3	11

Anexa 5.1. Q12. Dacă ne gândim la felul cum utilizezi tu Internetul... Cât de bine cunoști sau nu cunoști următoarele lucruri? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Știu cum să schimb setările de confidențialitate (de exemplu, știu cum să modific cine vede și cine nu vede postările mele pe Facebook)				
			Bine	Destul de bine	Un pic	Nu știu	Lipsă răspuns
Total		3829	37	21	15	23	3
Sex	Fată (feminin)	2132	37	22	16	22	3
	Băiat (masculin)	1697	38	18	14	25	4
Vârstă	9-11 ani	1535	21	12	19	43	5
	12-14 ani	1597	45	26	14	13	3
	15-17 ani	698	57	27	9	6	2
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	38	21	13	24	4
	Rural (sat)	1492	37	20	18	22	3
Regiune	Nord	1007	39	21	16	20	4
	Centru	1040	39	23	16	20	2
	Chișinău	936	35	19	13	28	6
	Sud	846	35	20	15	26	3
Limbă	Română	3510	38	20	15	23	4
	Rusă	319	35	21	15	27	2
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	42	22	14	19	3
	O dată la 2-3 luni	1742	37	19	16	24	4
	O dată sau de două ori pe an	677	33	22	13	28	4
	O dată la doi ani	51	33	13	23	29	2
	Mai rar	134	30	18	20	31	1
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	37	19	15	25	3
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	40	23	14	19	4
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	33	25	18	19	5
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	40	25	16	17	2
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	35	20	17	22	6
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	36	19	17	23	5
	Nu am părinți	21*	51	24	0	17	8
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	39	21	14	23	4
	Nu	584	32	19	18	27	3
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	38	20	15	24	4
	Tata	2844	37	20	15	25	3
	Frați sau surori	2202	37	21	14	25	3
	Bunica sau bunelul	885	37	20	13	25	4
	Alte rude / alte persoane	289	40	18	19	19	4

Anexa 5.2. Q12. Dacă ne gândim la felul cum utilizezi tu Internetul... Cât de bine cunoști sau nu cunoști următoarele lucruri? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Știu care informație pot să o postez și care informație nu ar trebui să o postez sau să o trimit cuiva prin Internet				
			Bine	Destul de bine	Un pic	Nu știu	Lipsă răspuns
Total		3829	55	28	7	7	4
Sex	Fată (feminin)	2132	54	31	6	6	3
	Băiat (masculin)	1697	55	24	8	9	4
Vârstă	9-11 ani	1535	41	27	12	14	5
	12-14 ani	1597	63	27	3	3	3
	15-17 ani	698	64	31	1	1	2
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	58	26	6	6	4
	Rural (sat)	1492	48	31	8	10	3
Regiune	Nord	1007	54	28	6	7	4
	Centru	1040	55	31	6	6	2
	Chișinău	936	58	23	7	7	6
	Sud	846	50	29	8	9	3
Limbă	Română	3510	54	28	7	7	4
	Rusă	319	58	25	6	8	2
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	58	28	6	5	3
	O dată la 2-3 luni	1742	55	28	6	7	4
	O dată sau de două ori pe an	677	50	29	8	9	4
	O dată la doi ani	51	38	37	14	9	2
	Mai rar	134	45	21	12	21	1
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	56	26	7	7	3
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	53	30	7	7	4
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	40	44	6	5	5
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	59	32	4	3	2
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	49	31	3	11	6
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	50	25	7	13	5
	Nu am părinți	21*	56	12	0	23	8
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	56	28	6	7	4
	Nu	584	47	28	11	10	3
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	55	27	7	7	4
	Tata	2844	55	27	7	7	3
	Frați sau surori	2202	56	28	6	7	3
	Bunica sau bunelul	885	51	30	7	8	4
	Alte rude / alte persoane	289	49	33	4	8	6

Anexa 6. Q13. Ai discutat vreodată pe Internet cu o persoană pe care nu ai întâlnit-o în realitate (nu pe Internet)? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Nu	Da	Prefer să nu spun
Total		3829	57	35	7
Regiune	Nord	1007	63	31	7
	Centru	1040	52	40	8
	Chișinău	936	54	38	8
	Sud	846	60	32	8
Limbă	Română	3510	58	35	7
	Rusă	319	50	39	11
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	58	34	7
	O dată la 2-3 luni	1742	56	37	7
	O dată sau de două ori pe an	677	57	36	7
	O dată la doi ani	51	59	36	4
	Mai rar	134	60	27	13
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	58	36	7
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	58	36	6
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	48	39	14
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	57	34	9
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	53	35	12
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	55	31	14
	Nu am părinți	21*	40	42	18
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	56	37	7
	Nu	584	63	30	7
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	58	36	7
	Tata	2844	59	34	6
	Frați sau surori	2202	57	35	7
	Bunica sau bunelul	885	58	33	10
	Alte rude / alte persoane	289	45	41	13

Anexa 7. Q18. Dacă e să ne gândim la ultima dată când acest lucru ți s-a întâmplat pe Internet, cât de supărat(ă) ai fost de ceea ce s-a întâmplat? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Un pic supărat(ă)	Destul de supărat(ă)	Foarte supărat(ă)	Prefer să nu spun
Total		690	45	28	13	13
Regiune	Nord	156	42	29	14	14
	Centru	208	46	26	13	15
	Chișinău	183	46	31	12	11
	Sud	142	47	26	14	13
Limbă	Română	607	47	28	13	12
	Rusă	83	33	31	16	20
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	211	47	27	11	14
	O dată la 2-3 luni	326	51	27	14	8
	O dată sau de două ori pe an	114	30	34	15	20
	O dată la doi ani	13*	18	30	0	52
	Mai rar	24*	39	11	20	29
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	442	48	28	12	12
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	132	39	32	12	17
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	30	48	37	13	2
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	26*	39	34	16	12
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	35	52	17	19	12
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	17*	26	19	21	34
	Nu am părinți	8*	47	0	41	12
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	593	47	29	12	12
	Nu	78	38	22	17	23
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	632	46	28	12	14
	Tata	494	47	27	14	12
	Frați sau surori	445	45	27	14	14
	Bunica sau bunelul	162	37	37	13	14
	Alte rude / alte persoane	61	49	26	14	11

Anexa 8. Q19. Ultima dată când ți s-a întâmplat ceva pe Internet ce te-a deranjat, ai vorbit cu careva dintre persoanele de mai jos despre acest caz? (răspuns multiplu) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Prieten(ă) de vârsta mea	Mama sau tata	Fratele sau sora	Un profesor / învățător	Alt adult în care am încredere	Cineva a cărui lucru este să ajute copii	Altcineva	Nu am vorbit cu nimeni despre aceasta	Prefer să nu spun
Total		690	38	33	14	3	3	1	5	24	9
Mediu de reședință	Urban (oraș)	442	39	36	14	3	3	1	6	24	8
	Rural (sat)	248	37	27	14	3	2	0	4	26	11
Regiune	Nord	156	37	33	11	3	1	2	4	26	8
	Centru	208	41	32	17	3	4	0	5	19	11
	Chișinău	183	39	29	11	4	3	0	7	28	7
	Sud	142	33	39	18	4	2	1	5	25	10
Limbă	Română	607	38	33	13	3	3	1	5	25	9
	Rusă	83	34	34	19	4	1	0	10	18	8
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	211	42	33	11	1	3	1	7	22	12
	O dată la 2-3 luni	326	37	33	14	2	2	1	4	26	9
	O dată sau de două ori pe an	114	35	34	17	7	4	0	5	31	4
	O dată la doi ani	13*	44	28	24	10	0	10	10	0	22
	Mai rar	24*	37	32	27	12	0	0	19	4	10
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	442	40	37	13	3	2	1	6	21	10
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	132	35	31	12	3	3	0	3	32	7
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	30	30	19	21	0	5	4	4	33	2
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	26*	42	15	13	8	8	0	16	22	5
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	35	33	25	36	0	5	0	0	29	1
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	17*	39	30	5	0	5	0	2	21	23
	Nu am părinți	8*	22	0	0	30	0	0	15	32	22
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	593	39	35	15	3	2	1	6	23	8
	Nu	78	32	22	8	4	4	0	4	28	18
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	632	38	35	14	4	2	1	5	24	9
	Tata	494	40	36	13	4	3	1	6	21	10
	Frați sau surori	445	35	34	17	3	3	1	6	25	7
	Bunica sau bunelul	162	36	24	9	5	3	1	8	28	11
	Alte rude / alte persoane	61	34	20	16	6	3	0	6	34	7

Anexa 9.1. Q20. Cu care din următoarele probleme te-ai ciocnit/confruntat pe Internet în ultimele 12 luni? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Am deschis întâmplător imagini sau video-uri cu caracter sexual în timp ce căutam unele informații pe internet	Am primit mesaje care aveau prostii /cuvinte vulgare sau aveau imagini cu conținut sexual pe chat-uri, precum Messenger, Viber, Skype etc.	Am primit mesaje înjositoare la adresa mea pe aplicații de tip Messenger, Viber, forum, chat-room	Cineva mi-a folosit parola pentru a accesa informațiile mele sau pentru a se preface că sunt eu	Cineva a folosit informațiile mele personale într-un mod care nu mi-a plăcut
Total		3829	13	12	12	9	7
Sex	Fată (feminin)	2132	14	12	13	9	8
	Băiat (masculin)	1697	13	12	10	10	7
Vârstă	9-11 ani	1535	11	7	9	7	5
	12-14 ani	1597	13	14	14	11	9
	15-17 ani	698	18	18	12	10	8
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	13	11	12	10	7
	Rural (sat)	1492	14	14	12	9	8
Regiune	Nord	1007	11	11	10	8	7
	Centru	1040	15	14	13	11	8
	Chișinău	936	15	12	13	9	8
	Sud	846	12	11	11	8	6
Limbă	Română	3510	13	12	12	9	7
	Rusă	319	12	11	13	11	7
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	10	11	10	10	7
	O dată la 2-3 luni	1742	13	11	12	8	7
	O dată sau de două ori pe an	677	18	13	11	8	7
	O dată la doi ani	51	18	17	17	24	10
	Mai rar	134	18	18	21	14	14
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	13	11	11	8	7
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	14	13	13	10	7
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	12	19	20	13	9
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	8	14	10	10	7
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	13	12	12	14	8
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	13	13	6	12	3
	Nu am părinți	21*	23	13	15	15	11
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	13	12	12	9	7
	Nu	584	13	11	10	9	6
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	13	12	12	9	7
	Tata	2844	12	11	11	8	7
	Frați sau surori	2202	15	13	12	10	7
	Bunica sau bunelul	885	15	12	13	10	8
	Alte rude / alte persoane	289	19	16	17	15	9

Anexa 9.2. Q20. Cu care din următoarele probleme te-ai ciocnit/confruntat pe Internet în ultimele 12 luni? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	S-a întâmplat ca alte persoane să-mi ceară să le trimit imagini sau video cu mine, care conțin părți intime ale corpului meu, atunci când discutăm pe Messenger, Viber, Skype etc.	Cineva a postat pe rețelele de socializare mesaje sau fotografii pentru a mă înjosi, care le puteau vedea toată lumea	Cineva a creat o pagină sau o imagine despre mine care era răutăcioasă	S-a întâmplat ca o persoană cu care vorbeam în chat (Messenger, Skype etc.) să mă amenințe cu distribuirea informațiilor personale/fotografiilor sau video intime cu mine, în cazul în care nu îndeplinesc ceea ce îmi cerea
Total		3829	5	5	4	3
Sex	Fată (feminin)	2132	8	5	5	4
	Băiat (masculin)	1697	3	5	4	2
Vârstă	9-11 ani	1535	3	4	3	3
	12-14 ani	1597	6	6	5	3
	15-17 ani	698	9	5	5	2
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	4	4	4	3
	Rural (sat)	1492	7	6	5	4
Regiune	Nord	1007	5	4	4	3
	Centru	1040	6	5	4	4
	Chișinău	936	6	6	5	3
	Sud	846	5	6	3	2
Limbă	Română	3510	5	5	4	3
	Rusă	319	5	8	2	3
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	4	4	4	3
	O dată la 2-3 luni	1742	5	5	4	2
	O dată sau de două ori pe an	677	6	6	5	4
	O dată la doi ani	51	7	8	4	3
	Mai rar	134	12	19	11	10
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	5	5	4	2
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	7	6	5	5
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	7	4	7	7
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	4	6	5	2
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	5	8	6	4
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	4	2	2	2
	Nu am părinți	21*	9	11	13	11
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	5	5	4	3
	Nu	584	5	4	5	3
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	5	5	4	3
	Tata	2844	4	5	4	2
	Frați sau surori	2202	6	5	5	3
	Bunica sau bunelul	885	5	5	4	4
	Alte rude / alte persoane	289	8	8	8	5

Anexa 10. Q24. În ultimele 12 luni ai primit prin Internet de la vreo persoană fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex? (bifează un singur răspuns) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Da	Nu
Total		1962	6	94
Sex	Fată (feminin)	1168	6	94
	Băiat (masculin)	794	7	93
Vârstă	9-11 ani	0	0	0
	12-14 ani	1325	5	95
	15-17 ani	638	9	91
Mediu de reședință	Urban (oraș)	1226	7	93
	Rural (sat)	736	6	94
Regiune	Nord	487	7	93
	Centru	559	6	94
	Chișinău	485	6	94
	Sud	432	6	94
Limbă	Română	1801	6	94
	Rusă	161	16	84
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	646	5	95
	O dată la 2-3 luni	891	6	94
	O dată sau de două ori pe an	347	8	92
	O dată la doi ani	28*	22	78
	Mai rar	50	8	92
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	1286	6	94
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	337	7	93
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	60	3	97
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	103	8	92
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	100	5	95
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	64	8	92
	Nu am părinți	13*	26	74
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	1659	6	94
	Nu	255	7	93
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	1783	6	94
	Tata	1440	5	95
	Frați sau surori	1117	6	94
	Bunica sau bunelul	464	7	93
	Alte rude / alte persoane	154	13	87

Anexa 11. Q25. Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane? (mai multe răspunsuri posibile) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Prieten(ă) de vârstă mea	Mama sau tata	Fratele sau sora	Un profesor / învățător	Alt adult în care am încredere	Cineva a cărui lucru este să ajute copii	Altcineva
Total		126	49	22	19	16	9	3	3
Sex	Fată (feminin)	72	65	16	14	12	6	5	3
	Băiat (masculin)	53	28	29	27	21	13	0	5
Vârstă	9-11 ani	0	0	0	0	0	0	0	0
	12-14 ani	70	48	15	23	13	3	5	4
	15-17 ani	56	51	30	16	19	17	0	3
Mediu de reședință	Urban (oraș)	82	43	26	23	19	11	2	4
	Rural (sat)	43	62	13	13	9	5	6	2
Regiune	Nord	36	53	23	21	13	16	0	0
	Centru	36	57	22	24	13	3	0	9
	Chișinău	30	39	16	25	25	7	5	2
	Sud	24*	45	26	4	12	10	10	2
Limbă	Română	99	54	18	22	14	6	2	3
	Rusă	26*	33	33	10	23	20	8	6
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	33	55	21	19	13	4	0	0
	O dată la 2-3 luni	55	51	22	24	13	8	1	4
	O dată sau de două ori pe an	27*	38	27	17	27	21	0	8
	O dată la doi ani	6*	61	0	0	16	1	22	0
	Mai rar	4*	29	21	0	0	0	50	0
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	78	54	22	19	13	9	2	2
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	24	24	21	28	27	7	0	7
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	2*	100	0	0	0	0	0	0
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	8*	47	42	35	21	37	0	0
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	5*	87	0	4	24	0	0	9
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	5*	85	0	0	0	0	0	15
	Nu am părinți	3*	0	41	0	0	0	59	0
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	101	46	23	22	17	11	1	3
	Nu	18*	74	7	6	1	2	14	4
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	115	47	22	19	16	9	3	4
	Tata	77	46	19	24	10	6	4	2
	Frați sau surori	71	51	20	19	14	5	3	3
	Bunica sau bunelul	34	50	29	18	15	21	6	7
	Alte rude / alte persoane	21*	36	27	23	19	13	10	3

Anexa 12. Q26. În ultimele 12 luni ți-a cerut cineva să-i transmiți prin Internet fotografii, înregistrări video cu conținut sexual, persoane dezgolite sau care fac sex? (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Da	Nu
Total		1962	5	95
Sex	Fată (feminin)	1168	7	93
	Băiat (masculin)	794	3	97
Vârstă	9-11 ani	0	0	0
	12-14 ani	1325	4	96
	15-17 ani	638	7	93
Mediu de reședință	Urban (oraș)	1226	5	95
	Rural (sat)	736	5	95
Regiune	Nord	487	5	95
	Centru	559	5	95
	Chișinău	485	7	93
	Sud	432	4	96
Limbă	Română	1801	5	95
	Rusă	161	9	91
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	646	4	96
	O dată la 2-3 luni	891	6	94
	O dată sau de două ori pe an	347	5	95
	O dată la doi ani	28*	4	96
	Mai rar	50	4	96
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	1286	5	95
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	337	5	95
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	60	1	99
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	103	4	96
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	100	2	98
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	64	2	98
	Nu am părinți	13*	26	74
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	1659	5	95
	Nu	255	4	96
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	1783	5	95
	Tata	1440	5	95
	Frați sau surori	1117	6	94
	Bunica sau bunelul	464	4	96
	Alte rude / alte persoane	154	11	89

Anexa 13. Q27. Cine este această persoană/cine sunt aceste persoane? (mai multe răspunsuri posibile) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	O persoană pe care nu o cunosc	Un prieten /prietenă, pe care o cunosc în viața de zi cu zi	Persoana cu care mă aflu/ mă aflu într-o relație, pe care o cunosc în viața de zi cu zi	O persoană cu care nu sunt prieten, dar fac parte din grupul meu de cunoscuți	Un prieten /prietenă, pe care o cunosc doar online	Persoana cu care mă aflu /mă aflu într-o relație, pe care am cunoscut-o online	Alta
Total		99	57	14	12	10	10	7	3
Sex	Fată (feminin)	78	59	13	11	12	8	8	0
	Băiat (masculin)	20*	48	15	16	0	16	4	15
Vârstă	9-11 ani	0	0	0	0	0	0	0	0
	12-14 ani	55	60	13	10	9	11	11	0
	15-17 ani	44	53	14	15	11	9	3	7
Mediu de reședință	Urban (oraș)	60	50	16	15	11	12	7	5
	Rural (sat)	38	68	9	8	9	6	7	0
Regiune	Nord	25*	55	25	25	7	2	13	0
	Centru	26*	55	21	14	14	10	1	3
	Chișinău	33	60	4	4	10	17	2	4
	Sud	15*	54	3	5	7	8	17	6
Limbă	Română	84	59	14	11	12	9	5	3
	Rusă	15*	45	12	21	0	14	18	6
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	27*	45	25	15	5	9	16	0
	O dată la 2-3 luni	50	64	9	9	12	9	1	6
	O dată sau de două ori pe an	18*	57	12	20	13	14	1	0
	O dată la doi ani	1*	92	0	8	0	0	0	0
	Mai rar	2*	0	0	0	0	0	100	0
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	69	64	12	13	12	6	6	1
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	18*	42	10	8	8	26	2	5
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	1*	0	0	0	0	100	0	0
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	4*	37	63	40	0	0	0	0
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	2*	80	20	0	0	0	24	0
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	1*	67	0	0	0	33	0	0
	Nu am părinți	3*	0	0	0	0	0	59	41
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	85	58	14	13	12	9	6	2
	Nu	10*	58	15	12	0	8	19	0
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	94	58	13	13	10	10	7	2
	Tata	66	60	13	13	11	10	4	1
	Frați sau surori	68	59	16	15	8	5	5	3
	Bunica sau bunelul	18*	62	19	20	4	5	11	0
	Alte rude / alte persoane	17*	37	10	16	5	0	30	13

Anexa 14. Q29. În ultimele 12 luni ai expediat cuiva fotografii, înregistrări video pe care se văd imagini cu corpul tău gol sau păți dezgolite ale corpului tău? (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Da	Nu
Total		1962	1	99
Sex	Fată (feminin)	1168	1	99
	Băiat (masculin)	794	1	99
Vârstă	9-11 ani	0	0	0
	12-14 ani	1325	1	99
	15-17 ani	638	2	98
Mediu de reședință	Urban (oraș)	1226	1	99
	Rural (sat)	736	1	99
Regiune	Nord	487	1	99
	Centru	559	1	99
	Chișinău	485	2	98
	Sud	432	1	99
Limbă	Română	1801	1	99
	Rusă	161	5	95
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	646	1	99
	O dată la 2-3 luni	891	1	99
	O dată sau de două ori pe an	347	2	98
	O dată la doi ani	28*	0	100
	Mai rar	50	4	96
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	1286	1	99
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	337	2	98
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	60	0	100
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	103	2	98
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	100	1	99
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	64	0	100
	Nu am părinți	13*	26	74
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	1659	1	99
	Nu	255	2	98
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	1783	1	99
	Tata	1440	1	99
	Frați sau surori	1117	1	99
	Bunica sau bunelul	464	2	98
	Alte rude / alte persoane	154	5	95

Anexa 15.1. Q37. Cât de adevărate sau nu sunt următoarele lucruri în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Acasă sunt ascultat și auzit când am ceva de spus				Familia mea cu adevărat încearcă să mă ajute			
			Foarte adevărat	Destul de adevărat	Puțin adevărat	Deloc adevărat	Foarte adevărat	Destul de adevărat	Puțin adevărat	Deloc adevărat
Total		3829	61	30	7	2	78	18	3	1
Sex	Fată (feminin)	2132	60	29	9	1	75	20	4	1
	Băiat (masculin)	1697	62	31	5	2	82	15	2	1
Vârstă	9-11 ani	1535	67	27	5	1	84	15	2	0
	12-14 ani	1597	58	33	7	2	76	19	4	1
	15-17 ani	698	56	31	11	2	70	23	5	2
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	60	31	7	2	78	18	3	1
	Rural (sat)	1492	63	28	7	2	78	19	3	1
Regiune	Nord	1007	67	26	6	1	80	17	3	0
	Centru	1040	59	32	7	1	78	19	3	1
	Chișinău	936	57	33	8	1	77	18	4	1
	Sud	846	62	28	7	3	77	17	4	2
Limbă	Română	3510	61	30	7	1	78	18	3	1
	Rusă	319	62	31	4	3	77	17	4	2
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	68	25	5	1	82	15	2	1
	O dată la 2-3 luni	1742	60	32	7	1	78	19	3	0
	O dată sau de două ori pe an	677	54	34	10	2	73	21	5	1
	O dată la doi ani	51	48	33	17	2	64	19	15	2
	Mai rar	134	55	27	9	9	72	15	6	7
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	63	29	7	1	80	17	3	1
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	63	29	6	2	78	19	3	1
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	44	46	9	2	72	21	6	1
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	54	33	8	5	73	22	3	2
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	54	36	8	2	71	26	1	1
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	59	35	4	2	71	21	8	0
	Nu am părinți	21*	40	32	6	23	62	13	6	19
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	62	30	7	1	80	17	3	1
	Nu	584	58	31	9	3	73	22	4	1
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	62	30	7	1	79	17	3	1
	Tata	2844	64	29	7	1	81	16	3	1
	Frați sau surori	2202	61	30	7	1	79	18	3	1
	Bunica sau bunelul	885	56	33	8	3	75	20	3	1
	Alte rude / alte persoane	289	51	36	9	4	66	27	5	2

Anexa 15.2. Q37. Cât de adevărate sau nu sunt următoarele lucruri în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Acasă mă simt în siguranță			
			Foarte adevărat	Destul de adevărat	Puțin adevărat	Deloc adevărat
Total		3829	84	11	2	2
Sex	Fată (feminin)	2132	82	13	3	2
	Băiat (masculin)	1697	88	9	1	2
Vârstă	9-11 ani	1535	88	10	1	2
	12-14 ani	1597	84	11	3	2
	15-17 ani	698	79	16	4	2
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	85	11	3	1
	Rural (sat)	1492	83	12	2	3
Regiune	Nord	1007	86	12	2	1
	Centru	1040	85	12	2	1
	Chișinău	936	84	11	3	2
	Sud	846	83	10	2	4
Limbă	Română	3510	84	12	2	2
	Rusă	319	85	8	5	2
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	88	8	2	3
	O dată la 2-3 luni	1742	85	12	2	1
	O dată sau de două ori pe an	677	79	16	3	1
	O dată la doi ani	51	67	18	9	5
	Mai rar	134	71	14	5	11
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	86	10	2	2
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	83	13	2	1
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	84	13	2	1
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	81	14	3	2
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	81	15	2	2
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	76	16	4	3
	Nu am părinți	21*	59	18	4	19
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	86	10	2	2
	Nu	584	77	18	2	3
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	85	11	2	2
	Tata	2844	87	10	2	2
	Frați sau surori	2202	86	11	2	2
	Bunica sau bunelul	885	82	12	3	3
	Alte rude / alte persoane	289	75	15	7	3

Anexa 16.1. Q38. Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Să utilizezi camera web sau camera de la telefonul mobil (de exemplu, pentru apel video pe WhatsApp, Skype, Viber, Messenger etc.)			
			Nu cer permisiunea părintelui	Nu mi se permite să fac aceasta	Mi se permite să fac aceasta doar cu permisiune sau supraveghere	Mi se permite să fac aceasta oricând
Total		3829	6	8	28	58
Sex	Fată (feminin)	2132	6	7	24	63
	Băiat (masculin)	1697	7	8	34	51
Vârstă	9-11 ani	1535	3	13	46	38
	12-14 ani	1597	7	4	20	69
	15-17 ani	698	12	3	9	76
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	7	7	26	60
	Rural (sat)	1492	6	8	32	54
Regiune	Nord	1007	5	7	30	57
	Centru	1040	6	7	30	57
	Chișinău	936	8	7	27	57
	Sud	846	7	10	24	60
Limbă	Română	3510	6	7	29	58
	Rusă	319	13	10	21	56
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	6	7	27	61
	O dată la 2-3 luni	1742	5	8	28	59
	O dată sau de două ori pe an	677	8	9	31	52
	O dată la doi ani	51	7	13	34	47
	Mai rar	134	18	11	24	47
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	6	8	29	57
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	6	7	30	58
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	5	9	21	65
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	7	5	23	65
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	10	11	24	55
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	4	9	26	60
	Nu am părinți	21*	17	15	21	47
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	7	7	28	59
	Nu	584	6	11	32	51
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	6	8	29	57
	Tata	2844	6	8	29	57
	Frați sau surori	2202	7	7	28	59
	Bunica sau bunelul	885	6	6	28	60
	Alte rude / alte persoane	289	10	10	23	57

Anexa 16.2. Q38. Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Să descarci muzică sau filme			
			Nu cer permisiunea părintelui	Nu mi se permite să fac aceasta	Mi se permite să fac aceasta doar cu permisiune sau supraveghere	Mi se permite să fac aceasta oricând
Total		3829	7	10	21	62
Sex	Fată (feminin)	2132	7	9	18	66
	Băiat (masculin)	1697	8	11	23	57
Vârstă	9-11 ani	1535	3	20	35	42
	12-14 ani	1597	8	5	13	74
	15-17 ani	698	14	1	5	80
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	8	9	20	64
	Rural (sat)	1492	6	12	21	60
Regiune	Nord	1007	6	9	22	62
	Centru	1040	7	9	20	64
	Chișinău	936	8	10	21	61
	Sud	846	7	12	18	62
Limbă	Română	3510	7	10	21	63
	Rusă	319	14	12	20	54
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	7	7	20	67
	O dată la 2-3 luni	1742	6	10	21	62
	O dată sau de două ori pe an	677	9	15	20	56
	O dată la doi ani	51	0	17	22	61
	Mai rar	134	11	19	21	49
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	7	11	22	60
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	5	9	20	65
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	5	5	9	80
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	7	5	14	74
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	13	14	18	55
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	5	9	25	61
	Nu am părinți	21*	21	5	17	56
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	7	9	21	63
	Nu	584	7	17	18	57
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	7	10	21	62
	Tata	2844	6	10	22	62
	Frați sau surori	2202	7	12	20	61
	Bunica sau bunelul	885	7	10	21	63
	Alte rude / alte persoane	289	13	12	17	58

Anexa 16.3. Q38. Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Să utilizezi rețele de socializare (de exemplu: Facebook, Instagram, Odnoklassniki, TikTok etc.)			
			Nu cer permisiunea părintelui	Nu mi se permite să fac aceasta	Mi se permite să fac aceasta doar cu permisiune sau supraveghere	Mi se permite să fac aceasta oricând
Total		3829	7	13	21	59
Sex	Fată (feminin)	2132	6	12	20	62
	Băiat (masculin)	1697	8	15	22	55
Vârstă	9-11 ani	1535	4	28	34	35
	12-14 ani	1597	7	5	15	73
	15-17 ani	698	12	1	5	82
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	7	13	20	60
	Rural (sat)	1492	6	13	23	58
Regiune	Nord	1007	5	9	24	62
	Centru	1040	6	12	19	62
	Chișinău	936	8	18	20	54
	Sud	846	6	15	21	58
Limbă	Română	3510	6	14	21	59
	Rusă	319	10	12	21	57
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	6	10	21	63
	O dată la 2-3 luni	1742	6	14	20	59
	O dată sau de două ori pe an	677	8	15	22	55
	O dată la doi ani	51	9	17	24	50
	Mai rar	134	10	23	17	51
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	6	16	20	58
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	5	9	26	60
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	7	7	19	67
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	9	6	17	68
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	14	11	19	56
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	5	12	21	62
	Nu am părinți	21*	5	9	17	69
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	6	12	21	61
	Nu	584	8	19	22	51
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	6	14	21	59
	Tata	2844	6	14	21	59
	Frați sau surori	2202	6	14	21	58
	Bunica sau bunelul	885	7	12	20	61
	Alte rude / alte persoane	289	11	12	22	55

Anexa 16.4. Q38. Părinții tăi (sau îngrijitorii) îți dau voie să faci următoarele lucruri pe Internet? Dacă da, ai nevoie de permisiunea lor pentru a le face? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Să te joci în jocuri online			
			Nu cer permisiunea părintelui	Nu mi se permite să fac aceasta	Mi se permite să fac aceasta doar cu permisiune sau supraveghere	Mi se permite să fac aceasta oricând
Total		3829	8	11	23	58
Sex	Fată (feminin)	2132	7	13	20	60
	Băiat (masculin)	1697	9	10	26	56
Vârstă	9-11 ani	1535	5	19	36	41
	12-14 ani	1597	8	8	16	69
	15-17 ani	698	14	5	10	72
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	9	9	22	60
	Rural (sat)	1492	7	15	24	55
Regiune	Nord	1007	6	15	23	57
	Centru	1040	8	11	22	60
	Chișinău	936	10	7	25	58
	Sud	846	8	14	21	58
Limbă	Română	3510	7	11	23	59
	Rusă	319	12	14	21	53
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	7	10	19	64
	O dată la 2-3 luni	1742	7	10	24	59
	O dată sau de două ori pe an	677	10	15	25	49
	O dată la doi ani	51	5	22	20	54
	Mai rar	134	15	19	20	46
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	8	12	23	57
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	6	12	22	60
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	4	6	15	76
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	9	12	17	62
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	11	11	26	51
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	6	7	25	62
	Nu am părinți	21*	18	27	4	51
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	8	10	22	60
	Nu	584	8	18	25	49
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	8	12	23	58
	Tata	2844	7	12	23	58
	Frați sau surori	2202	8	12	23	57
	Bunica sau bunelul	885	7	10	24	59
	Alte rude / alte persoane	289	16	13	19	52

Anexa 17.1. Q39. Cât de adevărate sau nu sunt aceste afirmații în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Pot miza (să mă bazez) pe prietenii mei când am nevoie de ajutor			
			Foarte adevărat	Destul de adevărat	Puțin adevărat	Deloc adevărat
Total		3829	38	34	23	5
Sex	Fată (feminin)	2132	37	34	23	5
	Băiat (masculin)	1697	40	33	22	5
Vârsta	9-11 ani	1535	35	31	28	6
	12-14 ani	1597	41	36	18	5
	15-17 ani	698	40	34	21	5
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	40	35	21	4
	Rural (sat)	1492	36	31	26	7
Regiune	Nord	1007	40	31	25	4
	Centru	1040	35	35	25	5
	Chișinău	936	39	38	19	4
	Sud	846	40	31	22	7
Limbă	Română	3510	38	33	23	5
	Rusă	319	41	37	15	7
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	43	32	20	5
	O dată la 2-3 luni	1742	37	36	23	4
	O dată sau de două ori pe an	677	33	36	26	5
	O dată la doi ani	51	23	17	44	16
	Mai rar	134	48	19	18	15
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	38	34	23	5
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	40	33	20	7
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	42	37	17	4
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	30	35	30	5
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	44	31	23	3
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	33	34	21	13
	Nu am părinți	21*	36	10	29	25
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	40	34	21	5
	Nu	584	34	31	28	8
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	39	34	23	5
	Tata	2844	39	34	22	5
	Frați sau surori	2202	38	35	22	5
	Bunica sau bunelul	885	39	31	24	6
	Alte rude / alte persoane	289	32	35	28	6

Anexa 17.2. Q39. Cât de adevărate sau nu sunt aceste afirmații în cazul tău? (bifează câte un răspuns pentru fiecare rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	Pot vorbi despre problemele mele cu prietenii			
			Foarte adevărat	Destul de adevărat	Puțin adevărat	Deloc adevărat
Total		3829	30	27	31	13
Sex	Fată (feminin)	2132	29	26	32	13
	Băiat (masculin)	1697	31	27	30	12
Vârsta	9-11 ani	1535	24	23	36	17
	12-14 ani	1597	32	29	28	10
	15-17 ani	698	38	27	26	9
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	31	27	30	11
	Rural (sat)	1492	27	25	33	15
Regiune	Nord	1007	32	26	30	12
	Centru	1040	26	26	34	14
	Chișinău	936	31	28	30	10
	Sud	846	29	27	29	15
Limbă	Română	3510	29	26	32	13
	Rusă	319	37	33	17	12
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	34	27	29	11
	O dată la 2-3 luni	1742	28	29	30	13
	O dată sau de două ori pe an	677	28	22	38	11
	O dată la doi ani	51	19	19	30	31
	Mai rar	134	34	15	26	25
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	31	26	30	12
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	28	28	31	13
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	28	23	36	12
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	23	27	37	12
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	31	25	31	13
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	23	27	36	14
	Nu am părinți	21*	31	21	15	33
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	31	27	30	11
	Nu	584	24	23	34	19
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	30	27	30	13
	Tata	2844	30	28	30	12
	Frați sau surori	2202	29	27	31	13
	Bunica sau bunelul	885	29	26	32	12
	Alte rude / alte persoane	289	28	25	28	20

Anexa 18.1. Q40. Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri? (mai multe răspunsuri posibile pe rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	M-a încurajat să învețe și să caute lucruri pe Internet				
			Un profesor/unii profesori	Părintele/părinții	Un prieten/unii prieteni	Altcineva	Nu, nimeni
Total		3829	35	54	27	7	21
Sex	Fată (feminin)	2132	36	53	26	7	22
	Băiat (masculin)	1697	33	56	27	7	20
Vârstă	9-11 ani	1535	32	57	16	5	23
	12-14 ani	1597	35	54	32	8	21
	15-17 ani	698	39	49	39	10	19
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	35	56	27	7	20
	Rural (sat)	1492	34	52	26	8	22
Regiune	Nord	1007	34	51	26	5	24
	Centru	1040	35	55	30	7	20
	Chișinău	936	38	60	29	9	17
	Sud	846	31	51	22	7	24
Limbă	Română	3510	35	55	27	7	21
	Rusă	319	35	46	19	6	29
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	36	57	26	6	20
	O dată la 2-3 luni	1742	36	56	28	6	20
	O dată sau de două ori pe an	677	33	52	27	10	21
	O dată la doi ani	51	23	36	18	6	36
	Mai rar	134	20	35	26	20	36
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	35	56	27	7	21
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	34	52	27	7	20
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	33	52	28	9	21
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	38	52	32	8	22
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	31	52	24	6	26
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	24	46	24	11	20
	Nu am părinți	21*	25	37	14	12	44
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	35	55	27	7	21
	Nu	584	34	52	24	7	22
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	35	55	27	7	21
	Tata	2844	35	56	27	6	20
	Frați sau surori	2202	36	58	28	7	20
	Bunica sau bunelul	885	33	52	25	8	23
	Alte rude / alte persoane	289	28	45	25	11	30

Anexa 18.2. Q40. Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri? (mai multe răspunsuri posibile pe rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	A sugerat cum în siguranță să utilizez Internetul				
			Un profesor/unii profesori	Părintele/părinții	Un prieten/unii prieteni	Altcineva	Nu, nimeni
Total		3829	32	59	15	7	18
Sex	Fată (feminin)	2132	34	60	13	8	17
	Băiat (masculin)	1697	29	58	17	7	20
Vârstă	9-11 ani	1535	27	68	10	5	17
	12-14 ani	1597	33	58	18	8	18
	15-17 ani	698	38	45	19	12	24
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	30	61	16	7	19
	Rural (sat)	1492	34	57	13	7	18
Regiune	Nord	1007	32	58	15	6	19
	Centru	1040	33	61	17	6	17
	Chișinău	936	32	60	14	9	19
	Sud	846	30	58	13	8	19
Limbă	Română	3510	33	60	15	7	18
	Rusă	319	18	52	14	8	26
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	31	63	16	7	17
	O dată la 2-3 luni	1742	31	60	15	7	18
	O dată sau de două ori pe an	677	37	55	15	8	19
	O dată la doi ani	51	24	51	16	4	24
	Mai rar	134	21	38	12	10	39
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	34	60	14	7	17
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	27	59	17	7	19
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	23	47	19	12	25
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	33	66	11	5	19
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	29	54	16	7	24
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	22	58	13	6	16
	Nu am părinți	21*	30	18	1	10	43
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	32	60	15	7	18
	Nu	584	31	58	14	5	20
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	32	60	15	7	18
	Tata	2844	32	61	15	7	17
	Frați sau surori	2202	34	63	16	7	17
	Bunica sau bunelul	885	33	60	16	7	19
	Alte rude / alte persoane	289	26	50	11	10	25

Anexa 18.3. Q40. Vreuna dintre aceste persoane a făcut sau face cu regularitate următoarele lucruri? (mai multe răspunsuri posibile pe rând) (* - N mai mic de 30, a se analiza cu atenție)

% pe rând		N	M-a ajutat într-o situație neplăcută în mediul online				
			Un profesor/unii profesori	Părintele/părinții	Un prieten/unii prieteni	Altcineva	Nu, nimeni
Total		3829	7	42	28	7	28
Sex	Fată (feminin)	2132	8	44	29	7	26
	Băiat (masculin)	1697	7	39	28	7	30
Vârstă	9-11 ani	1535	10	54	14	5	27
	12-14 ani	1597	6	39	36	9	27
	15-17 ani	698	5	23	41	9	32
Mediu de reședință	Urban (oraș)	2337	5	42	29	7	29
	Rural (sat)	1492	11	41	27	8	27
Regiune	Nord	1007	8	41	27	7	30
	Centru	1040	7	41	30	8	27
	Chișinău	936	7	43	28	8	28
	Sud	846	8	44	27	7	26
Limbă	Română	3510	8	42	29	7	28
	Rusă	319	4	42	21	8	31
Cât de des primești haine sau încălțăminte nouă?	O dată pe lună	1223	7	47	29	6	25
	O dată la 2-3 luni	1742	6	42	28	8	28
	O dată sau de două ori pe an	677	9	34	30	6	32
	O dată la doi ani	51	9	41	21	13	31
	Mai rar	134	9	32	24	12	42
Locul de trai / lucru al părinților	Ambii părinți sunt acasă majoritatea timpului	2486	8	43	27	7	28
	Mama este acasă majoritatea timpului și tata lucrează peste hotare	707	7	42	28	7	28
	Tata este acasă majoritatea timpului și mama lucrează peste hotare	125	8	34	41	10	25
	Ambii părinți lucrează peste hotare, majoritatea timpului	174	7	35	37	10	28
	Am doar un părinte și el/ ea este permanent acasă	200	5	43	33	7	24
	Am doar un părinte și el/ ea lucrează peste hotare	116	7	43	27	6	28
	Nu am părinți	21*	3	22	5	12	60
Cel puțin unul dintre îngrijitori lucrează	Da	3156	7	43	28	7	28
	Nu	584	9	38	28	8	30
Persoane cu care locuiește în casă	Mama	3486	7	43	28	7	28
	Tata	2844	7	43	27	7	28
	Frați sau surori	2202	6	44	29	8	27
	Bunica sau bunelul	885	10	41	29	7	27
	Alte rude / alte persoane	289	9	34	30	7	31